

ПРАВИЛНИК за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

Приет с ПМС № 74 от 24.04.1991 г., обн., ДВ, бр. 34 от 30.04.1991 г., изм. и доп., бр. 60 от 26.07.1991 г., бр. 80 от 27.09.1991 г., бр. 34 от 24.04.1992 г., бр. 8 от 29.01.1993 г., бр. 72 от 24.08.1993 г., бр. 87 от 12.10.1993 г., бр. 2 от 7.01.1994 г., бр. 100 от 6.12.1994 г., в сила от 6.12.1994 г., попр., бр. 103 от 16.12.1994 г., доп., бр. 5 от 13.01.1995 г., в сила от 13.01.1995 г., изм. и доп., бр. 48 от 26.05.1995 г., в сила от 26.05.1995 г., бр. 95 от 27.10.1995 г., бр. 28 от 4.04.1997 г., попр., бр. 43 от 30.05.1997 г., изм., бр. 57 от 18.07.1997 г., в сила от 13.03.1997 г., бр. 61 от 1.08.1997 г., изм. и доп., бр. 112 от 28.11.1997 г., бр. 122 от 19.12.1997 г., доп., бр. 18 от 13.02.1998 г., изм. и доп., бр. 18 от 26.02.1999 г., бр. 113 от 28.12.1999 г., изм., бр. 41 от 24.04.2001 г., в сила от 24.04.2001 г., изм. и доп., бр. 44 от 8.05.2001 г., бр. 31 от 4.04.2003 г., изм., бр. 69 от 6.08.2004 г., в сила от 31.07.2004 г., изм. и доп., бр. 86 от 1.10.2004 г., изм., бр. 75 от 12.09.2006 г., в сила от 12.09.2006 г., попр., бр. 17 от 23.02.2007 г., изм. и доп., бр. 45 от 13.05.2008 г., бр. 62 от 4.08.2009 г., изм., бр. 41 от 1.06.2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г., изм., бр. 50 от 1.07.2011 г., доп., бр. 35 от 8.05.2012 г., изм. и доп., бр. 50 от 3.07.2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 21 от 20.03.2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 34 от 3.05.2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 79 от 3.10.2017 г., в сила от 3.10.2017 г., изм., бр. 70 от 24.08.2018 г., изм. и доп., бр. 93 от 9.11.2018 г., бр. 100 от 20.12.2019 г., в сила от 20.12.2019 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 5/91 г., стр. 37; кн. 8/91 г., стр. 267; кн. 10/91 г., стр. 52; кн. 5/92 г., стр. 95; кн. 2/93 г., стр. 12; кн. 10/93 г., стр. 128; кн. 11/93 г., стр. 58; кн. 2/94 г., стр. 124; кн. 1/95 г., стр. 168; кн. 6/95 г., стр. 283; кн. 11/95 г., стр. 234; кн. 5/97 г., стр. 236; кн. 6/97 г., стр. 177; кн. 8/97 г., стр. 258; кн. 9/97 г., стр. 245; кн. 3/99 г., стр. 288 том III/91 г., стр. 82; кн. 1/2000 г., стр. 363; кн. 6/2001 г., стр. 50; кн. 5/2003 г., стр. 416; кн. 9/2004 г., стр. 156; кн. 11/2004 г., стр. 442

Библиотека закони - АПИС, т. 12, р. 2, № 63

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Земеделски земи по смисъла на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) са тези, които са предназначени за земеделско производство и:

1. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) не се намират в границите на урбанизираните територии (населените места и селищните образувания), определени с подробен устройствен план или с околоръстен полигон;

2. не са включени в горския фонд, определен в чл. 3, ал. 2 от Закона за горите;

3. (изм. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., бр. 31 от 2003 г.) не са застроени със сгради на промишлени или други стопански предприятия, почивни или здравни заведения, религиозни общности или други обществени организации, нито представляват складови помещения или дворове към такива сгради до нормативно определените размери;

4. (доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) не са заети от открити мини и кариери, от енергийни, напоителни, транспортни и други съоръжения за общо ползване, нито представляват прилежащи части към такива съоръжения до нормативно определените размери, както и естествени водни течения и водни площи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Стопанските дворове на трудовокооперативните земеделски стопанства (ТКЗС) и държавните земеделски стопанства (ДЗС), или части от тях, намиращи се извън границите на урбанизираните територии, са земеделски земи, ако не са застроени и са годни за земеделско производство.

(3) (Нова - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) Земите, заети със съоръжения или инсталации, които са бракувани или застроени с малоценни постройки, са земеделски, ако са годни за земеделско производство.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 45 от 2008 г.).

Чл. 2а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

Чл. 2б. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 95 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Собственикът свободно избира начина на ползване на земеделските земи според тяхното предназначение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г.) Земите, възстановени по реда на чл. 10, ал. 5 ЗСПЗЗ, които са гори по смисъла на Закона за горите, се стопанисват и ползват при спазване разпоредбите на Закона за горите и на Закона за ловното стопанство.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Земите, върху които е възстановено правото на собственост по реда на чл. 10, ал. 7 ЗСПЗЗ, както и тези, върху които е възстановено или придобито право на собственост по реда на § 4 - 4л от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ и са включени в границите на урбанизираните територии, се ползват, застрояват и опазват при спазване разпоредбите на Закона за устройство на територията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Застрояване на земеделски земи се допуска само когато това е предвидено с влязъл в сила подробен устройствен план и след промяна на предназначението на земята по реда на Закона за опазване на земеделските земи.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 4, доп., бр. 31 от 2003 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Собственикът на земеделски земи може да извършва строителство без промяна на предназначението на земята на сгради и съоръжения, свързани с ползването им, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Собствениците или ползвателите на земеделска земя са длъжни да стопанисват земите си с грижата на добър стопанин и със своите действия или бездействия да не нарушават правата на съседите си, като осигуряват провеждането на необходимите агротехнически мероприятия.

(2) Собствениците и ползвателите са длъжни:

1. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) да спазват изискванията на противопожарните правила, санитарно-хигиенните и екологичните норми при извършване на земеделски дейности и да изпълняват указанията на специализираните органи;

2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) да опазват земеделските земи от ерозиране, заблацияване, засоляване, замърсяване и други увреждания, да възстановяват засегнатите почви и да повишават почвеното плодородие;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) да употребяват само одобрени от компетентните държавни органи химически торове и препарати;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) да използват за напояване води, които не

съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми.

(3) Собствениците и ползвателите са длъжни да осигуряват провеждането на финансираните от държавата мероприятия за изграждането на съоръжения за опазване на земите от ерозия и други процеси, увреждащи физическата цялост и продуктивността на почвите.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 18 от 1999 г., бр. 113 от 1999 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 50 от 2011 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Средствата за възстановяване на продуктивните качества на замърсените земи, включително и за блокиране на опасните замърсители, се осигуряват от бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите по ежегодно утвърждавана от Министерския съвет програма. Програмата се изготвя от Министерството на земеделието, храните и горите съгласувано с Министерството на околната среда и водите.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., доп., бр. 113 от 1999 г.) Собствениците и ползвателите са длъжни да опазват археологическите обекти, паметниците на културата, защитените територии, мелиоративните, електроенергийните и други съоръжения и инсталации, геодезичните и граничните знаци, които се намират в имотите им, както и да не пречат на другите собственици, ползватели и служебни лица да ползват и да поддържат същите. За наблюдение и предварително проучване на археологически обекти собствениците и ползвателите осигуряват достъп на длъжностните лица.

Чл. 6. (1) Съоръжения и инсталации, които са бракувани или е отпаднала потребността от тях, се премахват от собствениците им след прибиране на реколтата. Те се премахват незабавно, ако създават непосредствена опасност за живота, здравето и имуществото на собственика или ползвателя. В тези случаи собственикът на съоръжението или инсталацията заплаща обезщетение за причинените щети и пропуснати ползи.

(2) Когато съоръженията и инсталациите не бъдат премахнати в срока по ал. 1, те могат да се премахнат и от собственика или ползвателя на земята за сметка на собствениците им.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) След премахване на съоръженията и инсталациите собствениците на имотите, в които те попадат, могат да придобият право на собственост върху освободената земеделска земя по цени съгласно наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ или с поименни компенсационни бонове без търг.

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., нов, бр. 122 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г.) Службите по вписванията уведомяват съответните общински служби по земеделие за извършените вписвания или отбелязвания относно договори или други правни актове, с които е извършена делба, прехвърляне на собственост, учредяване на вещни права или други разпоредителни сделки със земеделска земя, в едномесечен срок от извършеното вписване, съответно отбелязване или заличаване на вписването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) За извършена промяна на предназначението на земеделските земи по реда на Закона за опазване на земеделските земи уведомлението по ал. 1 се прави и от комисиите по чл. 17, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи.

Глава втора

ЗЕМИ НА ГРАЖДАНИ

Чл. 8. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) (1) В случаите по чл. 7, ал. 1 ЗСПЗЗ реалните

дялове не могат да бъдат по-малки от 3 дка за нивите, 2 дка за ливадите и 1 дка за лозята и овощните градини.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Делба на земеделски имоти или разпореждане с реални части от такъв имот може да се извърши, ако при спазване изискването на ал. 1 отделните части могат да се обособят в самостоятелни имоти съобразно изработен или одобрен от общинската служба по земеделие проект.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.).

Чл. 11. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., нов, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) (1) Общинската служба по земеделие постановява решение за възстановяване правото на собственост върху имоти в границите на урбанизираните територии въз основа на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 4, 5 и 6 и чл. 13а.

(2) В случаите по ал. 1 се възстановяват правата на собствениците върху:

1. имоти или части от имоти в границите на незастроени урегулирани поземлени имоти (парцели), предназначени за жилищно или вилно строителство;

2. незастроени имоти или незастроени части от имоти в границите на урегулирани поземлени имоти (парцели) и терени, предвидени за обществени мероприятия и комплексно жилищно, вилно и курортно строителство;

3. незастроени имоти или незастроени части от имоти в производствените зони и стопанските дворове на ТКЗС, ДЗС или други образувани въз основа на тях селскостопански организации.

(3) Застроената част, която не се възстановява на собствениците в имотите по ал. 2, т. 2 и 3, включва застроената площ на сградата и прилежащия терен.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Застроената част се определя служебно от техническата служба на общината при спазване на Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (обн., ДВ, бр. 3 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2005 г.; Решение № 653 на Върховния административен съд от 2005 г. - бр. 11 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 51 от 2005 г.; Решение № 7028 на Върховния административен съд от 2005 г. - бр. 63 от 2005 г.; изм., бр. 41 от 2008 г.) и на хигиенните и противопожарните норми. Решенията на техническата служба на общината се одобряват със заповед на кмета на общината и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Незастроените земи в стопанските дворове, разположени в границите на урбанизираните територии, се възстановяват на собствениците им съгласно чл. 10, ал. 7 ЗСПЗЗ.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) За лицата по чл. 10а, ал. 3 ЗСПЗЗ тригодишният срок за прехвърляне започва да тече от деня, в който влезе в сила решението на общинската служба по земеделие или на съда, с което е възстановено правото им на собственост.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) При неспазване на срока по ал. 1 земите се изкупуват от държавата по цени, определени от Министерския съвет.

Чл. 13. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г.) (1) За възстановяване правото на собственост се подава заявление в 2 екземпляра, което съдържа:

1. посочване на общинската служба по земеделие;

2. трите имена (наименованието), адреса (седалището), ЕГН на заявителя и на представителя, ако има такъв;

3. трите имена на наследодателя;

4. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) описание на имотите - землище,

местност, размери, културен вид на имота (ниви, ливади, трайни насаждения), бивши съседи, съществуващи стари реални граници, данни за възстановимост на границите, имоти в границите на урбанизираните територии, в терени по § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, земеделски земи, включени безвъзмездно в държавния горски фонд, одържавена гора, преобразувана в земеделска земя, дворни места в изоставени и заличени населени места, включително и тези, изключени от границите на урбанизираните територии, и други;

5. в какво се състои искането;
6. посочване на приложените доказателства;
7. подпис на заявителя или неговия представител.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. писмени доказателства за право на собственост по смисъла на чл. 12, ал. 2 ЗСПЗЗ;
2. декларация с нотариално заверен подпис по чл. 12, ал. 3 ЗСПЗЗ при липса на доказателства по т. 1;
3. удостоверение за наследници, когато възстановяването се иска от наследник (наследници) на починал собственик.

(3) Декларацията по ал. 2, т. 2 има следното съдържание:

1. трите имена, адрес и ЕГН на декларатора;
2. трите имена на собственика (наследодателя);
3. описание на имотите: землище, местност, размери и други данни по ал. 1, т. 4;
4. текст, че на декларатора е известно, че за неверни данни се носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г.) В случаите, когато се иска възстановяване на право на собственост по реда на чл. 11, към молбата се прилагат удостоверение и скица от техническата служба на общината. Общинската служба по земеделие може служебно да изиска издаването на удостоверение и скица от техническата служба на общината независимо от направените постъпки от собствениците.

(5) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) Удостоверението, издадено от техническата служба на общината, когато се иска възстановяване на правото на собственост върху имоти в границите на урбанизираните територии, съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) сведение, че имотът е нанесен или не е нанесен в кадастралния план;
2. номера и размера на имота според кадастралния план;
3. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) размера на застроената част по чл. 11, ал. 3 и 4, за които се дължи обезщетение по чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ, както и размера на свободните площи, подлежащи на възстановяване;
4. информация, учредено ли е право на строеж и дали строежът на законно разрешената сграда е започнал в срока по чл. 10, ал. 7 ЗСПЗЗ;
5. ограниченията на собствеността с посочване на основанията за тях.

(6) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) Скицата, издадена от техническата служба на общината, когато се иска възстановяване на правото на собственост върху имоти в границите на урбанизираните територии, съдържа:

1. границите и номера на имота съгласно кадастралния план;
2. регулационното отреждане на територията, в която попада имотът;
3. границите и площите за възстановяване на правото на собственост, включително и с ограниченията, върху имотите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 122 от 1997 г., нова, бр. 31 от 2003 г.) Техническите изисквания за издаване на удостоверения и скици по ал. 5 и 6 се определят със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, която се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) (1) Когато в одобрената кадастрална карта (кадастрален план) няма данни за границите на имотите, правото на собственост върху които се възстановява по чл. 11, за установяването им се изработва помощен план, който съдържа:

1. границите и номерата на бившите имоти;
2. границите и номерата на съществуващите имоти и застрояването в тях от одобрената кадастрална карта (кадастрален план).

(2) Когато за урбанизираната територия няма одобрена кадастрална карта (кадастрален план), се изработва помощен план, който съдържа:

1. границите и номерата на бившите имоти;
2. границите и номерата на съществуващите имоти и застрояването в тях.

(3) Неразделна част от помощния план по ал. 1 и 2 са регистърът на бившите имоти и регистърът на съществуващите имоти.

(4) Границите на бившите имоти се установяват въз основа на:

1. съдебно решение, неделима част от което е скица на имота или други допустими доказателства по делото;

2. кадастрален план, комасационен план, частичен земеустройствен план или планове за оземляване преди образуването на ТКЗС и ДЗС;

3. аерофотоснимки, дешифровъчни фотосхеми или ортофотопланове преди образуването на ТКЗС и ДЗС, както и анкети за създаване на регистъра на бившите имоти.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Плановете по ал. 1 и 2 се изработват от лица, придобили правоспособност по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР), и се разглеждат и приемат от комисия, назначена от кмета на общината, в състав: представители на службата по кадастъра, на общинската служба по земеделие и на техническата служба на общината. Изработването на плановете се възлага служебно от кмета на общината или от заинтересуваните собственици. В случаите, когато изработването на плановете е възложено от заинтересуваните собственици, разходите са за тяхна сметка.

(6) Приетите по реда на ал. 5 планове се съобщават от общинската администрация на заинтересуваните лица:

1. с обявление, обнародвано в "Държавен вестник" - когато обхватът на плановете е по-голям от 50 имота, и разгласяване чрез средствата за масово осведомяване и се излагат на подходящи места с публичен достъп в сградите на общината и кметството; обявлението се изпраща за обнародване в "Държавен вестник" в 7-дневен срок от приемането на плановете;

2. по реда на ГПК - когато обхватът на плановете е до 50 имота.

(7) В 30-дневен срок от съобщаването по ал. 6 заинтересуваните лица могат да направят писмени искания и възражения по плановете и придружаващата ги документация до кмета на общината.

(8) В 30-дневен срок след изтичането на срока по ал. 7 комисията по ал. 5 разглежда постъпилите писмени искания и възражения и взема решение за изменение на плановете и документацията към тях на базата на основателните искания и възражения, както и поради несъответствия, непълноти или грешки, които е констатирала. За решенията си комисията

съставя протокол.

(9) Приетите възражения по плановете и документацията в съответствие с решенията на комисията се нанасят от изпълнителя в срок, определен от нея, но не по-дълъг от 30 дни.

(10) Техническите изисквания към плановете по ал. 1 и 2 и условията за приемането и контрола им се определят със заповедта по чл. 13, ал. 7.

(11) След влизането в сила на решението по чл. 11, ал. 1 имотите се попълват в одобрения кадастрален план или в одобрената кадастрална карта.

Чл. 14. (1) Подаденото заявление от един наследник ползва всички останали наследници.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.).

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Заявлението по чл. 13 се подава пред общинската служба по земеделие по местонахождението на подлежащите за възстановяване земеделски земи. Ако заявлението е подадено до друга общинска служба по земеделие, то се изпраща служебно до съответната общинска служба по земеделие, като за това се уведомява заявителят. Срокът се счита спазен от датата на подаване на заявлението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) Ако подадените документи не отговарят на изискванията по чл. 13, заявителят се уведомява да отстрани нередовностите. До отстраняването им заявлението остава без движение.

(3) (Нова - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) При неотстраняване на нередовностите в дадения срок общинската служба по земеделие постановява решение въз основа на събраните доказателства.

(4) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Когато се установи, че заявените за възстановяване на право на собственост имоти са разположени в границите на общината, но в съседно землище, общинската служба по земеделие постановява ново решение по реда на чл. 14, ал. 7 ЗСПЗЗ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Когато се установи, че заявлението за възстановяване на собствеността се отнася за земя, която е била одържавена и подлежи на реституция по други закони, заявлението се изпраща на компетентните органи. В тези случаи заявлението се счита за постъпило пред компетентните органи от датата на подаването му в общинската служба по земеделие.

(6) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Земи, които не са били внесени в ТКЗС или ДЗС, се възстановяват на собствениците им.

Чл. 15а. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) (1) Лицата, пропуснали да заявят отделни имоти в срока по чл. 11, ал. 1 ЗСПЗЗ или на които е отказано възстановяване на собствеността върху земеделските земи на основание на отменените, съответно изменените, разпоредби на ЗСПЗЗ, могат да подадат за тях допълнително заявление пред общинската служба по земеделие, придружено с доказателства съгласно чл. 12, ал. 1 ЗСПЗЗ, в тримесечен срок от влизането в сила на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 98 от 1997 г.).

(2) В едномесечен срок общинската служба по земеделие се произнася с решение по заявленията по ал. 1.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

Чл. 17. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.).

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Кметът на общината в срок до шест месеца от влизането в сила на ЗСПЗЗ предоставя на общинската служба по земеделие наличните данни за настъпили изменения в земеделските земи по

землища, които включват:

1. границите на землището, на горския фонд и на населеното място при образуването на ТКЗС и ДЗС и при влизането в сила на ЗСПЗЗ;

2. размера на земеделските земи към годината на образуването на ТКЗС и ДЗС по видове собственост;

3. размера на намалението на земеделските земи след образуването на ТКЗС и ДЗС от:

а) отчуждени земи за държавни и обществени нужди, в т.ч. включени в строителните граници на населените места;

б) изградени язовири, канали, помпени станции, пътища, полезащитни пояси, стопански сгради, съоръжения, инсталации и други обекти на ТКЗС, ДЗС, агрофирми и кооперативни предприятия;

в) (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) земи по чл. 24, ал. 3 и 4 ЗСПЗЗ. Границите на археологическите обекти и паметниците на културата се определят от Националния институт за паметниците на културата. Националният институт за паметниците на културата и Археологическият институт и музей при Българската академия на науките изготвят списък на археологическите обекти и паметниците на културата, който предоставят на общината;

г) земи, предоставени за ползване на основание на нормативните актове, посочени в § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;

д) (изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) земи на научни, научно-производствени и учебни заведения, на местата за лишаване от свобода, на семепроизводствени и племенни стопанства, на горски разсадници и на ловни стопанства в размери, определени от Министерството на земеделието, храните и горите;

е) земи, признати за единствен стопански двор и жилище на членове на ТКЗС;

ж) (отм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.);

з) земи, включени в държавния горски фонд, без земите по чл. 10, ал. 5 ЗСПЗЗ;

4. увеличаването на размера на земеделските земи след образуването на ТКЗС и ДЗС чрез:

а) усвояване на нови земеделски земи;

б) рекултивирание на нарушени терени;

в) изключване от държавния горски фонд;

г) изключване на земи от строителни граници на населените места;

5. размера на наличните земеделски земи за възстановяване по категории.

(2) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Когато информацията по ал. 1 не бъде предоставена в срока по ал. 1 от кмета на общината, тя се подготвя от общинската служба по земеделие, за което се уведомява кметът на общината.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Общинският съвет при несъгласие с представените му списъци по ал. 1, т. 3, буква "в" прави мотивирано предложение пред Министерството на културата, което се произнася в двуседмичен срок.

(4) (Предишна ал. 3, доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г.) Границите на землището на населеното място, на държавния горски фонд, строителните граници на населеното място и селищното образувание и границите на земеделските земи се установяват от кадастъра и други източници съгласно чл. 18б, ал. 1 и се отразяват върху топографска картна основа в мащаб не по-дребен от 1:10 000.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., предишна ал. 4, бр. 122 от 1997 г.) Споровете за граници между землищата се решават по реда на § 3, ал. 1 от преходните и

заклучителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Съществуващи на терена стари реални граници на имоти са тези, които представляват топографски елементи, като слогове, пътища, огради, трайни насаждения, брегови линии на водни течения и водни площи, оврази, дерета и други подобни, при условие, че не е променено местоположението им след включването на земите в ТКЗС или в ДЗС.

Чл. 18б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 48 от 1995 г., бр. 95 от 1995 г.) (1) (Предишен текст на чл. 18б, доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Възстановими на терена стари реални граници на имота са тези, които е възможно да бъдат установени чрез кадастрален план, комасационен план или частичен земеустройствен план преди образуването на ТКЗС и ДЗС. За установяването на границите могат да се използват и стари геодезически снимки, аерофотоснимки, дешифровъчни фотокопия, ортофотопланиове и скици на имоти, издадени от техническите служби на общината.

(2) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Когато за имоти, попадащи в блок на ТКЗС, ДЗС или на други образувани въз основа на тях селскостопански организации, липсват материалите по ал. 1, се допуска възстановяването им в стари реални граници, след като се уточни тяхното разположение на място, когато площта на земята с възстановена собственост за местността не превишава наличната площ. Уточняването се извършва по реда на чл. 18д, ал. 4, 5 и 6 в присъствието на не по-малко от 50 на сто от собствениците или на техните наследници. Присъствието се документира с подписите на лицата. Имотите се разполагат в картата, като се запазват тяхната площ и местоположение съгласно решенията на общинската служба по земеделие, без да се спазва предишната им форма.

(3) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Имотите на неявилиците се собственици или техни наследници по ал. 2 се разполагат съгласно решенията на общинската служба по земеделие в същата местност върху незаети места.

(4) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Картата по ал. 3 се обявява и одобрява по реда на чл. 18д, ал. 7.

Чл. 18в. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министерството на земеделието, храните и горите възлага на изпълнител техническите работи, свързани с възстановяването на собствеността върху земеделските земи, съгласно Закона за обществените поръчки.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) По предложение на общинската служба по земеделие Министерството на земеделието, храните и горите чрез търг определя изпълнител за поддържането и осъвременяването на планове за земеразделяне и на другите материали и данни, получени при прилагането на ЗСПЗЗ, в едномесечен срок след приключване на техническата работа.

Чл. 18г. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Общинската служба по земеделие сама или с изпълнителя определя териториите, в които се възстановява собствеността на земите в:

1. границите, върху които собствеността се възстановява по реда на § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;

2. съществуващи на терена стари реални граници, в т.ч. и тези по чл. 10, ал. 5, 6, 7 и 9 ЗСПЗЗ;

3. възстановими на терена стари реални граници, в т.ч. и тези по чл. 10, ал. 5, 6, 7 и 9 ЗСПЗЗ;

4. (изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) нови реални граници с план за земеразделяне.

(2) Границите по преходната алинея се утвърждават с решение и се отразяват върху изходната картна основа по чл. 18, ал. 3.

Чл. 18д. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Общинската служба по земеделие разглежда заявленията по чл. 13 и разпределя описаните в тях имоти по местности в териториите, определени по реда на чл. 18г, ал. 1, за което съставя поименен списък. Списъкът, придружен с копие от картата по чл. 18г, ал. 2, се обявява за сведение на видно място в населеното място, за чието землище се отнася.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) Общинската служба по земеделие определя имотите или частите от тях, върху които не може да се възстанови правото на собственост в съществуващи или възстановими стари реални граници, поради обстоятелствата, посочени в чл. 10б, ал. 1, чл. 24, ал. 2, 3 и 4 и чл. 29, ал. 1 ЗСПЗЗ. За направените констатации службата уведомява заинтересуваните лица по реда на Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

(3) Лицата по ал. 2 в 14-дневен срок от датата на получаването на уведомлението подават писмено искане до общинската служба по земеделие, в което избират начина на обезщетяването съгласно чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 2 от 1994 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие определя срок за съвместно уточняване със заявителите на границите на земеделските земи, разположени в териториите по чл. 18г, ал. 1. Обявлението за срока се обнародва в "Държавен вестник", поставя се на видно място в кметството и се разгласява чрез средствата за масова информация.

(5) (Нова - ДВ, бр. 2 от 1994 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Съвместното уточняване се извършва по график по дати и местности, който започва 14 дни след обнародването на обявлението в "Държавен вестник". За уточняването общинската служба по земеделие изготвя скица и съставя протокол, който се подписва от явилите се лица. Общинската служба по земеделие предоставя за стопанисване на общината земите с неустановени граници поради невявяване на заявителите или на упълномощени от тях лица.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 2 от 1994 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Изпълнителят, определен по реда на чл. 18в, заснема съществуващите стари реални граници на имотите, а възстановимите - трасира на терена.

(7) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие обнародва в "Държавен вестник" обявление, че са изработени карта и регистър на имотите на съществуващи стари реални граници, както и карта и регистър на имотите във възстановими стари реални граници. Картите и регистрите се излагат на подходящо място в кметството, а обявата за изработването им се разгласява чрез средствата за масово осведомяване.

(8) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Заинтересуваните лица имат право да направят писмени възражения пред общинската служба по земеделие по картите в 14-дневен срок от деня на обнародването на обявлението в "Държавен вестник".

(9) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие в 14-дневен срок разглежда всички постъпили възражения и се произнася с решение по тях. Уважените възражения се отразяват в картата и в регистъра на имотите и без да се налага допълнително заснемане или трасиране. Решенията се съобщават на жалбоподателите по реда на ГПК и подлежат на обжалване по реда на чл. 14, ал. 3 ЗСПЗЗ.

Чл. 18е. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Категорията на земеделската земя за всеки собственик се определя въз основа на данните за местоположението на имотите му в заявлението и картните материали за категориите на земеделските земи.

(2) Земите на собствениците, за които липсват данни за точното им разположение в дадена местност или в землището, са равнопоставени по местоположение и категории.

(3) Категориите на земите по предходната алинея се определят пропорционално на разпределението на категориите им в местността, съответно в землището.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Когато земеделските земи са застроени или върху тях са проведени мероприятия, които не позволяват възстановяването на собствеността, и липсват данни за качествата на земята, категорията им се определя спрямо прилежащите им територии.

Чл. 18ж. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Общинската служба по земеделие постановява решение за възстановяване правото на собственост в съществуващи или възстановими стари реални граници, в което се описват размерът и категорията на имота, неговото местоположение, границите, съседите, както и ограниченията на собствеността и основанията за тях. Към решението се прилага скица на имота, заверена от общинската служба по земеделие, а за имоти в границите на урбанизираните територии - и от техническата служба на общината. Влязлото в сила решение, придружено със скица, удостоверява правото на собственост и има силата на констативен нотариален акт за собственост върху имота, освен в случаите по чл. 10, ал. 7 ЗСПЗЗ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) В случаите, когато правото на собственост се възстановява в нови реални граници с план за земеразделяне, общинската служба по земеделие постановява решение, с което определя размера, категориите и ако е известна, местността, в която са се намирали земеделските земи, на които има право заявителят.

(3) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Когато правото на собственост се възстановява при условията на § 4 - 4л ЗСПЗЗ с план на новообразуваните имоти, общинската служба по земеделие постановява решение за признаване на правото на собственост. В решението се описват размерът и местността, в която са се намирали земеделските земи, на които заявителят има право. Общинската служба по земеделие изпраща служебно на общината информация за влезлите в сила решения в 7-дневен срок от поискването им.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., предишна ал. 3, бр. 113 от 1999 г.) При установяване на разлика в площта на имота при заснемане на старите му реални граници и площта, доказана с документи от собственика, общинската служба по земеделие признава право на собственост, както следва:

1. при измерена площ, по-малка от доказаната - размера на измерената площ;

2. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г.) при измерена площ, по-голяма от доказаната, когато разликата е по-голяма от 3 дка за ниви, 2 дка за ливади и 1 дка за трайни насаждения - размера на доказаната площ;

3. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) при измерена площ, по-голяма от доказаната, когато разликата в повече е над посочените по т. 2 размери - разликата в повече се обособява в самостоятелен имот, който се стопанисва и управлява от общината по реда на чл. 19 ЗСПЗЗ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 4, бр. 113 от 1999 г.) При установяване на разлика в площта на имотите, определени по плановете и материалите по чл. 18б, ал. 1, и доказаната по документите за собственост общинската служба по земеделие признава правото на собственост в следните размери:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) при определена площ, по-малка от доказаната - размера на определената площ;

2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) при определена площ по-голяма от доказаната - когато разликата е по-голяма от 3 дка за ниви, 2 дка за ливади и 1 дка за трайни насаждения - размера на доказаната площ.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., предишна ал. 3, изм., бр. 48 от 1995 г., предишна ал. 4, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 5, бр. 113 от 1999 г.) Решенията по предходните алинеи се съобщават на заявителите по реда на ГПК и подлежат на обжалване пред районния съд в 14-дневен срок от съобщението.

(7) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., предишна ал. 5, изм., бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 6, бр. 113 от 1999 г.) С влизането в сила на плана за земеразделяне и след одобряване на картата със съществуващи и възстановими стари реални граници всеки имот в земеделските земи получава номер, единствен за територията на страната.

(8) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., предишна ал. 6, изм., бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 7, бр. 113 от 1999 г.) Промяната на землищните граници въз основа на съдебно решение и при влязъл в сила план за земеразделяне не води до промяна на собствеността.

Чл. 18з. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) В случаите, предвидени в чл. 10, ал. 5, 6, 7 и 9 ЗСПЗЗ, общинската служба по земеделие постановява решение по чл. 18ж, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) Въз основа на решението по предходната алинея, с което се възстановява правото на собственост в границите на урбанизираната територия, имотът се отписва от актовете книги за държавните имоти по реда на чл. 78, ал. 1 от Закона за държавната собственост или чл. 64 от Закона за общинската собственост.

(3) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г.) Когато е извършена замяна по реда на отменения Закон за трудовата поземлена собственост, правото на собственост се възстановява върху имота, притежаван преди замяната. При застрояване или извършване на разпоредителни сделки със земята, получена при замяната, замяната остава в сила. В този случай при възстановяване на правото на собственост се счита, че е осъществена замяна на земи между двама собственици.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

Чл. 18и. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., доп., бр. 72 от 1993 г., бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Когато в границите на територията на плана за земеразделяне общинската служба по земеделие установи, че размерът на земеделските земи е намалял, сама или с изпълнителя определя коефициент, с помощта на който се установява размерът на подлежащите на възстановяване земи за всеки собственик. Коефициентът се определя, като размерът на наличната земеделска земя в границите на плана за земеразделяне се раздели на размера ѝ, определен с решенията по чл. 18ж, ал. 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) В наличната земеделска земя при определяне на коефициента по ал. 1 не влизат териториите, определени по чл. 18г, ал. 1, т. 1, 2 и 3.

(3) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Ако размерът на земята за възстановяване на собствеността с план за земеразделяне, определен с решения на общинската служба по земеделие, надвишава наличната земеделска земя без доказателства за проведени мероприятия, които намаляват този размер, общинската служба по земеделие докладва на министъра на земеделието, храните и горите. Министърът на земеделието, храните и горите със заповед може да спре съгласно чл. 12, ал. 6 ЗСПЗЗ земеразделянето на землището до уточняване размера на земята на всички заявители.

(4) (Нова - ДВ, бр. 34 от 1992 г., отм., нова, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 18 от 1999 г.) Ако заявената земя надвишава наличната въз основа на неверни заявления и декларации, общинската служба по земеделие проверява представените документи и издадените

решения за възстановяване на собствеността.

(5) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Общинската служба по земеделие след извършване на проверката на заявленията и приложените към тях документи и решения за възстановяване правото на собственост докладва на министъра на земеделието, храните и горите за резултатите от проведените действия и предлага да бъде потърсена съдебна отговорност за причинените вреди от лицата, подали неверни заявления и декларации. Министърът на земеделието, храните и горите се разпорежда със заповед за продължаване на меzureзделянето в землището.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., бр. 34 от 1992 г., предишна ал. 2, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Общинската служба по земеделие с протоколно решение определя размера на подлежащата на възстановяване земеделска земя за всеки собственик чрез умножаване на коефициента по ал. 1 с размера на земите, определени във влезлите в сила решения по чл. 18ж, ал. 2. За земите от държавния поземлен фонд размерът и категорията се съгласуват с министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., бр. 34 от 1992 г., предишна ал. 3, бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Общинската служба по земеделие постановява решение за определяне правото на обезщетение на собствениците по реда на чл. 10б, 10в и 35 ЗСПЗЗ, в което се посочва стойността на обезщетението. Решението се съобщава на заинтересуваните лица по реда на Гражданския процесуален кодекс и подлежи на обжалване по отношение на стойността на дължимото обезщетение в 14-дневен срок чрез общинската служба по земеделие пред районния съд.

(9) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(10) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 8, бр. 113 от 1999 г.) Общинската служба по земеделие съставя списък по землища за наличната свободна държавна и общинска земя.

(11) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 9, доп., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 44 от 2001 г., изм. и доп., бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 39 от 2011 г.) Общинската служба по земеделие прави мотивирано предложение чрез кмета на общината до общинския съвет за обезщетяване на собствениците от общинския поземлен фонд в съответствие с постъпилите искания за обезщетяване със земеделска земя чрез план за обезщетяване или с отделни имоти по реда на чл. 45ж. Когато застрояването е с обекти, които не са общинска собственост, кметът на общината връща предложението с мотивиран отказ в 14-дневен срок. Общинският съвет разглежда предложението на първото си заседание след постъпването му и се произнася с положително решение, когато:

1. проведените мероприятия представляват обекти - общинска собственост, или
2. в землището не са налице свободни земи от държавния поземлен фонд независимо от характера и собствеността на проведените мероприятия по чл. 10б, ал. 2, т. 1 или 2 ЗСПЗЗ.

(12) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 18 от 1999 г., предишна ал. 10, изм., бр. 113 от 1999 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Общинската служба по земеделие прави мотивирано предложение пред министъра на земеделието, храните и горите чрез областната дирекция "Земеделие" за определяне на свободните земи от държавния поземлен фонд, които са необходими за обезщетяване на собствениците. Директорът на областната дирекция "Земеделие" внася предложението в едномесечен срок, придружено със становище. За нуждите на обезщетяването земите от държавния

поземлен фонд се оценяват служебно от общинската служба по земеделие по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(13) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., предишна ал. 10, изм., бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 11, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Решението по ал. 6 се съобщава на заявителите по реда на Гражданския процесуален кодекс. В съобщението се посочват възможностите за обезщетяване. В 14-дневен срок от датата на уведомлението заявителят подава писмено искане до общинската служба по земеделие, в което избира начина на обезщетяването съгласно чл. 15, ал. 3 ЗСПЗЗ. Решението на общинската служба по земеделие за обезщетяване със земя се отразява в проектоплана за земеразделяне.

(14) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 12, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В случаите по чл. 10, ал. 8 и 14 ЗСПЗЗ общинската служба по земеделие прави мотивирано искане пред министъра на земеделието, храните и горите за определяне на земи от държавния поземлен фонд за възстановяване на собствеността. При невъзможност за възстановяване на собствеността или за обезщетяване със земя, както и за земите над 200 и 300 дка общинската служба по земеделие определя по размер дължимото обезщетение с компенсационни бонове.

(15) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 13, бр. 113 от 1999 г., отм., бр. 45 от 2008 г.).

(16) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 14, доп., бр. 113 от 1999 г.) Ако наличните държавен и общински поземлени фондове са недостатъчни за обезщетяването на всички правоимащи, те се обезщетяват пропорционално със земя, а за разликата до пълния размер на дължимото обезщетение - с поименни компенсационни бонове. Общинската служба по земеделие с протоколно решение определя съотношението между стойността на предоставените за обезщетяване земи и стойността на дължимото обезщетение за общината. С така определения коефициент за общината се редуцира стойността на дължимото обезщетение със земя на всички правоимащи.

(17) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) На основание на влязлото в сила решение по ал. 8 общинската служба по земеделие постановява решение за стойността на обезщетението:

1. със земя, а за разликата до пълния размер на дължимото обезщетение - с поименни компенсационни бонове съобразно определения коефициент за общината по ал. 16;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) с поименни компенсационни бонове - в случаите, когато лицата са поискали дължимото обезщетение да бъде извършено чрез поименни компенсационни бонове, както и в случаите по чл. 19а, ал. 9 ЗСПЗЗ.

(18) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2001 г., изм., бр. 31 от 2003 г., бр. 45 от 2008 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Въз основа на решенията на общинската служба по земеделие по ал. 17, т. 1 и протоколното решение по ал. 16 министърът на земеделието, храните и горите възлага техническите дейности по проектиране на границите на имотите за обезщетяване. Планът за обезщетяване се изработва за територията на общината върху определените за обезщетяване имоти от общинския и държавния поземлен фонд. Когато при определянето на обезщетението със земя се образуват имоти с размери, по-малки от определените в чл. 10, ал. 1, обезщетяването се извършва чрез предоставяне на имот в съсобственост, като всеки съсобственик има идеална част, съответстваща на стойността на обезщетението. Общинската служба по земеделие обнародва в "Държавен вестник" съобщение за изготвяне на плана за обезщетяване, който не подлежи на обжалване.

(19) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г., предишна ал. 18, бр. 44 от 2001 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(20) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Планът за обезщетяване отговаря на следните изисквания:

1. собственикът да получи имот със стойност, равна на стойността на дължимото обезщетение със земя, определена в решението по ал. 17, т. 1;

2. имотите да са проектирани във форма, удобна за обработка на земята с осигурен транспортен достъп; при невъзможност достъпът се осъществява по реда на чл. 36 от Закона за опазване на селскостопанското имущество;

3. по възможност проектирането на имотите да се извършва в землището, в което е признато право на обезщетение на собствениците, или в съседни на него землища;

4. проектирането на имотите на собствениците по възможност да се извършва в онези от предоставените земи, чието местоположение (землище, местност) е в близост до имотите, за които се обезщетяват.

(21) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Процедурата по изработване и приемане на плановете за обезщетяване включва:

1. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) възлагане от министъра на земеделието, храните и горите на изпълнението на техническите дейности и изработването на плановете по реда на Закона за обществените поръчки, на правоспособни физически и юридически лица, вписани в регистъра по чл. 12, т. 8 ЗКИР;

2. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) извършване на техническите дейности и изработване на плана въз основа на задание по образец, одобрен от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощено от него лице, и придружаващите заданието изходни материали; заданието се изготвя от общинската служба по земеделие;

3. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) приемане на плановете за обезщетяване от приемателна комисия за съответната община, назначена със заповед на министъра на земеделието, храните и горите; комисията съставя протокол, който се одобрява със заповед от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощено от него лице.

Чл. 19а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г., бр. 113 от 1999 г., изм. и доп., бр. 44 от 2001 г., изм., бр. 31 от 2003 г., бр. 45 от 2008 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Български граждани, имащи право на обезщетение по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 ЗСПЗЗ, подават заявления в срока по § 27 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 13 от 2007 г.), а по чл. 10в, ал. 4 - в срока по § 6 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 106 от 2000 г.) до Министерството на земеделието, храните и горите. Заявленията по чл. 10в, ал. 2 ЗСПЗЗ се подават в срока по § 6 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 106 от 2000 г.) пред общинските служби по земеделие по местонахождението на възстановените имоти. Подаденото заявление от един наследник ползва всички наследници. Подадените заявления до Министерството на земеделието, храните и горите от правоимащи лица по реда на чл. 10в, ал. 2 ЗСПЗЗ служебно се препращат в общинската служба по земеделие по местонахождението на възстановените им имоти.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) В заявлението се посочват: трите имена, адресът и единният граждански номер на заявителя и на собственика, както и предпочитаният начин на обезщетяване, и се прилагат следните документи:

1. (нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) по чл. 10в, ал. 1, т. 1 ЗСПЗЗ - свидетелство за

етническо малцинство или декларация за изселване, или молба за ликвидиране на имот и оригиналите на облигациите по Българския държавен заем - 1923 г., по спогодбата "Моллов - Кафандарис" и неизплатените купони към тях;

2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 1999 г., предишна т. 1, бр. 113 от 1999 г.) по чл. 10в, ал. 1, т. 2 ЗСПЗЗ - свидетелство за етническо малцинство, декларация за изселване, молба за ликвидиране и други архивни документи, установяващи правата на собственика, съгласно изискванията на § 6б от преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 456 на Министерския съвет от 1997 г. за изменение и допълнение на ППЗСПЗЗ (ДВ, бр. 122 от 1997 г.);

3. (предишна т. 2, изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) по чл. 10в, ал. 1, т. 3 ЗСПЗЗ - декларации по образец с оценени или неликвидирани земеделски земи, описани в част "Недвижими имоти" на декларацията, с нотариална или общинска заверка на подписа на декларатора, издадена през периода от 1941 г. до сключването на Спогодбата за уреждане на висящите финансови въпроси и развитие на икономическото сътрудничество между Народна република България и Кралство Гърция (ДВ, бр. 87 от 1964 г.);

4. (доп. - ДВ, бр. 18 от 1999 г., предишна т. 3, изм., бр. 113 от 1999 г.) по чл. 10в, ал. 2 ЗСПЗЗ - съдебно решение, изпълнителен лист или резолюция, издадени от български съдилища, както и сметки, временни свидетелства, разписки и удостоверения за признато право на парично обезщетение по глава III от Закона за уреждане на собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа (обн., ДВ, бр. 157 от 1942 г.; отм., Изв., бр. 16 от 1951 г.), официални документи на румънските власти с легализиран превод, издадени по реда на Закона за организация на Нова Добруджа от 1 април 1914 г., доказващи правото на собственост върху иззетата третина, или държавни облигации, издадени за обезщетяване на собствениците за иззетата третина въз основа на ЗУСНИЮД с дата 1 август 1945 г., декларация от заявителя, че правоимащият не е получил кредит срещу заложен временни свидетелства или облигации; за неверни данни в декларацията заявителят носи наказателна отговорност;

5. (нова - ДВ, бр. 18 от 1999 г., предишна т. 4, изм., бр. 113 от 1999 г., бр. 44 от 2001 г.) по чл. 10в, ал. 4 ЗСПЗЗ - протокол за замяна, издаден от комисията по чл. 59 от Закона за изменение и допълнение на Закона за уреждане на собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа, или съдебни актове по същия закон за признато право на собственост, други документи, с които се установява признатото право на замяна, както и декларация от заявителя, че собственикът не е получил обезщетение по чл. 58 и 59 ЗИДЗУСНИЮД (ДВ, бр. 57 от 1948 г.) за останалите на румънска територия земи;

6. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 18 от 1999 г., предишна т. 5, бр. 113 от 1999 г.) удостоверение за наследници;

(т. 6, предишна т. 5 - ДВ, бр. 18 от 1999 г., отм., бр. 113 от 1999 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., изм. и доп., бр. 18 от 1999 г., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите се произнася със заповед за размера на дължимото обезщетение. Заповедта се издава въз основа на протокол на комисия за разглеждане на заявленията по чл. 10в, ал. 1 и 4 ЗСПЗЗ в състав, определен от министъра на земеделието, храните и горите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г.) Заповедта за признаване правото на обезщетение се обнародва в "Държавен вестник", а заповедта, с която се отказва правото на обезщетение, се съобщава на заявителите по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., нова, бр. 18 от 1999 г.) Заповедите по ал. 4 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.).

(7) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г.) Правоимащите лица по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 ЗСПЗЗ се обезщетяват по тяхно желание със земеделски земи от държавния поземлен фонд и/или общинския поземлен фонд в землището по местонастаняването им, а лицата по чл. 10в, ал. 2, т. 1 и ал. 4 ЗСПЗЗ - по местонахождението на възстановените имоти. При липса на земи от държавния поземлен фонд и от общинския поземлен фонд те се обезщетяват с поименни компенсационни бонове.

(8) (Отм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., нова, бр. 113 от 1999 г.) Правоимащите лица по чл. 10в, ал. 2, т. 1 ЗСПЗЗ се обезщетяват със земеделска земя от държавния поземлен фонд и/или общинския поземлен фонд за допълване на останалата им собственост до 100 дка по местонахождението ѝ и с поименни компенсационни бонове - за разликата до пълния размер на отнетата третина. Правоимащите лица по чл. 10в, ал. 1, т. 1 ЗСПЗЗ се обезщетяват с поименни компенсационни бонове на стойност, равна на номинала на представените нерегистрирани облигации и неизплатените купони към тях, а лицата по чл. 10в, ал. 2, т. 2 - с поименни компенсационни бонове, по реда на § 1и, ал. 2 от допълнителните разпоредби. Правоимащите лица по чл. 10в, ал. 4 ЗСПЗЗ се обезщетяват по реда на чл. 10в, ал. 2, т. 1 - със земеделска земя от държавния поземлен фонд и/или общинския поземлен фонд за възстановяване или допълване на собствеността до 100 дка и с поименни компенсационни бонове - за разликата до пълния размер на признатата собственост в общината и землището съгласно заповедта по чл. 19а, ал. 3.

(9) (Отм. - ДВ, бр. 95 от 1995 г., нова, бр. 28 от 1997 г.) Ако обезщетението със земя заедно със земите, правото на собственост върху които е възстановено, надвишава размерите по чл. 10, ал. 8 ЗСПЗЗ, правоимащите лица се обезщетяват чрез поименни компенсационни бонове.

Чл. 19б. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Обезщетяването със земи от общинския поземлен фонд и със земи от държавния поземлен фонд в случаите по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2, т. 1 и ал. 4 се извършва от общинската служба по земеделие по писмено искане на собствениците.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) Земите от общинския поземлен фонд за обезщетяване на собствениците, включително и в случаите по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 и 4 ЗСПЗЗ се определят по реда на чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.).

Чл. 19в. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Общинската служба по земеделие изпраща информацията за издадените и влезли в сила решения за обезщетяване с поименни компенсационни бонове и заверени копия от тях на Централния регистър на компенсаторните инструменти.

(2) Документите, въз основа на които е признато правото на обезщетяване на собствениците с поименни компенсационни бонове, както и заповедите, решенията и съдебните решения за определяне размера на обезщетението се съхраняват от общинските служби по земеделие.

(3) Въз основа на предоставената информация по ал. 1 Централният депозитар издава на общинските служби по земеделие удостоверителен документ за извършената регистрация на поименните компенсационни бонове по сметките на техните притежатели.

(4) Получените в общинските служби по земеделие чрез Централния регистър на

компенсаторните инструменти удостоверителни документи се връчват на притежателите на поименните компенсационни бонове или на упълномощени от тях лица. При починал собственик удостоверителният документ се получава от един от наследниците или от друго упълномощено от тях лице след представяне на нотариално заверено пълномощно, валидно удостоверение за наследници и документ за самоличност.

Чл. 20. (Доп. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) Земеразделянето като дейност за възстановяване на собствеността върху земеделските земи включва изготвяне на план за земеразделяне, обявяване, одобряване, трасиране, координиране на границите и въвеждане във владение.

(2) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Дейностите по поддържането, осъвременяването и ползването на плановете за земеразделяне и другите материали и данни, получени при прилагането на ЗСПЗЗ, се извършват в съответствие с чл. 31, ал. 2 и чл. 33, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) Изпълнението на дейностите по ал. 1 се осъществява въз основа на техническо задание, съобразено с конкретните условия от общинската служба по земеделие.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Техническото задание за изпълнение на дейностите по ал. 1 съдържа:

1. обща площ на землището, съответно и на земеделските земи;
2. брой на собствениците, подали заявления за възстановяване на собствеността върху земеделските земи и заявената площ;
3. досиета на землищните граници;
4. (изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) границите на земите, предоставени за ползване на граждани въз основа на нормативни актове по § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;
5. широчина на полските пътища и прокарите;
6. разпределяне на териториите по начин на възстановяване на собствеността съгласно чл. 18г, ал. 1;
7. какви от съществуващите благоустройствени мероприятия да се запазят и какви да се предвидят;
8. (доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) границите на урбанизираните територии;
9. (доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 62 от 2009 г.) сервитутни и вододайни зони, резервати, културни ценности, защитени територии, археологични обекти и др.

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., нов, бр. 48 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Общинската служба по земеделие постановява решение за възстановяване право на собственост въз основа и в съответствие с решението на съда и заповедта на министъра на земеделието, храните и горите по чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(2) Решенията на общинската служба по земеделие въз основа на постъпили в нея съдебни решения преди обнародване на проектоплана за земеразделяне в "Държавен вестник" се отразяват в него или същият се коригира преди одобряването му.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие издава решение за обезщетяване на собственика по реда на чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ, когато той е представил влязло в сила съдебно решение за признато право на собственост върху земеделски земи след обнародване в "Държавен вестник" на обявлението, че е изработен проект на плана за земеразделяне. Съдебното решение може да се изпълни върху земи по чл. 19 ЗСПЗЗ на територията на общината.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Планът за земеразделянето се изработва върху картна основа в мащаб, не по-дребен от 1:10 000. Той съдържа текстови и графичен материал.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) Общинската служба по земеделие определя наименованието на местностите и техните граници, които са предмет на плана за земеразделяне.

(2) (Предишна ал. 1 - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) Изработването на план за земеразделяне включва:

1. отразяване на границите на земеделските земи, в които се изработва план за земеразделяне съгласно чл. 18г, ал. 1, т. 4;

2. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) предложения за устройство на територията въз основа на техническото задание на общинската служба по земеделие и на наличната информация за благоустройствени елементи, противоерозионни, мелиоративни и други природоохранителни мероприятия; проектиране местоположението на необходимите полски пътища и прокари;

3. определяне и приемане на коефициент за намаляване размера на земеделските земи;

4. (нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 95 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г.) провеждане на анкета по реда на чл. 23б;

5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г.) проектиране на границите на имотите въз основа на решение на общинската служба по земеделие по чл. 18ж, ал. 2 и чл. 19, ал. 6 и проведената анкета;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) определяне ограниченията на собствеността с посочване на основанията за тях.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 1994 г., предишна ал. 2, изм., бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За териториите, заети с трайни насаждения, оризови полета и хидромелиоративни съоръжения, се изготвят отделни планове за земеразделяне, които са неразделна част от общия план за земеразделяне. Изискванията при изработване на планове за хидромелиоративни площи и оризови полета се определят по ред, определен от министъра на земеделието, храните и горите. Допуска се в хидромелиоративните и оризовите полета коефициентът за редукия да е различен от общия, определен за землището, но с не повече от 5 на сто.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Когато с решение на общинската служба по земеделие по чл. 14, ал. 1, т. 2 ЗСПЗЗ се възстановява право на собственост за площ, по-голяма от наличната площ в местност, пропорционално се намаляват площите на всички собственици в тази местност, с изключение на тези, чийто имот е единствен в землището, или имотът след намаляването получава размер под определения в чл. 10. С намалената площ се увеличава размерът на възстановената земя по чл. 14, ал. 1, т. 2 ЗСПЗЗ в друга местност на землището.

Чл. 23а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 48 от 1995 г.) Планът за земеразделяне отговаря на следните изисквания:

1. собственикът да получи равностойна по количество и качество земя по възможност в местностите, където са се намирали имотите му. Когато отделен собственик има земи в една и съща местност, те се предоставят на едно място;

2. имотите да са проектирани във форма, удобна за обработка на земята с осигурен

транспортен достъп;

3. по-малките имоти да се проектират по възможност в близост до населени места.

Чл. 23б. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 18 от 1999 г.) (1) Общинската служба по земеделие определя срок за съвместно уточняване със заявителите на местоположението на имотите с възстановено право на собственост по чл. 14, ал. 1, т. 2 ЗСПЗЗ. Обявлението за срока се обнародва в "Държавен вестник", поставя се на видно място в кметството и се разгласява чрез средствата за масово осведомяване, включително в един централен всекидневник и в един местен вестник.

(2) Анкетата се извършва по график по дати и по местности и започва 14 дни след обнародването на обявлението в "Държавен вестник".

(3) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) Анкетата се провежда на място или в кметството на съответното населено място от представители на общинската служба по земеделие, на изпълнителя, собственици или техни наследници. Местоположението на имотите може да се определя и от съседни на имотите.

(4) Резултатите от анкетата се документират върху работна карта на територията и в протокол, подписан от участниците.

(5) Когато на анкетата се явят по-малко от половината от лицата по ал. 3, общинската служба по земеделие уведомява неявилия се лица по реда на ГПК да се явят за извършване на анкета.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Общинската служба по земеделие в процеса на изработване на плана за земеразделяне контролира изпълнението на техническото задание. За направените констатации и установените различия се постановяват протоколни решения, които изпълнителят отразява в плана.

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., доп., бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие обнародва в "Държавен вестник" обявление, че е изработен проект на плана за земеразделяне. Проектът на плана се излага на подходящо място в кметството и се разгласява чрез средствата за масова информация, включително в два централни всекидневника.

(2) Заинтересуваните лица имат право да направят писмени възражения пред общинската служба по земеделие по проекта на плана за земеразделяне в 14-дневен срок от датата на обнародването на обявлението в "Държавен вестник".

(3) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 39 от 2011 г.) Собствениците с влезли в сила съдебни решения за възстановяване правото на собственост върху земеделски земи, представени в общинската служба по земеделие след изтичането на срока по чл. 11, ал. 4 ЗСПЗЗ, се обезщетяват със земи по чл. 19 ЗСПЗЗ, а при недостиг - по реда на чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ и със земи по чл. 19 ЗСПЗЗ на територията на общината или се възстановяват в правата си по реда на чл. 45ж.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие разглежда в 14-дневен срок всички постъпили възражения и се произнася по тях. Уважените възражения се отразяват в проекта на плана за земеразделяне. За разглежданите възражения се съставя протокол, съдържащ мотивите за приетите решения. Когато общинската служба по земеделие констатира, че вследствие на уважените възражения са настъпили съществени промени в проекта на плана, обнародва в "Държавен вестник" обявление, че е изработен нов проект на план за земеразделяне, при което се спазва процедурата по ал. 1, 2 и 4.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 1994 г., предишна ал. 4, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Коригиращият проект на плана за земеразделяне се одобрява от общинската служба по

земеделие с решение. Общинската служба по земеделие обявява в "Държавен вестник" одобряването на плана за земеразделяне. Одобреният план за земеразделяне се излага на подходящо място в кметството, а съобщението за одобряването му се разгласява и чрез средствата за масова информация.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 1993 г., предишна ал. 5, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г., бр. 45 от 2008 г.) Жалби срещу одобрения план за земеразделяне могат да се подават в четиринадесетдневен срок от датата на обнародване в "Държавен вестник" чрез общинската служба по земеделие до административния съд. Жалбата се придружава от скица - проект за изменението, изготвена от изпълнителя.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., предишна ал. 6, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Одобреният план за земеразделяне влиза в сила, ако не е обжалван в срока по ал. 6. Обжалването на плана за земеразделяне спира изпълнението му по отношение на засегнатите имоти.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Влезният в сила план за земеразделяне и одобрената карта на съществуващите или възстановими стари реални граници на земеделски земи могат да бъдат преработени при явна фактическа грешка със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на упълномощено от него длъжностно лице. Заповедта за преработване се обнародва в "Държавен вестник" и се обявява от общинската служба по земеделие в кметството на съответното населено място.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 1999 г., доп., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Явна фактическа грешка е несъответствието между заснетите на терена трайни топографски елементи и/или съществуващата ситуация и отразяването им върху плана.

(3) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., доп., бр. 18 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., доп., бр. 18 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 18 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(9) (Нова - ДВ, бр. 18 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(10) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Наличието на явна фактическа грешка се установява чрез оглед и/или геодезически измервания от изпълнителя на техническите дейности по поддържане и осъвременяване на картата на възстановената собственост съвместно със служители от общинската служба по земеделие. Констативният протокол се предлага за подпис на присъстващите заинтересувани лица.

(11) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За отстраняване на явната фактическа грешка изпълнителят изготвя план, върху който се комбинират данните от влезния в сила план за земеразделяне или карта на съществуващите или възстановимите на терена стари реални граници и резултатите от констативния протокол по ал. 10, и регистър на засегнатите имоти. Планът и регистърът се приемат от комисия, назначена със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие". Приемателният протокол се одобрява от директора на областната дирекция "Земеделие", който предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед по чл. 17, ал. 8 ЗСПЗЗ.

(12) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Копие на картата на възстановената собственост с отразената явна фактическа грешка се излага на видно място в общинската служба по земеделие след обнародването в "Държавен

вестник" на заповедта на министъра на земеделието, храните и горите по чл. 17, ал. 8 ЗСПЗЗ.

(13) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Обжалването на заповедта по чл. 17, ал. 8 ЗСПЗЗ не спира нейното изпълнение освен по отношение на пряко засегнатите от жалбата имоти.

(14) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Решенията на общинската служба по земеделие, издадени на основание чл. 14, ал. 1, т. 1, чл. 17, ал. 1 и чл. 19а, ал. 4, т. 1 ЗСПЗЗ, се връчват по реда на ГПК и подлежат на обжалване по чл. 14, ал. 3 ЗСПЗЗ. При спор за материално право заинтересуваните лица осъществяват правата си по съдебен ред.

(15) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) В случаите, когато засегнатите имоти са били предмет на делба или на разпоредителни сделки, общинската служба по земеделие издава решение, което съдържа описание на имота след отстраняване на явната фактическа грешка с данни за неговите размер и категория, местоположение, граници, съседни, както и ограниченията на собствеността и основанията за тях. В решението се посочва и стойността на дължимото обезщетение за засегнатата част от имота. Към решението се прилага скица на имота, заверена от общинската служба по земеделие. Когато за имота е одобрена кадастрална карта, скицата се издава по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(16) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Решението по ал. 15 се връчва по реда на Гражданския процесуален кодекс и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. При спор за материално право заинтересуваните лица осъществяват правата си по съдебен ред.

(17) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) В 14-дневен срок от влизането в сила на решението по ал. 15 заинтересуваните лица подават искане до общинската служба по земеделие, в което посочват предпочитания от тях начин за обезщетяване - със земеделска земя или с поименни компенсационни бонове. При неспазване на срока, както и при невъзможност лицата да бъдат обезщетени със земеделска земя те се обезщетяват с поименни компенсационни бонове.

(18) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Общинската служба по земеделие постановява решения за обезщетяване със земеделска земя или с поименни компенсационни бонове.

(19) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Редът по ал. 15 - 18 се прилага и когато явната фактическа грешка е установена при създаването на кадастралната карта и кадастралните регистри в случаите по § 6, ал. 8 и 9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(20) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., предишна ал. 15, бр. 45 от 2008 г.) Редът за отстраняване на явна фактическа грешка по ал. 10 - 14 не се прилага за земите, включени в териториите по § 4 - 4к от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 1994 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) При сделки с вещни права върху земеделски земи, обезщетяване, оземляване, отчуждаване, промяна на предназначението, оценяване и в други, предвидени от закона, случаи границите и местоположението на имотите се установяват чрез изработена или заверена от общинската служба по земеделие скица.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Сделките по чл. 10, ал. 2 се извършват по изработен или заверен от общинската служба по земеделие проект.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие поддържа и осъвременява плановете за земеразделяне, издава или заверява скици при извършване на разпоредителни сделки, делби, обезщетяване, отчуждаване, промяна на предназначението и оценяване на земеделските

земи, както и при оземляване и други случаи на разпореждане с вещни права върху земеделски земи в съответствие с чл. 31, ал. 2 и чл. 33, ал. 3 ЗСПЗЗ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1997 г., доп., бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 62 от 2009 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Изработването на проекти за скици за делби, на скици, оценки и други материали и данни, свързани с разпореждане със земеделски земи, оземляване и обезщетяване, се извършва от общинските служби по земеделие или по възлагане от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощени от него лица на изпълнители.

Чл. 266. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) В едномесечен срок лицата, определени от общото събрание по § 29, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, са длъжни да предоставят на общинската служба по земеделие данни за края на амортизационния срок на всеки масив с трайни насаждения (без винените лозя), оризово поле или хидромелиоративно съоръжение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., доп., бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Ако някои от трайните насаждения (без винените лозя), оризовите полета и хидромелиоративните обекти подлежат на бракуване преди изтичане на амортизационния им срок, собствениците отправят молба до областната дирекция "Земеделие". Преписките за обектите, които по преценка на областната дирекция "Земеделие" подлежат на бракуване, се изпращат с мотивирано предложение до министъра на земеделието, храните и горите. Бракуването се извършва с разрешение на министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Всички агротехнически и агрохимически дейности в масивите с трайни насаждения и в оризовите полета се извършват едновременно и общо от собствениците или от наети от тях физически или юридически лица.

(4) Областната дирекция "Земеделие" и регионалните служби по растителна защита, карантина и агрохимия контролират използването на земите с масиви от трайни насаждения и на оризовите полета и санкционират виновните лица за допуснати нарушения в агротехническите и агрохимическите дейности.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., доп., бр. 48 от 1995 г.) На основание на влезлия в сила план за земеразделяне общинската служба по земеделие постановява решение за възстановяване правото на собственост, в което описва размера и категорията на имота, неговото местоположение, граници, съседи, както и ограниченията на собствеността с посочване на основанията за тях. В решението се посочва амортизационният срок на трайните насаждения, оризищата и хидромелиоративните съоръжения. Към решението се прилага скица на имота, заверена от общинската служба по земеделие.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г., бр. 122 от 1997 г.) Решението по ал. 1 се съобщава на заинтересуваните лица по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Влязлото в сила решение, придружено със скица, удостоверява правото на собственост и има силата на констативен нотариален акт за собственост върху имота.

Чл. 27а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм. и доп., бр. 48 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., бр. 44 от 2001 г.) Въз основа на обявения план по чл. 19, ал. 18 общинската служба по земеделие постановява решение за обезщетяване със земя. Решението се съобщава на заинтересуваните лица по реда на Гражданския процесуален кодекс и в 14-дневен срок от съобщението може да се обжалва

пред районния съд при несъответствие по стойност между признатото и полученото обезщетение.

(2) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2001 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Влязлото в сила решение по ал. 1, придружено със скица, има силата на констативен нотариален акт за правото на собственост върху имота.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., нова, бр. 44 от 2001 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Трасирането на имотите за обезщетяване със земя и въводът във владение се извършват по реда на чл. 30, 32 и 33.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., предишна ал. 2, изм., бр. 44 от 2001 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Когато решението по ал. 1 е отменено по съдебен ред, общинската служба по земеделие въз основа на влязлото в сила съдебно решение постановява ново решение за обезщетяване със земеделска земя.

(6) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Когато обезщетяването не може да се извърши изцяло със земеделска земя, общинската служба по земеделие издава решение по чл. 19, ал. 17, т. 2 за обезщетяване с поименни компенсационни бонове за разликата.

Чл. 27б. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм. и доп., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 44 от 2001 г., бр. 31 от 2003 г.) (1) Паричният размер на дължимото обезщетение и броят на поименните компенсационни бонове се определят от общинските служби по земеделие. Определянето на стойността на дължимото обезщетение се извършва съгласно наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В търговете за продажба на земи от държавния поземлен фонд срещу компенсационни бонове могат да участват само притежателите на поименни компенсационни бонове с извършена регистрация по сметка в Централния депозитар. Търговете се провеждат по ред, определен от министъра на земеделието, храните и горите.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Притежателите на поименни компенсационни бонове имат право да прехвърлят боновата си наличност без ограничение. Издаването, сделките и плащанията с поименни компенсационни бонове се извършват по реда на Закона за сделките с компенсаторни инструменти (ЗСКИ), и издадените въз основа на него подзаконовни актове. Когато поименните компенсационни бонове се ползват за закупуване на земеделски земи от държавния поземлен фонд чрез търг и придобиване на собственост на земи по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ плащането се извършва по реда на чл. 13 ЗСКИ.

(4) Търговете за земи от държавния поземлен фонд с поименни компенсационни бонове се организират в следната последователност: общински, областен и национален търг.

(5) (Нова - ДВ, бр. 86 от 2004 г.) Общинските и областните търгове по ал. 4 се провеждат еднократно. След провеждането им продажбата на земи от държавния поземлен фонд срещу поименни компенсационни бонове може да се извършва само на национален търг.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., доп., бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) (1) Помощният план по § 4к, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ съдържа данни както за имотите, предоставени за ползване, така и за имотите, съществували преди образуването на ТКЗС и ДЗС.

(2) Помощният план съдържа следните данни за имотите, предоставени за ползване:

1. граници и номера на имотите;
2. сгради и съоръжения;
3. обекти на наземната и подземната техническа инфраструктура;
4. хидрография;
5. релеф;
6. точки от геодезическата основа.

(3) Установяването на границите на имотите, съществували преди образуването на ТКЗС и ДЗС, се извършва въз основа на:

1. информационните източници съгласно § 4к, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;
2. заснемане по геодезически методи при наличие на условията по чл. 18а;
3. анкета по реда на чл. 18б, ал. 2, когато не могат да бъдат установени по реда на т. 1 и 2.

(4) С плана на новообразуваните имоти по § 4к, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се установяват границите на имотите, правото на собственост върху които се придобива, съответно възстановява, по реда на § 4к, ал. 7 и при условията на § 4а, 4б и 4з от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ. Планът на новообразуваните имоти се изработва в мащаб и въз основа на помощния план по ал. 1 и съдържа границите и номерата на новообразуваните имоти, сградите, съществуващите и новопроектираните улици и пътища, съществуващите обекти на техническата инфраструктура и релефа на терена. Данните за собствеността на новообразуваните имоти се записват в регистър на имотите, който е неразделна част от плана на новообразуваните имоти. Планът на новообразуваните имоти се изработва в графичен и в цифров вид.

(5) Планът на новообразуваните имоти се изработва с оглед правилното устройство на територията, като за всеки имот се осигурява достъп до улица или път с минимална ширина между границите на имотите - 5 м. Допуска се проектиране на задънени улици или пътища, когато няма друга възможност за осигуряване на достъп до съответните имоти, с ширина най-малко 3,5 м. Задънени улици, по-дълги от 100 м, завършват с уширение за обръщане на транспортните средства с радиус по осовата линия не по-малък от 10 м. По изключение за отделен имот извън границите на урбанизираните територии се допуска проектиране на достъп до път като част от имота с ширина 3,5 м.

(6) С плана на новообразуваните имоти на всеки правоимащ по § 4а и 4б в съответствие с изискванията на § 4з от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се определя имот, като местоположението му се съобразява със съществуващите в него сгради и съоръжения или трайни насаждения. Имотите запазват границите и размерите си, когато площта им не надвишава 600 кв. м, съответно 1000 кв. м, и имат осигурен достъп до улица или път.

(7) Разликата над 600 кв. м и над 1000 кв. м до фактически ползваната земя се възстановява на бившия собственик за образуване на нов имот (имоти) с размер не по-малък от 250 кв. м. Всеки нов имот се образува от една или повече съседни разлики, които се възстановяват на един и същ собственик. Разликите, от които не може да се образува нов имот, остават в имота, определен за ползвателя.

(8) При проектиране на границите на новообразуваните имоти граничните линии се прокарват на най-малкото разстояние от лицевата страна на заварени сгради (извън второстепенни, временни и стопански постройки) в самия имот и в съседните имоти, каквото се изисква при свободно застрояване на поземлените имоти съгласно правилата и нормативите за устройство на територията, освен когато съществуващото разстояние е

по-малко.

(9) Размерът на лицето и площта на новообразуваните имоти се определят с плана по ал. 2 съобразно изискванията на правилника и на техническото задание по ал. 8. Имотите с изход на задънена улица или път могат да имат лице с размер не по-малък от широчината на улицата или пътя. За урбанизираните територии се спазват минималните размери съгласно правилата и нормативите за устройство на територията. Допуска се и образуване на имоти с по-малки размери до размера на раздадените места.

(10) Конкретните изисквания към плана на новообразуваните имоти съобразно характерните особености на съответната община се определят от техническата служба на общината с техническо задание, което съдържа:

1. мащаба и границите на плана;
2. границите на територията от картата по чл. 18г, ал. 2;
3. границите на урбанизираните територии в случаите по § 4, ал. 2 и 3 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;
4. списък на собствениците и копия на влезли в сила решения на общинската служба по земеделие по чл. 18ж, ал. 3;
5. списък на ползвателите с признато право на придобиване на собствеността и копия на протокола и заповедта по § 62, ал. 2 и 3 от преходните и заключителните разпоредби;
6. данни за общинска и държавна собственост и копия на актовете за държавна или общинска собственост;
7. копия на издадени нотариални актове и влезли в сила съдебни решения, както и данни за неприключили съдебни производства;
8. широчина на улиците, съответно на полските пътища;
9. специфични изисквания към плановете по ал. 2;
10. строежи, непозволяващи възстановяването на собствеността съгласно § 1в от допълнителните разпоредби и изискванията за определянето на необходимите за функционирането и експлоатацията им площи.

(11) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Техническите изисквания към плановете по ал. 1 и 4 и условията за контрола им се определят със съвместна заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на земеделието, храните и горите. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 28а. (Нов - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) За възстановяването, съответно за придобиването, на правото на собственост върху всеки от новообразуваните имоти се издава заповед от кмета на общината с точно индивидуализиране на имота въз основа на влязъл в сила план по чл. 28, ал. 4 и документ за заплатена сума по влязла в сила оценка на земята или сградата. В заповедта се описват номерът на имота от плана на новообразуваните имоти, местоположението, размерът, границите, съседите, наличието на сгради, както и ограниченията на собствеността и основанията за тях. Към заповедта се прилага скица на имота. Заповедта се съобщава по реда на Гражданския процесуален кодекс и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Бившите собственици, чиито земи не могат да бъдат възстановени поради проведени мероприятия по смисъла на § 1в от допълнителните разпоредби, имат право на обезщетение по реда на чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ.

Чл. 28б. (Нов - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) (1) Плановете по § 4к, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се изработват от лица, придобили правоспособност по реда на ЗКИР.

(2) Плановете по ал. 1 се приемат от комисия, назначена от областния управител, в която се включват представители на службата по кадастъра, на областната дирекция "Земеделие", на общинската служба по земеделие, на областната администрация и на техническата служба на общината.

(3) Плановете по ал. 1 се разглеждат в 30-дневен срок от внасянето им в областната администрация.

(4) Приетите планове се съобщават от общинската администрация на заинтересуваните лица чрез обявление, обнародвано в "Държавен вестник", и чрез разгласяване в средствата за масово осведомяване и се излагат на подходящи места с публичен достъп в сградите на общината и кметството. Обявлението се изпраща за обнародване в "Държавен вестник" в 7-дневен срок от приемането на плановете.

(5) В едномесечен срок от обнародването на обявлението по ал. 4 заинтересуваните лица могат да направят писмени искания и възражения по плановете и придружаващата ги документация до кмета на общината.

(6) Комисията по ал. 2 разглежда постъпилите писмени искания и възражения в 30-дневен срок и взема решение за отразяването им в окончателните проекти на плановете по ал. 1 и документацията към тях на базата на основателните искания и възражения, както и поради несъответствия, непълноти или грешки, които е констатирала. За решенията си комисията съставя протокол.

(7) Окончателните проекти на плановете по ал. 1 и документацията към тях за отразяване решенията на комисията се изработват от изпълнителя в срок, определен от комисията, но не по-дълъг от 60 дни.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Планът на новообразуваните имоти се одобрява със заповед на областния управител. Заповедта се изпраща в 3-дневен срок за обнародване в "Държавен вестник". След обнародването на заповедта в "Държавен вестник" тя се разгласява по реда на § 4к, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ. Жалби срещу одобрения план на новообразуваните имоти могат да се подават от заинтересуваните лица чрез областния управител пред административния съд в 14-дневен срок от обнародването на заповедта.

(9) Планът на новообразуваните имоти влиза в сила, ако не е обжалван в срока по ал. 8. Обжалването спира прилагането на плана в частите - предмет на жалбите.

(10) Планът на новообразуваните имоти се счита за приложен след влизането в сила на заповедта по чл. 28а, ал. 1, трасиране на границите и въвод във владение на собствениците.

(11) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) До одобряване на кадастралната карта и кадастралните регистри плановете по § 4к, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се съхраняват и поддържат в актуално състояние от общинската администрация. След одобряване на кадастралната карта и кадастралните регистри новообразуваните имоти се нанасят в кадастралната карта от Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

Чл. 28в. (Нов - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) (1) (Предишен текст на чл. 28в, доп. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Влезият в сила план на новообразуваните имоти, съответно кадастралната карта може да се изменя в случаите по § 4к, ал. 8 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ по искане на заинтересуваните лица до органа по чл. 28б, ал. 11.

(2) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) В случаите по § 4к, ал. 8, т. 1, 2 и 3 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ заинтересуваните лица подават искане до кмета на

общината за разглеждане от комисията по § 4к, ал. 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

Чл. 29. (Доп. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Когато с решението се възстановява правото на собственост на починал собственик, решението се издава общо за неговите наследници. Дяловете на наследниците се определят съгласно Закона за наследството, без да се посочват в решението.

Чл. 30. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., доп., бр. 100 от 1994 г., изм. и доп., бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Граничните точки на поземлените имоти, установени с влязъл в сила план за земеразделяне, се трасират на терена въз основа на установените координати и се документират чрез протокол за въвод във владение.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Граничните точки на имотите, възстановени извън границите на урбанизираните територии в стари съществуващи граници, се заснемат, а тези във възстановими граници се трасират на място и се документират с протокол за въвод във владение. В границите на урбанизираните територии имотите се трасират от техническата служба на общината по искане на собствениците.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Общинската служба по земеделие въз основа на документите по чл. 13 издава решение по чл. 18ж, ал. 1 за възстановяване правото на собственост в границите на урбанизираните територии или с околоръстен полигон.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Граничните точки на имотите, попадащи в териториите на земи по § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, се означават на място с трайни знаци въз основа на влязлата в сила заповед по чл. 28а, ал. 1.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Координатите на граничните точки на имотите в земеделските земи са в координатна система 1970 г., а на имотите в границите на урбанизираните територии - в координатната система на кадастралния план.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., доп., бр. 72 от 1993 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 1994 г., предишна ал. 2, изм., бр. 122 от 1997 г.) Общинската служба по земеделие съобразно изискванията на чл. 33 определя срок за въвод във владение за всяко отделно землище и дати за въвода по местности. Съобщението се прави не по-рано от 30 дни от обявлението за одобряване на плана за земеразделяне по чл. 25, ал. 4, обнародва се в "Държавен вестник", поставя се на подходящо място в кметството и се разгласява чрез средствата за масова информация. Въводът във владение се извършва по график, който започва 14 дни след обнародването на обявлението в "Държавен вестник".

(2) (Предишна ал. 1, доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Въводът във владение на възстановените земеделски земи се извършва от длъжностно лице от общинската служба по земеделие в присъствието на собственика или на упълномощено от него лице. Това се извършва въз основа на влязло в законна сила решение за възстановяване на собствеността и заверена скица от общинската служба по земеделие. За извършения въвод се съставя протокол. Материализирането на граничните точки с трайни знаци се извършва от собственика.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 2 от 1994 г., изм., бр. 57 от 1997 г.) За извършването на въвод във владение след изтичането на срока по ал. 2 се събира такса в размер, определен с Тарифа за таксите, събирани от органите по поземлена собственост.

(5) (Нова - ДВ, бр. 2 от 1994 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) След изтичането на срока по ал. 2 общината се въвежда във владение на земите, собствениците на които не са се явили лично или чрез упълномощени от тях лица за извършването на въвод. Тези земи могат да се отдават само под наем за срок до 1 година.

Чл. 33. (1) Въводът във владение се извършва след прибиране на реколтата.

(2) Собственикът може да бъде въведен във владение и преди прибиране на реколтата, след заплащане на обезщетение по споразумение с организацията или лицето, засяло земята.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Общинската служба по земеделие може да предвиди подходящ срок за прибиране на реколтата от земите, на които ще се извърши въвод във владение. Ако реколтата не бъде прибрана в определения срок, собственикът може да бъде въведен във владение, като заплати само направените разходи за производството.

(4) (Нова - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г.) Въводът във владение за земите, разположени в териториите по § 4, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, се извършва от общината въз основа на влязлата в сила заповед и скицата по чл. 28а, ал. 1.

Чл. 34. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., отм., бр. 34 от 1992 г.).

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.).

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г., доп., бр. 62 от 2009 г.) Замяна на земеделски земи - частна държавна или частна общинска собственост, със земеделски земи - собственост на граждани и юридически лица, се допуска в случаите, предвидени със закон при парична равностойност, определена по наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(2) Замяната по ал. 1 със земи от общинския поземлен фонд се извършва по решение на общинския съвет въз основа на мотивирано предложение на общинската служба по земеделие.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., бр. 45 от 2008 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Замяната по ал. 1 със земи от държавния поземлен фонд се извършва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) За осъществяване на замяната по преходните алинеи се сключва писмен договор, който се вписва в службата по вписванията. Нотариална форма не е необходима.

(5) (Нова - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Замяната на земеделски земи по § 10 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се извършва по реда на ал. 2, 3 и 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Физическите и юридическите лица, които са уедрили (комасирали) собствените си земеделски земи чрез замяна със земеделски земи от държавния поземлен фонд или от общинския поземлен фонд, не могат да ги раздробяват чрез разпоредителни сделки за срок 10 години от извършването на замяната.

(7) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 93 от 2018 г.).

Чл. 36а. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 36б. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 36в. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 36г. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 36д. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 36е. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., бр. 80 от 1991 г., бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 44 от 2001 г., бр. 48 от 2008 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 37а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 122 от 1997 г., изм. и доп., бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм. и доп., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 40. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 41. (Доп. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм. и доп., бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 44 от 2001 г.).

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., бр. 48 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., доп., бр. 122 от 1997 г., изм. и доп., бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Глава трета

ЗЕМЯ НА ДЪРЖАВАТА, ОБЩИНИТЕ И ДРУГИ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

(Загл. изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.)

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Земеделските земи от държавния и общинския поземлен фонд се установяват служебно от общинските служби по земеделие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) В случаите по ал. 1 общинската служба по земеделие взема решение по чл. 18ж, ал. 1 или по чл. 27.

(3) (Нова - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 39 от 2011 г.) За териториите, застроени със сгради и съоръжения от имуществото на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ и разположени извън границите на урбанизираните територии, се изработват планове на новообразуваните имоти, с които се определят застроените и прилежащите площи към сградите и съоръженията съгласно Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и хигиенните и противопожарните норми. Изработването на плановете на новообразуваните имоти се възлага от собствениците (инвеститорите) на сградите и съоръженията на лица, придобили правоспособност по реда на ЗКИР в случаите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ или от съответната областна дирекция "Земеделие" - в случаите по чл. 27, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Когато сградите и съоръженията по ал. 3 са разположени в границите на урбанизирани територии, застроените и прилежащите площи към тях се определят по реда на чл. 11, ал. 4.

(5) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 31 от 2003 г., изм. и доп., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Плановете по ал. 3 се приемат с протокол от постояннодействаща комисия, назначена от директора на областната дирекция "Земеделие", която включва в състава си представители на областната дирекция "Земеделие", на общинската служба по земеделие, на областната администрация, на службата по кадастъра и на техническата служба на общината. Приемането на плановете се съобщава на възложителите по реда на ГПК. Съобщението се поставя на място с публичен достъп в сградата на общинската служба по земеделие. Възражения по приетите планове се предават в 14-дневен срок от съобщението.

(6) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Приетите по реда на ал. 5 плановете се одобряват със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие". Заповедта за одобряването на плановете се съобщава на възложителите по реда на ал. 5, както и с обявление, поставено на място с публичен достъп в сградата на областната дирекция "Земеделие". Заповедта може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Техническите изисквания за определяне на застроените и прилежащите площи по ал. 3 и 4 се определят със съвместна заповед на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на регионалното развитие и благоустройството, която се обнародва в "Държавен вестник".

(8) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) За устройството на териториите по ал. 3 и 4 се възлагат, изработват и одобряват подробни устройствени плановете по реда на Закона за устройство на територията след придобиване на собствеността върху сградите, съоръженията и прилежащите им площи.

(9) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 7, бр. 31 от 2003 г.) Стойността на сградите и съоръженията се оценява от лицензирани лица.

(10) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 8, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 62 от 2009 г., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Земи, върху които са разположени обекти на организациите по § 12 и 29 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, както и незаети със сгради и съоръжения или прилежащи площи към тях, но негодни за земеделско ползване и неподлежащи на възстановяване, и земеделските земи в бившите стопански дворове на организациите по § 12, намиращи се извън урбанизираните територии, останали след възстановяване правата на собствениците, са държавна собственост и се актуват от областния управител. Стопанисването, управлението и разпореждането с тях се извършва от министъра на земеделието, храните и горите. Предложение за издаване на актове за държавна собственост се прави от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощено от него длъжностно лице по данни, предоставени от областните дирекции "Земеделие".

(11) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 9, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

(12) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 10, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

(13) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 72 от 1993 г., предишна ал. 4, бр. 122 от 1997 г., предишна ал. 11, бр. 31 от 2003 г.) Възстановяване на земи по чл. 25, ал. 2 ЗСПЗЗ се извършва по реда, предвиден в този правилник.

(14) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Имот от парцеларен план или от план на новообразуваните имоти на бившите стопански дворове, приети и одобрени по реда на ал. 3, 5 и 6, може да се раздели по предложение на собственик на сграда/съоръжение, когато имотът е определен като прилежаща площ към повече от една сграда/съоръжение и сградите/съоръженията са собственост на различни лица, като обособяването на отделните прилежащи площи към тях отговаря на условията на ал. 7.

(15) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Новообразуваните имоти по ал. 14 се приемат и одобряват по реда на ал. 5 и 6.

(16) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) За устройството на териториите по ал. 14 се прилага редът по ал. 8.

Чл. 45а. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм. и доп., бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Застроените и прилежащите земи по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ се продават на собственика на сградата или на съоръжението по негово искане без провеждане на търг. Купувач не може да бъде лице, придобило сградата като строителен материал. Стойността на земите се внася по бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите или се изплаща с равни по стойност поименни компенсационни бонове.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Продажбата се извършва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на упълномощено от него длъжностно лице и с писмен договор, който се вписва в службата по вписванията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., бр. 45 от 2008 г., бр. 62 от 2009 г.) Продажната цена на земите, включително на тези, разположени извън границите на урбанизираните територии, се определя по реда на чл. 90 ППЗДС.

(4) Срокът и начинът на плащане се определят в заповедта и в договора по ал. 2.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.).

Чл. 45б. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Земи в стопански дворове, незаети със сгради и/или съоръжения, негодни за земеделско ползване и неподлежащи на възстановяване по реда на ЗСПЗЗ, могат да бъдат придобити от физически или юридически лица чрез търг, който се провежда при условията и по реда, определени в глава четвърта "а", раздел II.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" обявява на видно място имотите по ал. 1 след получаване на писмено съгласие от министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Несъответствията на парцеларните планове или на плановете на новообразуваните имоти с действителното положение на терена се отстраняват по реда на чл. 45, ал. 3, 5 и 6, когато не се засяга придобито право на собственост.

(4) Обстоятелствата по ал. 3 се констатира с протокол, изготвен от комисия, която се назначава от директора на областната дирекция "Земеделие".

Чл. 45в. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) Директорът на областната дирекция "Земеделие" назначава със заповед комисията по чл. 19, ал. 2 ЗСПЗЗ. Комисията взема решения с обикновено мнозинство от гласовете на всички членове.

(2) Общинската служба по земеделие предоставя на комисията по чл. 19, ал. 2 ЗСПЗЗ извлечение от регистъра на имотите към картата на възстановената собственост по начин на възстановяване за земите по чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ и осигурява достъп за заседанията на комисията до картата на възстановената собственост в частта за имотите по чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ.

(3) Когато за землището са одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, службата по геодезия, картография и кадастър предоставя на комисията по чл. 19, ал. 2 ЗСПЗЗ извлечение от кадастралната карта и кадастралните регистри на недвижимите имоти за земите по чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ.

(4) Срокът за предоставяне на данните по ал. 2 и 3 не може да бъде по-дълъг от 30 дни.

(5) Комисията определя с протоколно решение имотите по чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ в 14-дневен срок от предоставяне на данните по ал. 2 и 3. В протоколното решение се отбелязва и начинът на възстановяване на собствеността върху имотите - в съществуващи или възстановими стари реални граници или с план за земеразделяне.

(6) Комисията описва в протоколното решение по ал. 5 имотите, за които е

констатирала, че неправилно са причислени към земите по чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ, и излага мотивите за това.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Директорът на областната дирекция "Земеделие" издава заповед за одобряване на протоколното решение в 3-дневен срок и го съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс на Министерството на земеделието, храните и горите, Държавната агенция по горите, Агенцията по геодезия, картография и кадастър и кмета на общината. Обжалването на протоколното решение спира изпълнението му по отношение на засегнатите имоти.

(8) Областната дирекция "Земеделие" изпраща влязлото в сила протоколно решение в 3-дневен срок на общинската служба по земеделие за служебно отразяване в регистрите към картата на възстановената собственост на имотите. Когато за землището са одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, областната дирекция "Земеделие" изпраща в същия срок протоколното решение на службата по геодезия, картография и кадастър.

(9) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) При откриване на закононарушения, на нови обстоятелства или на нови писмени доказателства от съществено значение по искане на министъра на земеделието, храните и горите или на заинтересуваните лица, отправено в срок до една година от откриване на новите обстоятелства или новите писмени доказателства, но не по-късно от две години от влизането в сила на протокола по ал. 7, директорът на областната дирекция "Земеделие" издава заповед за свикване на комисия по чл. 19, ал. 2 ЗСПЗЗ за преразглеждане на приетото протоколно решение за определяне на земите по чл. 19 ЗСПЗЗ. Този ред не се прилага, когато за същите земи има влязло в сила съдебно решение. За новите протоколни решения важат разпоредбите на ал. 7 и 8.

(10) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Към общинския поземлен фонд по реда на чл. 19 ЗСПЗЗ безвъзмездно са предадени в собственост земеделски земи, определени с протокол на комисията по чл. 19, ал. 2 ЗСПЗЗ, които:

1. не са били заявени за възстановяване от собствениците им;
2. са с признато право на възстановяване с решение по чл. 18ж, ал. 1 или със съдебно решение, но чиито граници не са били установени на терена.

Чл. 45г. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) За имотите по чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ се съставят актове за общинска собственост.

(2) В акта за общинска собственост се отбелязват одобреното протоколно решение по чл. 45в, ал. 7 и начинът на възстановяване на собствеността върху имотите - в съществуващи или възстановими стари реални граници или с план за земеразделяне.

Чл. 45д. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) За издаване на решение за възстановяване правото на собственост в случаите, когато правото на възстановяване е признато с влязло в сила решение на общинската служба по земеделие по чл. 18ж, ал. 1 или със съдебно решение, се подава искане до общинската служба по земеделие по местонахождението на имота в два екземпляра.

(2) Искането се подава от един от собствениците (наследниците) или от негов представител. Подаденото искане от един от собствениците (наследниците) ползва всички останали.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Към искането се прилагат решенията по ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Въз основа на съдебното решение общинската служба по земеделие издава решение за признаване на правото на възстановяване на собствеността.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Общинската служба по земеделие се произнася с

решение за възстановяване правото на собственост след установяване границите на имотите и предоставянето им от общинския съвет по реда на § 27, ал. 2 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 62 от 2010 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При упражняване на правата на собственика, както и във връзка с устройството на територията за земите от общинския поземлен фонд общинският съвет и кметът на общината осигуряват изпълнението на задължението за предоставяне на земи по § 27 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ. По искане на кмета на общината или на упълномощени от него длъжностни лица общинската служба по земеделие предоставя наличните данни във връзка с възстановяването на собствеността.

Чл. 45е. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Установяването на границите на имотите се извършва на място от лицето по чл. 45д, ал. 2 по реда на Наредба № 49 от 2004 г. за поддържане на картата на възстановената собственост (ДВ, бр. 102 от 2004 г.) и в присъствието на представител на общинската служба по земеделие.

(2) Когато за землището са одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, общинската служба по земеделие в 3-дневен срок изпраща на службата по геодезия, картография и кадастър с копие до заявителя искането за издаване на решение за възстановяване правото на собственост с приложенията. Към преписката се прилага и решението за признаване правото на възстановяване на собствеността по чл. 45д, ал. 4.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Установяването на границите на земеделските имоти в случаите по ал. 2 се извършва на място от лицето по чл. 45д, ал. 2 по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър в присъствието на представител на общинската служба по земеделие и по възможност на съседите на имота. Службата по геодезия, картография и кадастър издава скица-проект в цифров вид и на хартиен носител, която се предоставя на лицето по чл. 45д, ал. 2.

(4) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В случаите по ал. 1 и 3 общинската служба по земеделие изготвя протокол по образец, одобрен от министъра на земеделието, храните и горите, в който се нанасят координатите на заснетите гранични точки на имота. Към протокола се прилага копие от ръчната скица, изготвена при идентифицирането.

(5) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Лицето по чл. 45д, ал. 2 представя пред общинската служба по земеделие скицата-проект на хартиен и оптичен носител.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Когато общинската служба по земеделие установи несъответствие между скицата-проект и решението за признато право на възстановяване на собствеността по отношение на местоположението на имота и/или в допустимите отклонения в размера на имота в случаите по чл. 18ж, ал. 4, тя уведомява лицето по чл. 45д, ал. 2 и службата по геодезия, картография и кадастър и връща на лицето по чл. 45д, ал. 2 преписката за отстраняване на констатираното несъответствие.

(7) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Предадените на общините залесени и самозалесили се земеделски земи, които са гори по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите, се възстановяват по реда на чл. 10, ал. 5 ЗСПЗЗ след установяване на имотните граници по реда на ал. 1 или 3.

Чл. 45ж. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Общинската служба по земеделие представя мотивирано искане до кмета на общината в случаите по § 27, ал. 2, т. 1, 2 и 3 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 62 от 2010 г.). Към искането за имот с

признато право на възстановяване в стари реални съществуващи или възстановими граници с решение по чл. 18ж, ал. 1 на общинската служба по земеделие или със съдебно решение се прилага скица-проект на имота, издадена от общинската служба по земеделие или от службата по геодезия, картография и кадастър.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Общинският съвет се произнася на първото си заседание след постъпване на искането по ал. 1 с решение за предоставяне на имотите в изпълнение на задължението си по § 27, ал. 2 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 62 от 2010 г.). Решението се връчва по реда на Административнопроцесуалния кодекс на лицето по чл. 45д, ал. 2 и служебно - на общинската служба по земеделие.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Общинската служба по земеделие в 14-дневен срок от влизане в сила на решението по ал. 2 постановява решение за възстановяване правото на собственост, придружено със скица на имота. В решението се вписва решението по ал. 2. За имоти, които са разположени в землища с одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, в решението се посочва идентификаторът на имота, определен от службата по геодезия, картография и кадастър. Границите, съседите и ограниченията на ползването на имота се описват в решението съгласно данните, съдържащи се в скицата-проект по чл. 45е, ал. 3.

(4) За имоти, които са разположени в землища с одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, общинската служба по земеделие предоставя решението на службата по геодезия, картография и кадастър за служебно нанасяне на имота в кадастралната карта и в кадастралните регистри и за издаване на скица по реда на ЗКИР.

(5) Решението по ал. 3 се връчва на лицето по чл. 45д, ал. 2 по реда на ГПК.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) В случаите по § 27, ал. 2, т. 3 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 62 от 2010 г.) общинската служба по земеделие постановява решение за обезщетяване, в което се посочва и решението на общинския съвет по ал. 2.

Чл. 45з. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) За земеделските земи, останали след възстановяване на собствеността и предадени на общината по реда на чл. 45в, по решение на общинския съвет могат да се изработват проекти за обекти със селскостопанско предназначение.

(2) В проекта по ал. 1 могат да се включват и други земеделски имоти след съгласието на собствениците им.

(3) В проекта не се включват:

1. имоти или части от имоти, за които към датата на влизане в сила на правилника има изработен подробен устройствен план или изработването на такъв план е разрешено;

2. имоти, които попадат в територията, определена за възстановяване на собствеността в стари съществуващи или възстановими граници по реда на чл. 18г, ал. 1, т. 2 и 3.

(4) Проектът се изработва по реда на Наредба № 2 от 1998 г. за застрояване в земеделските земи (ДВ, бр. 48 от 1998 г.).

Чл. 45и. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Право на ползване по чл. 26 ЗСПЗЗ върху земи от държавния поземлен фонд се предоставя от министъра на земеделието, храните и горите или оправомощени от него длъжностни лица, а върху земи от общинския поземлен фонд - от общинския съвет.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.)

Право на собственост върху земите по ал. 1 може да се придобие безвъзмездно от лицата, обработвали ги повече от 10 години, с решение на общинския съвет - за земите от общинския поземлен фонд и със заповед на министъра на земеделието, храните и горите - за земите от държавния поземлен фонд. Право на собственост върху земя от държавния поземлен фонд се придобива безвъзмездно след предварително съгласие на Министерството на финансите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Минималните размери на поземлените имоти по начина на трайно ползване не могат да бъдат по-малки от определените в чл. 10 освен в случаите, когато съществуващи имоти от държавния и от общинския поземлен фонд са с размери под определените в чл. 10.

Чл. 47. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 48 от 1995 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 31 от 2003 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите упражнява правата на собственика на земите от държавния поземлен фонд, като ги отдава под наем или под аренда, учредява ограничени вещни права върху тях, извършва продажба чрез търг и замяна по паричната равностойност на земеделските земи, определена по наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ, доколкото друго не е предвидено в ЗСПЗЗ и в този правилник. Държавният поземлен фонд обхваща земеделските земи - държавна собственост, включително и такива, които са застроени или представляват прилежащи площи към стопански сгради.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Ползвателите на земеделски земи, имащи право по реда на чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ, отправят искане и обосновка до министъра на земеделието, храните и горите за размера на необходимите земи за осъществяване на основната им дейност.

(3) Към искането по ал. 2 се прилагат скица в мащаб не по-дребен от 1:10 000, заверена от общинската служба по земеделие, и баланс по начин на трайно ползване на територията.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите издава заповед, в която определя местоположението, границите, размера и ограниченията на ползване на предоставените земеделски земи, както и начина на обезщетяване на засегнатите собственици. Заповедта и заверената скица се изпращат на ползвателя и на общинските служби по земеделие.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Местоположението и границите на земите, предоставени за ползване с решение на Министерския съвет по реда на чл. 24, ал. 3 ЗСПЗЗ, се определят от комисия, назначена със съвместна заповед на министъра на земеделието, храните и горите, министъра на отбраната, съответно министъра на вътрешните работи, или ръководителя на ведомството.

(6) За земите, върху които се запазва правото на собственост по реда на чл. 24, ал. 2, 3 и 4 ЗСПЗЗ, общинските служби по земеделие издават решения по чл. 18ж, ал. 1 за държавна собственост на основание чл. 24, ал. 5 ЗСПЗЗ и ги изпращат за актуване по установения ред.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите може да изменя и да отменя заповеди, издадени по реда на чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ, и да прави предложения за промяна или отмяна на решения на Министерския съвет за предоставени земи по реда на чл. 24, ал. 3 ЗСПЗЗ при отпадане на нуждите или установени нарушения при ползването на земеделски земи от държавния поземлен фонд.

(8) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Общинските служби по

земеделие ежегодно извършват не по-малко от две проверки (до 31 май и до 30 ноември) на земите от държавния поземлен фонд и информират областните дирекции "Земеделие" за състоянието и ползването им. Проверките се извършват на терен и/или чрез данни от изготвено пространствено сечение между имотите от картата на възстановената собственост (КВС) или от кадастралната карта (КК) и парцелите, заявени за подпомагане по схеми и мерки за директни плащания на площ. За имотите, предоставени за създаване и отглеждане на трайни насаждения, се описват проведените дейности в съответствие с предмета на договора, като се правят и геореферирани снимки от всяка ъглова точка на тези имоти.

(9) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) При установяване на неправомерно ползване на земи от държавния поземлен фонд областните дирекции "Земеделие" изискват изземването им по реда на чл. 34 ЗСПЗЗ.

(10) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

(11) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

(12) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм. и доп., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

(13) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

(14) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) При определянето на площадка или трасе за нуждите на физическо или юридическо лице върху земи от държавния поземлен фонд, както и при включването на такива земи в границите на урбанизираните територии (населени места и селищни образувания) се изисква предварително съгласие на министъра на земеделието, храните и горите за започване на процедура за изработване на подробен устройствен план.

(15) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., доп., бр. 93 от 2018 г.) В случаите по ал. 14 заинтересуваното лице, съответно кметът на общината, подава заявление до министъра на земеделието, храните и горите чрез областната дирекция "Земеделие" по местонахождение на земите от държавния поземлен фонд. В заявлението се посочват инвестиционните намерения на заявителя, както и единен идентификационен код съгласно Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, когато заявлението се подава от юридическо лице или едноличен търговец. При подаване на заявлението се представя документ за самоличност на заявителя или на упълномощено лице.

(16) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Към заявлението по ал. 15 се прилагат:

1. задание по чл. 125 от Закона за устройство на територията (ЗУТ);
2. картен материал с отразено проектно ситуационно разположение на площадките или трасетата в имота от държавния поземлен фонд с координати на чупките;
3. предварителни (прединвестиционни) проучвания, когато такива са изработени;
4. (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.);
5. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., отм., бр. 93 от 2018 г.);
6. (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.);
7. (отм. - ДВ, бр. 93 от 2018 г.);
8. (нова - ДВ, бр. 93 от 2018 г.) протокол от заседание на съответния оправомощен орган на юридическото лице, съдържащ решение за учредяване на ограничено вещно

право върху имот/имоти от държавния поземлен фонд;

9. (нова – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) нотариално заверено пълномощно, когато заявлението се подава чрез пълномощник;

10. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 93 от 2018 г.) други документи, които се изискват от специални закони.

(17) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" в 14-дневен срок изпраща в Министерството на земеделието, храните и горите предложението на заявителя и документите за собственост на имота от държавния поземлен фонд с данни за статута и актуалното му състояние.

(18) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Административното звено по управление и стопанисване на държавния поземлен фонд изготвя становище относно възможността за предоставяне на имота от държавния поземлен фонд за неземеделски нужди и заедно с преписката го представя за разглеждане от Комисията за земеделските земи.

(19) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 35 от 2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Комисията за земеделските земи предоставя на министъра на земеделието, храните и горите становище за целесъобразността и размера на площта, необходима за осъществяване на инвестиционното намерение, за изразяване на предварително съгласие по реда на чл. 24в ЗСПЗЗ. Срокът на валидност на изразеното предварително съгласие е не по-дълъг от 3 години от датата на издаването му.

(20) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Когато по реда на специален закон е предвидено, че учредяването на правото на строеж се извършва без търг или конкурс, министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за учредяване право на строеж върху имот от държавния поземлен фонд след утвърждаване на площадката и влизане в сила на подробния устройствен план. Договорът се сключва след заплащане стойността на правото на строеж, определена по реда на чл. 24, ал. 13 ЗСПЗЗ, и се вписва в службата по вписванията.

(21) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За учредяване на сервитут върху имот от държавния поземлен фонд министърът на земеделието, храните и горите издава заповед след влизане в сила подробен устройствен план - парцеларен план. Договорът се сключва след заплащане на обезщетение за учредяване на сервитута и се вписва в службата по вписванията.

(22) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Обезщетението за учредяването на сервитут се определя от комисията по чл. 210 ЗУТ.

(23) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) В случаите по чл. 24в ЗСПЗЗ за временното ползване на земите от държавния поземлен фонд се сключва договор по чл. 57, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи.

(24) (Нова – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., изм., бр. 70 от 2018 г.) При предоставена концесия за добив на подземни богатства, в концесионната площ, на която попадат имоти от държавния поземлен фонд, министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за учредяване на вещно право на ползване след влизане в сила на подробния устройствен план. Договорът се сключва за срока на концесията след заплащане на стойността на правото на ползване, определена по реда на чл. 24, ал. 13 ЗСПЗЗ, и се вписва в службата по вписванията.

Чл. 47а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 113 от 1999 г.) Възстановява се правото на собственост върху земеделските земи, отнети от Българската православна църква и другите религиозни общности, от кооперации и от други организации по тяхно искане, освен ако са законно застроени след отнемането им със сгради, които нямат земеделско

предназначение или с тях са оземлени граждани. В тези случаи на съответните организации се предоставя равностоен имот от държавния или общинския поземлен фонд. При липса на такава земя обезщетяването на собствениците се извършва с поименни компенсационни бонове.

Чл. 47б. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Свободните земи от държавния поземлен фонд се отдават под наем или аренда чрез търг или конкурс.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Началната тръжна или конкурсна цена и размерът на депозита за участие се определят със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(3) За земите по чл. 47, ал. 9 депозитът при провеждането на търг или конкурс е в размер на стойността на незавършеното производство по оценка, възложена от директора на областната дирекция "Земеделие".

Чл. 47в. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Право на участие в търга или в конкурса имат физически лица, кооперации, еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, които:

1. (изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) са регистрирани като земеделски производители;
2. не са лишени от правото да упражняват търговска дейност;
3. не са обявени и не се намират в производство за обявяване в несъстоятелност;
4. не се намират в ликвидация;

5. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 93 от 2018 г.) нямат неизплатени суми по чл. 34, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ и неизплатени суми за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ, освен ако компетентният орган е допуснал разсрочване или отсрочване на задължението;

6. нямат прекратени договори за ползване на земи от държавния поземлен фонд поради неиздължаване на паричните задължения по тях и нямат просрочени задължения към Държавен фонд "Земеделие";

7. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) нямат качеството на "свързани лица" по смисъла на Търговския закон с лице, което не отговаря на изискването по т. 5 и 6;

8. (нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) сами или чрез свързани лица по смисъла на Търговския закон и свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия, извършващи стопанска дейност, обработват не повече от 10 000 дка земеделска земя, независимо от формата на стопанисване или вида собственост;

9. (нова – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) нямат парични задължения към държавата.

(2) Изискването по ал. 1, т. 2 се отнася за управителите или за членове на управителните органи на кандидата.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 93 от 2018 г.) Обстоятелствата по ал. 1, т. 1, 3 – 6 се удостоверяват служебно чрез справка в съответния публичен регистър, а когато такъв не се поддържа, информацията се изисква и получава по служебен път от компетентната администрация, като в случаите по чл. 34, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ информацията се събира служебно от областната дирекция "Земеделие", а обстоятелствата по ал. 1, т. 2, 7 – 9 се удостоверяват с декларация.

Чл. 47г. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Търговете се провеждат с тайно наддаване.

Чл. 47д. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Конкурс се провежда по преценка и по критерии, определени от министъра на земеделието, храните и горите. Класирането се извършва въз основа на комплексна оценка.

Чл. 47е. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите открива процедурата за провеждане на търг ежегодно до 31 март със заповед, която съдържа:

1. обекта на търга - свободните земи от държавния поземлен фонд в страната;
2. реда за провеждане на търга;
3. задълженията на областните дирекции "Земеделие" по провеждането на търга.

(2) Със заповедта по ал. 1 се одобряват образците на документите за участие в търга и проект на договор за наем или за аренда. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник" и се публикува в един централен ежедневник.

Чл. 47ж. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Директорът на областната дирекция "Земеделие" издава заповед за провеждането на търга (тръжните сесии), която съдържа:

1. описанието на обекта на търга - съгласно информацията по ал. 5;
2. вида на търга;
3. условията за участие в търга;
4. размера и срока за плащане на депозита за участие в търга;
5. условията за плащане на цената;
6. мястото и срока за получаване на документи за участие в търга;
7. мястото и срока за подаване на документи за участие в търга;
8. мястото на обявяване на информацията за земите - обект на търга;
9. мястото, деня и часа на провеждането на търга (тръжните сесии);

10. стъпката на наддаване в размер един лев от началната тръжна цена в случаите по чл. 47л.

(2) Тръжната комисия се състои най-малко от трима редовни членове, един от които е правоспособен юрист, и от резервни членове. Председател на комисията е представител на областната дирекция "Земеделие". Член на комисията не може да бъде лице, което е свързано лице по смисъла на Търговския закон с участник в търга или с членове на неговите управителни или контролни органи, за което представя декларация на директора на областната дирекция.

(3) Съставът на тръжната комисия се определя със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие" след изтичането на срока за подаване на документи за участие.

(4) Срокът за провеждане на първия търг (първата тръжна сесия) е не по-кратък от 30 дни от деня на публикуване на обявата в местен вестник. Заповедта за провеждане на търга се обявява в срок не по-кратък от 15 дни преди провеждането на всяка тръжна сесия в местен вестник, излага се на видно място в сградата на областната дирекция "Земеделие" и се огласява по друг подходящ начин.

(5) Информация за земите от държавния поземлен фонд - обект на търга, подробно описани по общини, землища, имоти, начин на ползване, форма на отдаване (наем, аренда), срок на предоставяне, начална тръжна цена, както и образците на документи по чл. 47е, ал. 2 се излагат в областната дирекция "Земеделие". В общинските служби по земеделие се излага информация за земите - обект на търга, на територията на общината.

(6) Информацията се актуализира след приключването на всеки търг (тръжна сесия) със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие".

Чл. 47з. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Кандидатите за участие в търга представят:

1. заявление-оферта за участие по образец;
2. банково бордеро за внесен депозит;
3. (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.);

4. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., отм., бр. 93 от 2018 г.);

5. (отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.);

6. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) декларации - по чл. 47в, ал. 1, т. 2, 7 - 9 ;

7. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);

8. нотариално заверено пълномощно, когато лицето участва в търга чрез пълномощник;

9. декларация за съгласие с клаузите на образеца на съответния договор.

(2) Кандидатите за участие в търга за повече от един имот представят документи по ал. 1, т. 1 и 2 за всеки имот поотделно.

(3) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) Документът по ал. 1, т. 8 и документ за самоличност на заявителя или на упълномощеното от него лице се представят на комисията в деня на провеждането на търга (тръжната сесия).

Чл. 47и. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Документите за участие в търга се приемат в областните дирекции "Земеделие". Те се представят в запечатан непрозрачен плик, адресиран до областната дирекция "Земеделие" с указанието "за участие в търг". Пликите се завеждат в отделен входящ дневник, а на приносителя се издава документ, в който се вписва входящият номер и се отбелязват датата и часът на приемане на документите.

(2) Предложената в заявлението-оферта цена (в цели левове на декар) трябва да бъде изписана с цифри и с думи за всеки номер имот - обект на търга. При различие е валидно изписването с думи.

(3) Участниците в търга нямат право да подават повече от една оферта за един имот, както и да правят допълнения и изменения в подадените оферти.

(4) Документи за участие, представени след изтичането на определения срок или в незапечатан или прозрачен плик, или в плик с нарушена цялост, не се приемат.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) Комисията по провеждане на търга може служебно да събира доказателства за обстоятелствата по чл. 47в, ал. 1, т. 2, 7 – 9.

Чл. 47к. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Не се разглеждат в тръжната сесия предложения:

1. при отсъствие на кандидата или на упълномощено от него лице;

2. когато не е спазено някое от изискванията на правилника и заповедите за откриване и за провеждане на търга.

(2) В деня и часа, определени за провеждането на тръжната сесия, председателят на комисията в присъствие на кандидатите:

1. проверява присъствието на членовете на комисията и на кандидатите чрез попълване на присъствен лист;

2. обявява откриването на търга;

3. отваря пликовете с документите за участие в търга, представя участниците и ги поканва да се легитимират;

4. проверява редовността на документите, съдържащи се в плика, самоличността и пълномощията на представителя на кандидата, като констатира дали са изпълнени условията за провеждането на търга;

5. обявява допуснатите до участие кандидати и кандидатите, които се декласират поради неспазване на някое от условията за участие, като посочва конкретното основание.

(3) В случай че отсъства кандидат, подал предложение за участие в търга, или негов

пълномощник, тръжната сесия се отлага с един час.

(4) Предложенията се заверяват с подпис от членовете на комисията по търга. Комисията подрежда в зависимост от размера на предложената цена редовните оферти за всеки от имотите - обект на търга. Председателят на комисията обявява на присъстващите класираните на първо и второ място кандидати и подреждането на останалите предложения.

(5) Търгът се смята за спечелен от участника, предложил най-високата цена за съответния имот. В случай че в резултат на декласиране на участниците поради нередовност остане само един кандидат, търгът се провежда и участникът се обявява за спечелил по предложената от него цена, която не може да бъде по-ниска от началната тръжна цена.

(6) Комисията взема решенията си с обикновено мнозинство.

(7) За тръжната сесия се води протокол, в който се отбелязват:

1. номерът на тръжната сесия и датата на обявата по чл. 47ж, ал. 4;
2. проверката за редовност на заседанието и на предложенията по ал. 2;
3. класираните на първо и второ място участници и подреждането на останалите кандидати;
4. провеждането и резултатът от търг с явно наддаване;
5. определянето на печеливш участник, който е бил единствен кандидат.

(8) Протоколът по ал. 7 се изготвя в 3 екземпляра - по един за спечелилия търга, за комисията и за областната дирекция "Земеделие", и се подписва от членовете на комисията. На кандидатите при поискване се предоставя заверен препис.

Чл. 47л. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) В случаите, когато от няколко участници е предложена една и съща цена за даден имот, между тях се провежда търг с явно наддаване с начална цена - предложената от кандидатите цена. При отказ за участие в наддаването търгът се прекратява.

Чл. 47м. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) След изтичането на срока за обжалване на резултатите от провеждане на търга директорът на областната дирекция "Земеделие" в 14-дневен срок сключва договор за наем или за аренда със спечелилия кандидат. В договора задължително се включват условията, при които е спечелен търгът, за всеки от имотите. Депозитът на спечелилия участник се прихваща от наемната цена или от арендната вноска.

(2) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В договорите, сключени по реда на чл. 24а, ал. 1 или 5, при условията на ал. 9 ЗСПЗЗ за определяне на дължимата сума за наем или аренда се вписва информация за общата площ на имотите или части от тях, която попада в обхвата на актуалния към датата на сключване на договора специализиран слой "Площи, допустими за подпомагане". Данните се изготвят от собственика на предоставяните имоти чрез извършване на пространствено сечение между имотите по договора от КВС или от КК и специализиран слой "Площи, допустими за подпомагане", достъпен чрез интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите, неразделна част от договора.

(3) (Нова – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Лицата, които са сключили договори за ползване под наем или аренда на имоти от държавния поземлен фонд, отдадени за създаване и отглеждане на трайни насаждения или за ползване на пасища и мери, след изразено писмено съгласие на министъра на земеделието, храните и горите могат да изграждат в имотите:

1. огради или електропастири, системи за противоградова защита и преместваеми спомагателни постройки за обслужване на имота;

2. водовземни съоръжения за подземни води, които не са свързани с изграждането на допълнителна инфраструктура.

(4) (Нова – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) След изтичане на срока на договора или предсрочното му прекратяване в срок до един месец лицата по ал. 3 имат право да премахнат изградените постройки и съоръжения освен посочените в ал. 3, т. 2, като при неупражняване на това право изграденото в имота остава за неговия собственик.

(5) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., предишна ал. 3, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) При отказ на спечелилия участник да сключи договор по ал. 1 кандидатът, класиран на второ място, се поканва да сключи договор при предложената от него цена, но не по-ниска от 90 на сто от цената, предложена от първия кандидат. В случай на отказ процедурата се прекратява.

(6) (Предишна ал. 3, изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., предишна ал. 4, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Внесените депозити от некласираните кандидати се възстановяват в 14-дневен срок след приключването на търга, а депозитът на кандидата, класиран на второ място - след подписването на договора за наем или за аренда със спечелилия кандидат.

(7) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., предишна ал. 5, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Депозитите на кандидатите, класирани на първо и второ място, не се възстановяват в случай на отказ за сключване на договор.

(8) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., предишна ал. 6, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Депозитът на обжалвания търга участник се възстановява след влизането в сила на съдебното решение.

Чл. 47н. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Участниците в търга могат да обжалват протокола на тръжната комисията по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Жалбите се подават чрез областната дирекция "Земеделие".

Чл. 47о. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Когато е подадено предложение само от един кандидат, той се обявява за спечелил търга по предложената от него цена, която не може да бъде по-ниска от началната тръжна цена на имотите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В случай че на три последователни търга (тръжни сесии) не са подадени предложения, министърът на земеделието, храните и горите може да намали началната тръжна цена за имотите до 50 на сто или да определи други условия за плащане на цената по предложение на директора на областната дирекция "Земеделие".

Чл. 47п. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Заповедта за отдаване под наем или аренда на земеделски земи от държавния поземлен фонд чрез конкурс се издава от министъра на земеделието, храните и горите и съдържа:

1. описание на земеделските земи - обект на конкурса;
2. началната конкурсна цена, определена със заповедта по чл. 47б, ал. 2;
3. мястото, както и сроковете за закупуване на конкурсната документация и за подаване на предложенията от участниците в конкурса;
4. мястото, където може да се получи конкурсната документация;
5. размера на цената за получаване на конкурсната документация;

6. размера на депозита;
7. адреса, срока и реда за подаване на предложенията.

(2) Заповедта по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник" и се публикува най-малко в един централен ежедневник и в един местен вестник по местонахождението на земеделските земи - обект на конкурса.

Чл. 47р. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Организацията и провеждането на конкурса се извършват от комисия в състав най-малко трима членове, от които един правоспособен юрист и един икономист, определени от министъра на земеделието, храните и горите. В заповедта за назначаване на комисията се определят нейният председател и възнаграждението на членовете ѝ.

(2) Решенията на комисията се вземат с мнозинство от броя на членовете ѝ.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Член на комисията не може да бъде лице, което е "свързано лице" по смисъла на Търговския закон с участник в конкурса или с членове на неговите управителни или контролни органи. Членовете на комисията представят на министъра на земеделието, храните и горите декларация за наличието или липсата на обстоятелствата по изречение първо при тяхното назначаване.

(4) Всички лица, имащи достъп до конкурсната документация и до предложенията и разясненията на участниците в конкурса, подписват декларация за опазване на търговската и служебната тайна.

Чл. 47с. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Конкурсната документация се одобрява от министъра на земеделието, храните и горите със заповедта по чл. 47п, ал. 1.

(2) Конкурсната документация за отдаване под наем или аренда на земеделски земи включва:

1. заповедта за откриване на конкурса;
2. пълно описание на земеделските земи, които ще се отдават под наем или аренда, с информация за тяхното местоположение;
3. условията на конкурса и изискванията към участниците;
4. списък на документите, които трябва да бъдат представени от кандидатите;
5. времето и начина за оглед на земеделските земи - обект на конкурса;
6. образец на предложението;
7. методика за оценяване на предложенията;
8. проект на договор за наем или аренда.

Чл. 47г. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Участниците в конкурса поставят предложенията си в запечатан непрозрачен плик, върху който се отбелязват пълното наименование на обекта на конкурса и адресът на подателя, и прилагат към него документи за закупена конкурсна документация и за внесен депозит.

(2) Предложението по ал. 1 трябва да съдържа:

1. представяне на кандидата;
2. пълното наименование на обекта на конкурса;
3. разработки по условията на конкурса;
4. цена, начин и условия на плащане.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Документите за участие в конкурса се приемат в деловодството на Министерството на земеделието, храните и горите. Те се представят в запечатан непрозрачен плик. На приносителя се издава документ, в който се вписва входящият номер и се отбелязват датата и часът на приемане на документите.

(4) Не се приемат предложения, представени в незапечатан плик или в плик с нарушена цялост.

(5) Допълнения или изменения на предложенията се допускат до изтичането на срока за тяхното подаване.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Конкурсната комисия се назначава от министъра на земеделието, храните и горите след изтичането на срока за приемане на предложенията.

Чл. 47у. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) Заседанието на конкурсната комисия за преценка на допустимостта на предложенията се провежда в 7-дневен срок след изтичането на срока за подаване на предложенията. Кандидатите могат да присъстват на заседанието. Председателят проверява дали пликите са запечатани и с ненарушена цялост, съобщава общия брой на предложенията и отваря пликите по реда на тяхното приемане.

(2) Не се разглеждат предложения, които:

1. са подадени извън срока, определен със заповедта по чл. 47п, ал. 1;

2. не съдържат документите по чл. 47с, ал. 2, т. 4.

(3) На заседанието на комисията се води протокол, в който се отразяват присъствието на кандидатите и направените констатации относно допуснатите до конкурса предложения, както и декласираните кандидати с посочване на конкретното основание. Протоколът се оповестява на присъстващите, като те се считат за уведомени.

(4) Конкурсната комисия може да поиска в определен от нея срок писмени разяснения по предложенията. Разясненията не трябва да водят до изменение или допълнение на представените предложения.

Чл. 47ф. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Когато в срока, определен в заповедта по чл. 47п, ал. 1, постъпи предложение само от един кандидат или не постъпи предложение, срокът за подаване на предложения за участие в конкурса може да се удължи по преценка на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Когато в срока по ал. 1 не постъпи предложение, министърът на земеделието, храните и горите може да извърши промени в условията на конкурса, включително да намали началната конкурсна цена.

(3) Удължаването на срока по ал. 1 и промените в условията на конкурса по ал. 2 се оповестяват по реда на чл. 47п, ал. 2.

Чл. 47х. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Конкурсната комисия разглежда допуснатите до участие в конкурса предложения. Тя представя в 3-дневен срок след приключване на своята работа доклад с предложения за определяне на участник, спечелил конкурса, и класиране по ред на следващите участници съобразно удовлетворяването на конкурсните условия.

Чл. 47ц. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите в 3-дневен срок от получаването на доклада на конкурсната комисия по чл. 47х със заповед определя участника, спечелил конкурса.

(2) За спечелил конкурса се обявява кандидатът, чието предложение най-пълно удовлетворява конкурсните условия.

(3) Кандидатите се уведомяват писмено за резултатите от конкурса. Уведомлението може да бъде изпратено и по факс, посочен от кандидатите.

(4) Със заповедта по ал. 1 се освобождават депозитите на участниците, като се

задържа депозитът на спечелилия конкурс, който се прихваща от цената.

(5) В договора задължително се включват условията, при които е спечелен конкурсът.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В случай че спечелилият конкурс участник откаже да сключи договора, министърът на земеделието, храните и горите може с нова заповед да определи за спечелил конкурс кандидата, класиран на второ място, удовлетворил конкурсните условия.

(7) В случаите по ал. 4 депозитът на спечелилия конкурс и неключил договор участник се задържа.

Чл. 47ч. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) При обжалването на търговете и конкурсите по съдебен ред договорите за наем или за аренда се сключват за срок до произнасяне по жалбата с влязло в сила решение. Земите могат да се ползват само за отглеждане на едногодишни полски култури освен в случаите, когато са заети с трайни насаждения.

(2) Решението на съда се изпълнява след изтичането на стопанската година.

Чл. 47ш. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Заетите с трайни насаждения земеделски земи от държавния поземлен фонд по чл. 24а, ал. 2, т. 1 ЗСПЗЗ може да се отдават на физически или юридически лица без търг или конкурс в случаите, когато:

1. насажденията са създадени при условията на сключен договор за наем или аренда на земеделски земи от ДПФ, срокът на който е изтекъл преди изтичане амортизационния срок на насажденията или ако след изтичането му те продължават да са в състояние на плододаване;

2. насажденията, разположени върху земи от ДПФ, са частна собственост, амортизационният срок на които е изтекъл, но те продължават да са в състояние на плододаване.

(2) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 93 от 2018 г.) Право да подадат заявление за предоставяне под наем или аренда на заетите с трайни насаждения земеделски земи от ДПФ по ал. 1 имат само лицата, които отговарят на условията по т. 1 или 2, което се удостоверява със съответните документи. Заявлението се подава до директора на областната дирекция "Земеделие", в което се посочват землището, номерът на имота, видът на насаждението, както и единен идентификационен код съгласно Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, когато заявлението се подава от юридическо лице или едноличен търговец. При подаване на заявлението се представя документ за самоличност на заявителя или на упълномощено лице, като се прилагат следните документи:

1. (нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 93 от 2018 г.) документи, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 1, т. 1 или 2;

2. (нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 93 от 2018 г.) нотариално заверено пълномощно, когато заявлението се подава чрез пълномощник;

3. (нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 93 от 2018 г.) протокол от заседание на съответния оправомощен орган на юридическото лице, съдържаш решение, съобразно заявлението;

4. (нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., отм., бр. 93 от 2018 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Директорът на областната дирекция "Земеделие" назначава комисия, която извършва теренна проверка за

състоянието на трайните насаждения в имотите - обект на заявлението, и изготвя констативен протокол.

(4) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., доп., бр. 93 от 2018 г.) Областната дирекция "Земеделие" по местонахождението на имотите комплектува преписката с необходимите документи, придружена със становище относно наличието на условията и срока за предоставяне и документи, удостоверяващи липсата на данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд "Земеделие", към държавния и общинския поземлен фонд, по чл. 34, ал. 6 и 8 от ЗСПЗЗ, както и по чл. 37в, ал. 7 и 10 от ЗСПЗЗ за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 от ЗСПЗЗ, която се изпраща в Министерството на земеделието, храните и горите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите назначава комисия с участието на представители от компетентните дирекции, която на базата на извършена преценка изготвя предложение до министъра за одобряване или отказ да бъдат предоставени съответните имоти на заявителя. В 14-дневен срок от датата на одобряване на предложението от министъра на земеделието, храните и горите за одобрените кандидати се изготвят заповеди, въз основа на които директорите на областните дирекции "Земеделие" сключват договори за наем или аренда на земите от ДПФ - обект на заявлението.

(6) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Земеделските земи от ДПФ по чл. 24а, ал. 2, т. 1, върху които са изградени трайно прикрепени функциониращи хидромелиоративни съоръжения, може да се отдават без търг или конкурс само на собственици на съоръжението.

(7) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) При постъпило в областната дирекция "Земеделие" заявление за предоставяне на земите по ал. 6 директорът назначава комисия, в състава на която участват представители на областната дирекция, общинската служба по земеделие, регионалните структури на "Напоителни системи" - ЕАД, и при необходимост - на общината. Комисията изготвя протокол, в който се посочват собственикът на съоръжението, видът и фактическото му състояние съобразно съществуващата техническа документация и площта на имотите от ДПФ, върху които е изградено съоръжението.

(8) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" комплектува преписка, която се изпраща в Министерството на земеделието, храните и горите за разглеждане и произнасяне по реда на ал. 5.

(9) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Земите по чл. 24а, ал. 2, т. 1 ЗСПЗЗ се отдават под наем или аренда по пазарни цени, определени от независим оценител, вписан в регистъра на независимите оценители и притежаващ сертификат за оценителска правоспособност на земеделски земи и трайни насаждения. Оценката се възлага от директора на областната дирекция "Земеделие" по местонахождение на земите от държавния поземлен фонд по реда на Закона за обществените поръчки, като заявителят се уведомява писмено за определената цена и за възможния срок за предоставяне, а оценката се прилага към преписката по ал. 4 или 8.

(10) (Предишна ал. 1 - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) За определяне на земеделските земи от държавния поземлен фонд по чл. 24а, ал. 2, т. 2 ЗСПЗЗ общинската служба по земеделие изготвя протокол, който се одобрява от директора на областната

дирекция "Земеделие".

(11) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В случаите по чл. 24а, ал. 2, т. 3 ЗСПЗЗ след представяне на влязло в сила съдебно решение за преобразуване в еднолично търговско дружество с държавно участие земите от държавния поземлен фонд се предоставят за ползване на търговското дружество със заповед на министъра на земеделието, храните и горите за срок до приватизацията.

(12) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) При приватизация на търговските дружества по ал. 11 се сключва договор за ползване под наем или аренда за срока, предвиден за запазване предмета на дейност съгласно приватизационния договор.

Чл. 47щ. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" до 1 август на съответната година представя за одобрение в Министерството на земеделието, храните и горите предложение за отдаване под наем на маломерните имоти от държавния поземлен фонд по чл. 24а, ал. 3 ЗСПЗЗ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) Областната дирекция "Земеделие" обявява на видно място в общината и кметствата одобрения списък по ал. 1. В обявата се посочват условията по чл. 24а, ал. 3 ЗСПЗЗ, срокът за приемане на заявления, наемната цена и изискването да е платена при сключване на договора за наем.

(3) Срокът за приемане на заявления не може да бъде по-кратък от 30 дни считано от деня на обявяването.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) Лицата подават заявление в областната дирекция "Земеделие":

1. (отм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.);
2. (отм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.);
3. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., отм., бр. 93 от 2018 г.);
4. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);
5. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);
6. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.).

(5) Директорът на областната дирекция "Земеделие" назначава комисия за разглеждане на заявленията и определя срок за класиране на кандидатите и за сключване на договорите за наем с класираните лица.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) Комисията разглежда заявленията по реда на постъпването им. Заявления, по които е установено, че заявителите имат задължения към Държавен фонд "Земеделие" и/или към държавния поземлен фонд, се оставят без разглеждане и не участват в класирането. За работата си комисията съставя протокол, в който посочва класираните кандидати.

(7) Въз основа на протокола по ал. 6 и документ за платената наемна цена директорът на областната дирекция "Земеделие" сключва договори с класираните лица за едногодишно ползване под наем на имотите от държавния поземлен фонд.

Глава четвърта

(Нова - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)

РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО НА

ТРУДОВОКООПЕРАТИВНИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА И НА ДРУГИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ОБРАЗУВАНИ ВЪЗ ОСНОВА НА ТЯХ

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Имуществото на трудовокооперативните земеделски стопанства и другите организации, образувани въз основа на тях, се състои от право на собственост и други вещни права върху дълготрайни и краткотрайни активи, права върху търговски марки, продукти от научна и развойна дейност, програмни продукти, патенти, лицензии, ноу-хау, ценни книжа, дялово участие в дружества и други права и задължения.

(2) На разпределяне в дялове подлежат всички активи по баланса към датата на разпределянето след приспадане на задълженията към държавата, банките и други юридически и физически лица.

(3) От имуществото по баланса се приспадат преди разпределянето:

1. (доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) паричните средства, получени от ТКЗС и другите организации, образувани въз основа на тях, за продадените земи в регулация и извън регулация и като обезщетение за отчуждени земи. Тези средства се внасят в държавния бюджет;

2. (отм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.);

3. (доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 28 от 1997 г.).

(4) По решение на ликвидационния съвет от имуществото преди разпределянето в дялове може да се изключи стойността на недвижимите имоти, предназначени за обслужване на населеното място или на земеделските земи (пътища, мостове, културно-битови сгради и други). Те може да се прехвърлят възмездно или безвъзмездно на общините и държавата. При възмездно прехвърляне получената стойност се прибавя към имуществото по ал. 2.

(5) След възстановяване правото на собственост върху имуществото, иззето от ТКЗС или от образуваните въз основа на тях организации или предадено на други организации, то се прибавя към имуществото по ал. 2. Имуществото, върху което правото на собственост е възстановено след формиране на дяловете, се разпределя допълнително при условията и по реда на първоначалното разпределяне.

(6) Стойността на дяловото участие на ТКЗС, съответно на правоприемниците му, в случаите по чл. 28, ал. 3 ЗСПЗЗ е равна на актуализираната остатъчна стойност на имуществото при предаването му на ДЗС, МТС и другите организации.

(7) Правото на собственост върху селскостопанските машини и оборудване, предадени безвъзмездно на МТС и други организации, които са бракувани, се възстановява чрез предоставяне на собствениците на аналогични по вид и годност машини и оборудване. В тези случаи стойността на предадените на МТС селскостопански машини и оборудване се коригира съобразно действащите пазарни цени, като се взема предвид остатъчната им годност към момента на предаването.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 8 от 1993 г.) Дълготрайни активи на ТКЗС и другите организации, образувани въз основа на тях, може да се продават само на търг по решение на ликвидационния съвет с изключение на онези, за които е предвиден специален ред. Търгът се провежда от ликвидационния съвет по реда, предвиден в чл. 43, ал. 2. Продажба на търг се допуска само ако лицата с право на дял от имуществото на тези организации не желаят

да получат дълготрайните активи срещу полагащите им се дялове.

(9) (Нова - ДВ, бр. 8 от 1993 г.) Преди приемане на решение за провеждане на търг ликвидационният съвет обявява на подходящо място и в един централен и един местен вестник списък на обектите, първоначалната им цена и срока за предявяване на исканията от лицата с право на дял, който не може да бъде по-кратък от един месец.

(10) (Нова - ДВ, бр. 8 от 1993 г.) При явяване на кандидати с право на дял търг се провежда само между тях. Ако само един от кандидатите е лице с право на дял, се прилага съответно чл. 6, ал. 2, 3 и 4 от Наредбата за търговете (ДВ, бр. 50 от 1992 г.). В тези случаи се извършва приспадане с полагащите се дялове.

(11) (Предишна ал. 9 - ДВ, бр. 8 от 1993 г.) В стойността на имуществото за разпределяне се отразява разликата в цената на продадените на търг обекти. Когато продажбата се извърши след разпределянето на имуществото, със съответната разлика се променят дяловете на собствениците.

(12) (Предишна ал. 10, изм. - ДВ, бр. 8 от 1993 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Продажбата на животни и възлагането им в дял се извършва след съгласуване с Министерството на земеделието, храните и горите.

(13) (Нова - ДВ, бр. 5 от 1995 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Продажбата и възлагането в дял на племенни животни, определени от Националната служба за селекция и репродукция в животновъдството към Министерството на земеделието, храните и горите, се извършват без търг след съгласуване с Министерството на земеделието, храните и горите при представяне на:

1. оценка на животните, която се извършва от съответната регионална служба за селекция и репродукция в животновъдството, съобразена с действащите пазарни цени;

2. договор със съответната регионална служба за селекция и репродукция в животновъдството за продължаване на селекционно-племенната работа;

3. документ от съответната регионална служба за селекция и репродукция в животновъдството, удостоверяващ, че купувачът има условия за отглеждане на животните.

Чл. 48а. (Нов - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) При продажба на търг на недвижими имоти ликвидационният съвет прехвърля вещните права, включително и правото на собственост върху земята, в размери, определени по реда на чл. 45, ал. 3. В тези случаи към тръжните книжа се прилага и скица, издадена от техническата служба на общината и заверена от общинската служба по земеделие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Купувачът плаща тръжната цена, както следва: стойността на постройките - по сметка на ликвидационния съвет, а стойността на вещните права върху земята - по Държавен фонд "Земеделие".

Чл. 49. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г.) (1) Преди разпределянето на имуществото на дялове се извършва оценка на дълготрайните и краткотрайните активи, включително вземанията и задълженията.

(2) Оценката се предхожда от установяване фактичестката наличност на активите в натура и стойност чрез инвентаризация, извършена по реда, предвиден в Закона за счетоводството. Резултатите от инвентаризацията се осчетоводяват преди оценката. Данните от инвентаризационните описи служат за извършване на оценката.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Оценката на имуществото, подлежащо на разпределение както и на държавното имущество по чл. 48, ал. 3, т. 2 и 3, се извършва по преценка на ликвидационния съвет от независима експертна комисия или фирма (дружество) със съответен предмет на дейност, която е получила разрешение от Министерството на земеделието, храните и горите

съгласувано с Министерството на финансите.

(4) Експертните комисии се съставят най-малко от трима експерти с необходимото образование и квалификация за оценка на имуществото, от които поне един счетоводител, отговарящ на изискванията на Заповед № 146 на министъра на финансите от 23 март 1991 г. (ДВ, бр. 81 от 1991 г.). Като експерти не могат да участват лица, които имат право на дял от имуществото на ТКЗС. Съставът на експертната комисия се определя от ликвидационния съвет.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Оценителните протоколи по преценка на ликвидационния съвет се представят за становище от експертен съвет, определен от министъра на земеделието, храните и горите съгласувано с министъра на финансите. Оценката се приема с решение на ликвидационния съвет и подлежи на последващ финансов контрол.

Чл. 49а. (Нов - ДВ, бр. 80 от 1991 г., отм., нов, бр. 34 от 1992 г.) (1) Оценката на различните видове имущество се извършва при спазване на следните правила:

1. дълготрайните активи се оценяват само когато са собствени, включително намиращите се в чужбина и дадените под наем (аренда) на юридически и физически лица;

2. оценката на дълготрайните материални активи се определя от техническото равнище и състояние, остатъчният срок за експлоатация и продажната цена или цената на придобиването към датата на оценката. Изборът на вида на цената се извършва от експертите. Стойността на дълготрайните материални активи от внос се определя по действащите към датата на оценката външнотърговски цени и пазарния курс на Българската народна банка (БНБ). За дълготрайните материални активи, чието производство е преустановено и не може да се използва продажна цена, оценката се извършва по аналог от местно производство, а ако няма такъв - от внос. Стойността на дълготрайните материални активи, определена с оценката, се записва като първоначална стойност на съответния дълготраен актив. Амортизацията, начислена до момента на оценката, се заличава. Оценката на отделните дълготрайни материални активи се извършва, както следва:

а) (изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) оценката на сгради, площадки, силажни ями, напоителни системи, закрити ел. мрежи, водопроводи и други се определя чрез измерване на изпълнените видове работи при изграждане на обектите. Вложените материали, труд и услуги се оценяват по действащите към датата на оценката пазарни цени, норми и разценки. Овехтяването на сградите се определя и се приспада според вида на конструкцията (паянтови, полумасивни, масивни), времето и начина на използването и действащите норми. Цената на обектите с административно, социално-битово и културно предназначение и други не може да бъде по-ниска от базисната, определена по реда, предвиден в глава седма от Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, а за новоизградените - от пълната им строителна стойност;

б) машини, съоръжения, оборудване, транспортни средства и стопански инвентар се оценяват по действащите към датата на оценката покупни или продажни цени, като се отчитат техническото равнище и състояние и остатъчният срок за експлоатация;

в) (изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) застроени и незастроени земи, включени в границите на урбанизираните територии и земи, намиращи се извън границите на урбанизираните територии, отчуждени за неземеделски нужди, се оценяват по реда, предвиден в глава седма от Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост;

г) (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) новосъздадени и плододаващи трайни насаждения се оценяват по реда, предвиден в Наредбата за базисните цени на

трайните насаждения (ДВ, бр. 65 от 1991 г.), които се считат за минимални. Продажните цени на трайните насаждения се определят след експертно установяване на разходите за създаване, както и на потенциалния добив, цените на продукцията и разходите за производство за остатъчния срок на годност към датата на оценката. Продажната цена не може да бъде по-ниска от минималната;

д) продуктивни, работни и млади животни за разплод се оценяват след експертно установяване на състоянието и потенциалната продуктивност (производителност на животните, срока на остатъчна годност и цените на реализация на продукцията, намалени със съответните разходи по пазарни цени към датата на оценката). Цената им не може да бъде по-ниска от пазарната цена на племенните животни за разплод, а за другите - от пазарната цена за килограм живо тегло за съответния район към датата на оценката;

е) незавършено производство в растениевъдството се оценява по фактическа себестойност. Състоянието и възможността за неговото използване се установяват с протокол от комисията по инвентаризацията. При настъпили изменения в цените на вложените материали, торове, препарати, горива и в нормите, тарифите и разценките за заплащане на труда и услугите фактическата себестойност се коригира;

ж) незавършени материални дълготрайни активи се оценяват отделно за строително-монтажните работи, като се отчитат тяхното фактическо състояние и цената на придобиването към датата на оценката. Доставените машини и съоръжения, включени в стойността на незавършени дълготрайни активи, се оценяват по действащите към датата на оценката покупни цени, като се вземат предвид фактическото им състояние, степента на годност и възможностите за тяхното използване;

з) дълготрайни активи, прикрепени към земеделските земи, които имат характер на подобрения (хидромелиоративни съоръжения, стационарни и полустационарни напоителни системи и други), се оценяват в зависимост от техническото им равнище и състояние, остатъчния срок за използване и цената, по която те могат да бъдат придобити към датата на оценката;

3. дълготрайните нематериални активи се оценяват, като се отчитат тяхното равнище и състояние и възможностите за използването им за бъдеща стопанска изгода. На нова оценка подлежат само дълготрайните нематериални активи, които към датата на оценката се водят стойностно в баланса;

4. дълготрайните финансови активи (дялово участие в капитала на дружества в левове и във валута, акции и облигации) се оценяват по пазарния курс на валутата към датата на оценката, а акциите и облигациите - по номинална стойност или продажна цена;

5. краткотрайните активи се оценяват съгласно принципите и цените, възприети за дълготрайните активи, като се спазват и следните изисквания:

а) материалните запаси се оценяват според фактическото им състояние, степен на годност, възможности за използване и цената на придобиването или продажната цена към датата на оценката. Изборът на вида на цената се извършва от експертите съобразно конкретната обстановка за различните видове материални запаси;

б) наличните към датата на оценката парични средства и вземания в чуждестранна валута се оценяват по пазарен курс на БНБ, ако тази стойност е по-ниска от стойността, по която се отчитат до момента на оценката;

в) задълженията в чуждестранна валута се оценяват по пазарен курс на БНБ, когато тази стойност е по-висока от стойността, по която се отчитат до момента на оценката;

б. безвъзмездно придобитите активи се оценяват по продажни цени или по цени на придобиването към датата на оценката по преценка на експертите.

(2) При продажба на търг началната цена на обекта се определя от независимите експерти, като се вземат предвид имуществената стойност, размерът на печалбата и възвръщаемостта на вложените парични средства за закупуване на обекта и се спазват следните правила:

1. отделни стопански обекти (лозе, овощна градина, животновъдна ферма, угоителен комплекс, мелница, мандра, водоем, язовир и други подобни, с които може да се осъществява и обособена стопанска дейност) и животни се оценяват, като задължително се взема предвид и тяхната потенциална доходност. Потенциалната доходност се определя от:

а) техническото равнище, състоянието на обекта, възможните приходи от реализацията на продукцията, разходите за дейността, финансовите и извънредните разходи, дължимите данъци и данъчни плащания и размера на печалбата;

б) стойността на продукцията, определена по пазарните цени, действащи в момента на оценката;

в) необходимите материални разходи, определени в натура според средния им размер за предходните три години и оценени по пазарни цени към датата на оценката. Разходите на труд, финансовите разходи и извънредните разходи се установяват по размер според действащите към датата на оценката норми, разценки, тарифи и други;

2. данъчните плащания и отчисленията от печалбата се определят според действащите тарифи към датата на оценката;

3. размерът на печалбата се определя на основата на извършените разчети за приходите и разходите.

Чл. 49б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Увеличаването или намаляването на стойността на имуществото след приемане на оценката се отразява счетоводно като увеличаване или намаляване на основния капитал.

(2) Резултатите от оценката не се посочват в отчета за приходите и разходите и не формират финансов резултат с изключение на резултатите от оценката, произтичащи от стопанската дейност за текущата година и отрицателните разлики от ценни книжа и от промяна на валутни курсове.

(3) Коригираната след оценката стойност на собствения капитал, намалена със стойността на привлечените средства, служи за формиране на дяловете.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Размерът на дяловете от имуществото на ТКЗС и на другите организации, образувани въз основа на тях, се определя от приноса на лицата при придобиването му - внесена земя, трудов стаж и неизплатени инвентарни вноски, при равно съотношение на приноса от внесената земя и трудовия стаж, след приспадане на неизплатените инвентарни вноски.

Чл. 50а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Размерът на земеделската земя, включена в ТКЗС или ДЗС, се установява от общинската служба по земеделие по собственици. Площта на земеделската земя се приравнява в условни декари чрез бонитетната оценка. Условните декари се умножават по броя на годините от включването на земите в ТКЗС или ДЗС до прекратяването на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ. Полученият показател е базата за участие при разпределяне на частта от имуществото, полагащо се за земята. До решенията на общинската служба по земеделие по чл. 18ж разчетите се извършват с предварителни данни.

Чл. 50б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Трудовото участие на кооператорите като база за разпределяне на имуществото се установява за целия период от създаване на стопанството до момента на разпределяне на имуществото в дялове. Трудовото участие се

измерва в човекодни чрез продължителността на времето, отработено в стопанството, включително времето в отпуск по болест и майчинство. Когато вложеният труд е отчитан в трудовни, превръщането им в човекодни се извършва чрез индивидуални коефициенти за всяко стопанство по години. Обобщаващ показател за измерване на трудовото участие при разпределяне на имуществото в дялове е сборът на човекодните за времето, за което всеки кооператор има трудово участие.

(2) Трудовото участие не се взема предвид, ако е по-малко от пет години, когато лицето не е внесло земя и инвентар. Работници и служители, които не са внесли земя и инвентар, но са работили не по-малко от пет години в повече от едно ТКЗС или в други образувани въз основа на тях организации, имат право на дял от съответното стопанство пропорционално на отработеното време.

Чл. 50в. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Размерът на инвентарната вноска на всеки кооператор се установява от архивни документи.

(2) При липса на писмени доказателства задължителната инвентарна вноска се определя, като се умножи размерът на земята с определения за всяко селище норматив в левове на декар. Действащият при кооперирането норматив за инвентарна вноска в левове на декар се определя с установителен протокол, който се утвърждава от ликвидационния съвет. При липса на писмени доказателства за допълнителна инвентарна вноска претенциите на лицата се установяват по общия исков ред.

(3) Стойността на инвентарната вноска се преизчислява по цени към датата на оценката, а когато няма данни за внесените инвентарни предмети, общата ѝ стойност се увеличава с индекс на инфлация, установен от Националния статистически институт, за времето от внасяне на инвентара до момента на новата оценка. Актуализираната стойност на неизплатените инвентарни вноски се приспада от имуществото и се възстановява като дял на правоимащите, без да се използва като база за участие при разпределяне на имуществото.

Чл. 51. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г.) (1) Право на дял от имуществото имат лицата, които:

1. са внесли земя и инвентар и имат трудово участие;
2. са внесли земя и инвентар, но нямат трудово участие;
3. предоставили са земя за ползване на ТКЗС;
4. имат трудово участие над пет години, без да са внесли земя и инвентар. Броят на годините се установява чрез определения задължителен минимум трудовни или човекодни.

(2) Нямат право на дял от имуществото:

1. лицата, които не са внесли земя и инвентар и са работили по-малко от пет години в ТКЗС и аграрно-промишлените комплекси (АПК);
2. специалисти и работници в промишлените, страничните и другите неземеделски дейности на ТКЗС, работили по трудов договор, без да са имали членствени правоотношения;
3. лицата, работили по граждански договор;
4. лицата, получавали трудово възнаграждение от ТКЗС и АПК за времето, през което са изпълнявали общественно-политическа дейност.

(3) Работници и служители, работили в АПК и поделенията им, имат право на дялове за трудово участие от ТКЗС:

1. с което работникът или служителят е в членствени правоотношения към момента на разпределяне на имуществото в дялове;

2. в което работникът или служителят се е пенсионира, преди да получи дял за трудово участие;

3. където е било седалището на АПК (поделенията му), когато трудовоправните отношения са били прекратени преди или по време на ликвидирането на АПК.

(4) Членовете на обединените трудовокооперативни земеделски стопанства имат право на дялове за трудово участие по реда на ал. 3.

(5) Право на дялове за трудово участие имат и наследниците на кооператорите за трудовото участие на наследодателите.

(6) Отработеното време в ДЗС, образувано на държавна земя, и в МТС не се признава при формиране на дялове за трудово участие, освен когато отработеното време в МТС е от механизаторите и е в резултат на извършени реорганизации на ТКЗС и АПК.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Делът на всеки собственик се формира като част от общата стойност на имуществото без оглед на неговото натурално и вещественно съдържание. Частта от имуществото, която получава всяко лице, се изразява в определен брой дялове чрез предварително определяне стойността на един дял. Сумата от стойностите на притежаваните дялове от всяко лице представлява неговият дял.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 28 от 1997 г.) Лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ имат право да получат своя дял в собственост или съсобственост. Предоставянето на имуществото се извършва в натура или в пари по решение на общото събрание на правоимащите лица. Решение за продажба на имуществото чрез търг или по друг начин се взема от общото събрание на лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 48 от 1995 г., доп., бр. 28 от 1997 г.) Решението на общото събрание на лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ за окончателното разпределяне на имуществото в натура или в пари подлежи на обжалване пред районния съд в 7-дневен срок, ако жалбоподателят е присъствал на общото събрание, и в 14-дневен срок, ако не е присъствал на общото събрание.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 48 от 1995 г.) Преди окончателното разпределяне на имуществото в натура или в пари лицата, имащи право на дял, могат да внесат като дялово участие в кооперации или търговски дружества определената им сума по реда на ал. 1.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 48 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г., бр. 122 от 1997 г.) Ако лицата, придобили в дял или чрез търг недвижими имоти, са били собственици на застроената земя или на част от нея при условията на чл. 10а, ал. 1 ЗСПЗЗ, общинската служба по земеделие издава отделно решение за възстановяване правото на собственост в съществуващи или възстановими стари реални граници, а стойността ѝ не се заплаща.

(6) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 28 от 1997 г.) Когато по реда на чл. 27, ал. 5 ЗСПЗЗ на едно или няколко лица се предостави имущество, което надвишава по размер определените им дялове, те доплащат разликата в пари.

(7) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г.) Въвеждането във владение на собствениците на земи, заети с оризови полета и хидромелиоративни съоръжения, се извършва, след като уравният дяловете на другите лица с пари или вещи.

(8) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

(9) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

(10) (Нова - ДВ, бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

(11) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1997 г., отм., бр. 122 от 1997 г.).

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Имуществото на

междудооперативните предприятия - птицекомбинати, свинекомплекси, телеугоителни стопанства и други, създадени с дялови вноски на ТКЗС, се разпределя по споразумение между страните. Дяловото участие на отделните ТКЗС или техните правоприменици се формира от преоценения по пазарни цени размер на дяловите вноски и половината от прираста на имуществото на междудооперативното предприятие. Останалата част от имуществото се разпределя на базата на трудов стаж по реда на чл. 50б.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 28 от 1997 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.).

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм. и доп., бр. 48 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Имушеството на специализираните предприятия за промишлена и странична дейност, строителство, ремонт и поддържане на селскостопанска техника, материално-техническо снабдяване, товарен транспорт и други, създадени от АПК, подлежи на възстановяване на ТКЗС или на неговите правоприменици. Частта от полагащото се имущество се установява по споразумение между заинтересуваните страни според приноса им за създаването му, а когато такова не се постигне - по общия исков ред. Когато имуществото на специализираните предприятия е неделимо, собствеността се възстановява като дялово участие. Възстановената част от имуществото се включва към имуществото на ТКЗС, подлежащо на разпределение в дялове.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.).

Чл. 54а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Имушеството на селскостопанските организации, образувани чрез обединяване на ТКЗС и ДЗС, се разпределя между участниците след коригиране на стойността му по пазарни цени към датата на разпределянето.

(2) Имушеството на бившето ДЗС, съответно на държавата, към датата на сливането се приспада, като стойността му се коригира по пазарни цени към датата на разпределянето.

(3) Имушеството, създадено през периода на съвместното функциониране на ТКЗС и ДЗС, се разпределя в равно съотношение за приноса на земята и трудовия стаж.

(4) Частта от имуществото за използваната земя се разпределя между ТКЗС и държавата според количеството, качеството и годините на използването на земята. Частта от имуществото за използваната държавна земя не подлежи на разпределяне в дялове между лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Разпределението на имуществото в дялове се приема с решение на ликвидационния съвет, което подлежи на последващ финансов контрол, до заличаване на организацията.

(2) Когато се определя дял от имуществото за починал собственик, решението се издава общо за всички наследници.

Чл. 56. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., нов, бр. 48 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Определените лица по § 29 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.) от общото събрание на лицата по § 27, ал. 1 ЗСПЗЗ:

1. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) разпределят имуществото на заличените организации по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ по реда на чл. 52, ал. 1 и 2;

2. свикват общо събрание на правоимащите лица по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ по реда на § 29, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.);

3. участват в общите събрания в междудооперативните и специализираните предприятия по чл. 53 и 54;

4. представляват лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ пред съдилищата, нотариатите и

другите държавни органи;

5. събират вземанията на заличените организации, като завеждат дела за това, встъпват по висящите граждански дела като ищец, а по изпълнителните - като взыскател;

6. уреждат трудовоправните отношения с работниците и специалистите от заличените организации при условията на чл. 328, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда, ако тези отношения не са уредени от ликвидационния съвет към момента на влизането в сила на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.).

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Определените лица по § 29, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.) се освобождават и се избират нови по реда на § 29, ал. 2 от същия закон.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Трудовоправните отношения с материалноотговорните лица и пазачите не се прекратяват до вземане на решение от общото събрание за това. Издръжката на материалноотговорните лица и на пазачите се осигурява от имуществото на заличената организация по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) По предложение на кметовете на общините областният управител определя дати за провеждане на общи събрания.

(5) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Общите събрания на лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ определят срока, в който определените лица да извършат разпределение на имуществото на заличените организации по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, но не по-късно от 31 декември 1997 г. Контролът по провеждането на общите събрания и спазването на срока по § 29 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се извършва от областния управител.

(6) (Нова - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) Когато разпределението на имуществото не е приключило в срока по ал. 5, областният управител свиква общо събрание, на което лицата по § 29, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ представят отчет за своята дейност и се определя срок за разпределяне на имуществото до 6 месеца, считан от провеждането на събранието.

Глава четвърта "а"

(Нова - ДВ, бр. 62 от 2009 г.)

РАЗПОРЕЖДАНЕ С ДЪРЖАВНИТЕ ЗЕМИ В БИВШИТЕ СТОПАНСКИ ДВОРОВЕ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПО § 12 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ НА ЗСПЗЗ

Раздел I

(Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.)

Разпореждане със земи по реда на чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ

Чл. 56а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм. и доп., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) (1) Лицата, които са придобили собствеността върху сгради и/или съоръжения от имуществото на организациите по § 12

от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, могат да подадат заявление по образец до министъра на земеделието, храните и горите чрез областната дирекция "Земеделие" по местонахождението на държавния имот, за да придобият правото на собственост върху застроените и нормативно определените прилежащи площи към сградите и/или съоръженията. Когато процедурата се провежда от директора на областната дирекция "Земеделие", оправомощен със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, заявлението се подава до него.

(2) В заявлението по ал. 1 се посочват землището, номерът на имота и предпочитаният начин на заплащане стойността на имота. При подаване на заявлението се представя документ за самоличност на заявителя или на упълномощеното лице и се прилагат:

1. копие от документ, удостоверяващ правото на собственост върху сградите и/или съоръженията – собственост на заявителя;

2. нотариално заверено пълномощно, когато документите се подават от упълномощено лице;

3. други документи в изпълнение на специалните изисквания на закона.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Когато заявлението по ал. 1 е подадено от юридическо лице или едноличен търговец, в него се посочва единен идентификационен код на юридическото лице или едноличния търговец съгласно Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, като се прилага и протокол от заседание на съответния оправомощен орган на юридическото лице, съдържащ решение за закупуване на държавните имоти – предмет на продажбата.

(4) Областната дирекция "Земеделие" комплектува преписка, която съдържа следните документи:

1. акт за частна държавна собственост, удостоверяващ правото на собственост върху застроените и прилежащи площи по ал. 1, както и скица на имота;

2. (доп. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) пазарна оценка на имота, възложена от директора на областната дирекция "Земеделие" и изготвена по реда на чл. 90 ППЗДС;

3. данъчна оценка на имота, изготвена в съответствие с чл. 56в;

4. (нова – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) документ, удостоверяващ, че заявителят е уведомен писмено за определената продажна цена на имота;

5. (предишна т. 4 – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) протокол за определяне на прилежащите площи към сградите и/или съоръженията, изготвен в изпълнение на чл. 45, ал. 5, или влязла в сила заповед на кмета за одобряване на план за регулация и влязла в сила заповед по чл. 45, ал. 6;

6. (предишна т. 5 – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) други документи в изпълнение на специалните изисквания на закона.

(5) Областната дирекция "Земеделие" извършва проверка за редовността на преписката, прилага мотивирано писмено становище и когато процедурата се провежда от министъра на земеделието, храните и горите, изпраща комплектуваните преписки в Министерството на земеделието, храните и горите в едномесечен срок от представянето на документите по ал. 2 – 4.

(6) При констатирани нередовности областната дирекция "Земеделие" връща преписката на заявителя с писмо с обратна разписка, с указание за отстраняването им в едномесечен срок от уведомяването.

Чл. 56б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.).

Чл. 56в. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Застроените и прилежащите площи, включително когато са разположени извън границите на урбанизирана територия (населено място или селищно образувание), се оценяват по реда на чл. 90 ППЗДС. Данъчната оценка се определя като за земи в строителни граници и това обстоятелство се посочва изрично в удостоверението за данъчна оценка.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.).

Чл. 56г. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) (1) Министърът на земеделието, храните и горите или директорът на областната дирекция "Земеделие" се подпомага от постоянно действаща комисия, която разглежда преписките за придобиване правото на собственост върху застроените и нормативно определените прилежащи площи към сгради и/или съоръжения от имуществото на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

(2) В заповедта за назначаване на комисията, издадена от министъра на земеделието, храните и горите, се определя поименният състав на членовете ѝ, които са длъжностни лица от Министерството на земеделието, храните и горите. Когато процедурата се провежда от директора на областната дирекция "Земеделие", заповедта за назначаване на комисията се издава от него и в състава ѝ се включват длъжностни лица от областната дирекция "Земеделие" и длъжностни лица от Министерството на земеделието, храните и горите, определени със заповед на министъра.

(3) Съставът на комисията по ал. 2 се състои от нечетен брой редовни членове, включително – председател, секретар и правоспособен юрист, както и двама резервни членове.

(4) Комисията провежда дейността си по правила, одобрени от министъра на земеделието, храните и горите.

(5) За решенията на комисията се съставя протокол, който се одобрява от министъра на земеделието, храните и горите или съответно от директора на областната дирекция "Земеделие". Протоколът съдържа решения, с които се предлага на министъра, съответно на директора на областната дирекция "Земеделие", да издаде заповед за продажба на имота/имотите, когато преписката отговаря на изискванията на ЗСПЗЗ и този правилник,

или преписката да бъде върната за отстраняване на констатирани нередовности. Решенията на комисията за издаване на заповед за продажба на имота/имотите се вземат от членовете ѝ с пълно мнозинство.

Чл. 56д. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Въз основа на протокола на комисията по чл. 56г, ал. 5 министърът на земеделието, храните и горите или съответно директорът на областната дирекция "Земеделие", издава заповед за извършване на покупко-продажба на имота/имотите. Заповедта, издадена от министъра на земеделието, храните и горите, се изпраща в областната дирекция "Земеделие".

(2) Областната дирекция "Земеделие" писмено уведомява заявителя по преписката по реда на ГПК за стойността на имота, размера на дължимите данъци, такси, разноски и други плащания, сроковете за плащане и за сключване на договора и последиците при неспазването им.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) В тримесечен срок от съобщението заинтересуваното лице заплаща стойността на имота, дължимите данъци, такси, разходи по чл. 56ш, ал. 1, разноски и други суми.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) В случай че плащането се извършва с поименни компенсационни бонове, заинтересуваното лице в шестмесечен срок представя в областната дирекция "Земеделие" нареждане за плащане по чл. 13, ал. 2 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти до централния депозитар.

(5) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Размерът на дължимите суми по § 17, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗСПЗЗ (обн., ДВ, бр. 10 от 2009 г.; изм., бр. 25 от 2012 г.) се определя като произведение от цената на имота, определена по чл. 90 ППЗДС, и броя на месеците за времето от настъпването на дължимостта на сумите до придобиването на собствеността върху застроените и прилежащи земи, разделено на 240. Сумите за ползване на имота се заплащат в левове.

(6) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Размерът на дължимите суми по § 16 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 61 от 2015 г.) се определя като произведение от цената на имота, определена по чл. 90 ППЗДС, и броя на месеците за времето от настъпването на дължимостта на сумите съгласно чл. 27а ЗСПЗЗ до датата на разпореждане със сградите/съоръженията, разделено на 240. Сумите за ползване на имота се заплащат в левове.

(7) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Документът, удостоверяващ, че са заплатени дължимите суми по ал. 6, се издава от областната дирекция "Земеделие" по местонахождението на имота.

(8) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Когато в имота – предмет на разпореждане, съществуват сгради и/или съоръжения, придобити от един собственик по различно време, той дължи суми за ползване на земята от датата на придобиване право на собственост върху съответната сграда или съоръжение съгласно чл. 27а ЗСПЗЗ.

(9) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., предишна ал. 6, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице сключва писмен договор за продажба в едномесечен срок от заплащането на сумите по ал. 3, а при плащане с поименни компенсационни бонове - от получаването на

потвърждението за регистрация на плащането от централния депозитар по чл. 13, ал. 3 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти. Договорът се вписва в службата по вписванията по местонахождение на имотите за сметка на заявителя. Нотариална форма не е необходима.

(10) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., предишна ал. 7, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Смята се, че заявителят се е отказал от придобиването на правото на собственост върху застроените и прилежащите площи в случаите, когато:

1. заявителят не е спазил сроковете по ал. 3 и 4;

2. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) потвърждението за регистрация на плащането от централния депозитар по ал. 9 не е постъпило в 6-месечен срок от уведомлението на областната дирекция "Земеделие";

3. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) заявителят не се е явил, за да подпише договора в срока по ал. 9.

(11) (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., предишна ал. 8, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" уведомява писмено Министерството на земеделието, храните и горите за обстоятелствата по ал. 10.

(12) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., предишна ал. 9, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" изпраща в 7-дневен срок копие от вписания в службата по вписванията договор на Министерството на земеделието, храните и горите.

(13) (Предишна ал. 9 - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., предишна ал. 10, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., отм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.).

Раздел II

(Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.)

Разпореждане със земи по реда на чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ

Чл. 56е. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Търгове за продажба на земи по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ се провеждат за имоти, за които е изготвен парцеларен план в цифров вид или план на новообразуваните имоти на стопанския двор по чл. 45, ал. 3 или регулационен план.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Имотите се предлагат на търг в размерите и границите, определени в съответствие с парцеларния план след оцифряването му или с плана на новообразуваните имоти, или с регулационния план.

(3) Не се допуска участие в търга за част от имот.

Чл. 56ж. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Търговете за продажба на имоти по чл. 56е, ал. 1 се извършват с тайно наддаване.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Началната тръжна цена на имотите е пазарната оценка, изготвена от независим оценител, вписан в Регистъра на независимите оценители, и възложена от директора на областната дирекция "Земеделие". Данъчната оценка се определя като за земи в строителни граници и това обстоятелство се посочва изрично в удостоверението за данъчна оценка. Началната тръжна цена не може да бъде по-ниска от данъчната оценка на имота, увеличена с 10 на сто.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.).

Чл. 56з. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., доп., бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм. и доп., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., изм., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) (1) Процедура за провеждане на търг се открива със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на упълномощено от него длъжностно лице.

(2) При наличие на основания за провеждане на търг за продажба на имоти по реда на чл. 27, ал. 8, изречение второ от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи те се обявяват на първи търг с отделна заповед.

(3) Упълномощеното длъжностно лице по ал. 1 издава заповед за откриване на процедура за провеждане на търг след изрично писмено съгласие на министъра на земеделието, храните и горите за включване на имотите, предложени от директора на областната дирекция "Земеделие", в предмета на търга. Съгласието е валидно до промяна на обстоятелствата, но не повече от една година от датата на издаването му.

(4) Министърът на земеделието, храните и горите дава съгласието по ал. 3 след писмено предложение на постоянно действаща комисия, която разглежда подадените предложения. Министърът на земеделието, храните и горите със заповед назначава комисията и определя поименния състав на членовете ѝ, които са длъжностни лица от Министерството на земеделието, храните и горите, задачите на комисията и други условия.

(5) Комисията по ал. 4 приема правила за работата си, които се одобряват от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) Комисията по ал. 4 разглежда подадените предложения, към които задължително се прилагат:

1. мотивирано становище от директора на областна дирекция "Земеделие", в което изрично са посочени имотите, предложени за търг по чл. 27, ал. 8, изречение второ от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, и имотите, за които могат да участват всички заинтересовани лица;

2. акт за държавна собственост;

3. скица на имота от картата на възстановената собственост (КВС) или кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) и регистър на собствениците на съседните имоти, посочени в скицата;

4. актуална данъчна оценка, определена по реда на чл. 56ж, ал. 2;

5. оценка на имота, определена по реда на чл. 56ж, ал. 2;

6. скица и/или извадка от приет парцеларен план или от план на новообразувани имоти по чл. 45, ал. 3 и заповед за одобряване по чл. 45, ал. 6;

7. извадка от регулационен план и заповед за одобряването му;

8. документ, че имотът не попада в границите на защитена територия, обявена по реда на Закона за защитените територии;

9. констативен протокол за оглед на място на имота, отразяващ актуалното му състояние, съставен от комисия, назначена от директора на областната дирекция, която включва в състава си служители на областната дирекция "Земеделие" и на съответната общинска служба по земеделие, а за имоти в границите на урбанизираните територии в състава на комисията задължително се включва и представител на съответната община;

10. цветна комбинирана извадка от цифровата ортофото карта и КВС/КККР на съответното землище за територията, в която попадат имотите;

11. удостоверение за липса на реституционни претенции, издадено от общинската служба по земеделие, със срок на валидност не по-дълъг от 6 месеца от датата на

издаването му;

12. други документи, необходими за изразяване на съгласие на министъра на земеделието, храните и горите.

(7) Комисията съставя протокол, с който предлага на министъра на земеделието, храните и горите да изрази съгласие за включване на имотите в предмета на търга или за отказ.

(8) В заповедите по ал. 1 и 2 се посочват: имотите – предмет на търга; срокът за подаване на заявленията; началната тръжна цена; депозитът за участие в търга в размер 10 на сто от началната тръжна цена; указание, че върху депозита не се начислява лихва и не подлежи на връщане при отказ за сключване на договор; разходите по чл. 56ш, ал. 1; банковата сметка за плащането и условията за възстановяване на депозита, както и мястото, където се обявява протоколът за резултатите от търга.

(9) Заповедите по ал. 1 и 2 се поставят на видно място в областната дирекция "Земеделие", в общинската служба по земеделие, в общината и в кметството на населеното място по местонахождението на имота в 3-дневен срок от издаването им и се публикуват на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие", на страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и поне в един местен вестник най-малко 30 дни преди крайния срок за подаване на заявленията за участие.

Чл. 56и. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) Търгът се провежда от комисия, назначена със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие", в състав от трима до петима членове - служители в областната дирекция "Земеделие", измежду които председател и секретар и двама резервни членове. В състава на комисията се включва юриконсулт или правоспособен юрист, който може да не е служител в областната дирекция "Земеделие".

(2) Решенията на комисията се вземат с мнозинство от броя на членовете ѝ.

Чл. 56к. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм. и доп., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., изм., бр. 93 от 2018 г., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) (1) Заявителите или писмено упълномощените от тях с нотариална заверка на подписа лица подават в областна дирекция "Земеделие" заявления по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите. За всеки имот се подава отделно заявление.

(2) В заявлението по ал. 1 се посочват:

1. единен идентификационен код съгласно Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, когато заявлението се подава от юридическо лице или от едноличен търговец;

2. местонахождението, номерът и площта на имота;

3. предлаганата цена за имота в лева.

(3) При подаване на заявлението заявителят или упълномощеното лице представят документ за самоличност и прилагат:

1. нотариално заверено пълномощно, когато документите се подават от упълномощено лице;

2. платежен документ за внесен депозит в оригинал, когато плащането не е извършено по електронен път;

3. протокол от заседание на съответния оправомощен орган, съдържащ решение за закупуване на държавните имоти – предмет на продажбата, когато заявителят е юридическо лице;

4. декларация за обстоятелствата по ал. 11.

(4) Търгът, на който могат да участват всички заинтересовани лица, може да се проведе само при условие че най-малко двама кандидати са подали заявление за участие и са допуснати до участие в търга.

(5) Когато на търга по ал. 4 са обявени повече от един имот, при явяване на един кандидат за даден имот той се обявява за спечелил търга при предложената от него тръжна цена с тайно наддаване.

(6) Право на участие в първия търг, открит със заповед по чл. 56з, ал. 2, имат само собственици на имоти в границите на стопанския двор, съседни на имота – обект на търга, които не представляват обслужващи пътища, независимо от тяхната собственост. Имоти, които нямат обща граница с предлагания на търга имот, не се считат за съседни.

(7) За участие в търга по ал. 6 правоимащите лица подават заявление по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, в което се посочват данните по ал. 2 и се прилагат документите по ал. 3, както и копие на документ за собственост на имота, съседен на имота – обект на търга.

(8) На търга по ал. 6 могат да бъдат обявени само имоти, за които след служебна проверка от областна дирекция "Земеделие" е установено, че имат най-малко два съседни имота, които са собственост на различни физически, юридически лица или общини. Търгът може да се проведе само когато за всеки обявен имот са подадени повече от едно заявление за участие от лица, собственици на отделни имоти, съседни на имота – обект на търга, допуснати за участие в търга.

(9) Не се допускат за участие в търга по ал. 6 кандидатите, придобили собственост върху имоти в границите на стопанския двор, съседни на имота – обект на търга, образувани в резултат на делба или обединяване след откриване на тръжната процедура.

(10) Имотите, останали след провеждане на търга по ал. 6, се включват в следващи търгове, на които право на участие имат всички заинтересовани лица.

(11) Свързани лица по смисъла на Търговския закон и свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия не могат да бъдат самостоятелни кандидати или участници в тръжната процедура за един и същ имот.

(12) Тръжната комисия може служебно да събира доказателства за обстоятелствата по ал. 11 чрез справка в съответния публичен регистър, а когато такъв не се поддържа, информацията се изисква и получава по служебен път от компетентната администрация.

Чл. 56л. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) Заявление, представено в незапечатан плик, е недействително.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Получените в областната дирекция "Земеделие" пликове със заявления за участие в търга, без да се разпечатват, се записват с входящ номер, дата и час, отразени върху плика и заведени във входящ регистър, за което на приносителя се издава документ.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Предлаганата цена е в цяло число лева и не може да бъде по-ниска от началната тръжна цена.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Не се допускат за участие в търга кандидатите, чиито заявления са подадени след срока по чл. 56з, ал. 8 или не отговарят на изискванията на чл. 56к.

(5) Директорът на областната дирекция "Земеделие" в 3-дневен срок след изтичане на крайния срок за подаване на заявленията за участие в търга назначава със заповед тръжната комисия.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) В 14-дневен срок тръжната комисия разглежда заявленията, класира предложенията и определя спечелилия търга

кандидат за всеки имот.

(7) Търгът се счита за спечелен от участника, който е предложил най-висока цена за имота.

Чл. 56м. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) За резултатите от търга се съставя протокол, който съдържа:

1. постъпилите заявления за участие в търга по имоти (брой, имена на заявителите, предложената цена);

2. кандидатите, които не са допуснати за участие в търга, и мотивите за това;

3. имотите и имената на класираните на първо и второ място кандидати за всеки имот;

4. имотите, за които не е определен купувач.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Протоколът се обявява на посоченото в заповедта място, като в 7-дневен срок от обявяването му участниците в търга могат да направят писмени възражения до тръжната комисия. Тръжната комисия се произнася по възраженията в 5-дневен срок, като за разглеждането им се съставя протокол, в който се посочват мотивите за приемането или за отхвърлянето им. Протоколът се подписва от членовете на тръжната комисия и се обявява на посоченото в заповедта публично място.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Председателят на тръжната комисия в 3-дневен срок от произнасянето по възраженията представя протоколите по ал. 1 и 2 заедно със заявленията, приложенията към тях, както и възраженията, за одобряване от министъра на земеделието, храните и горите, който може да одобри протоколите, да ги върне за отстраняване на констатирани нередовности или да откаже одобряването им.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., доп., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от одобряването на протоколите със заповед определя класираните на първо и второ място кандидати за всеки имот. Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на областната дирекция "Земеделие" при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

(5) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) При отказ да одобри протоколите министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за частично или пълно прекратяване на процедурата. При упълномощаване длъжностното лице издава заповедта в 7-дневен срок от постъпване на протоколите, придружени с мотивирано писмо на министъра на земеделието, храните и горите за неодобряването им. Заповедта се публикува по реда на ал. 4.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 39 от 2011 г., предишна ал. 5, изм., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява участниците в търга по реда на Административнопроцесуалния кодекс за заповедите по ал. 4 и/или 5 в 3-дневен срок от издаването им.

(7) (Предишна ал. 6, изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Участниците в търга могат да подадат жалба пред компетентния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от уведомлението по ал. 6.

Чл. 56н. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) Когато кандидатите за един и същ имот са предложили една и съща цена, между тях се провежда търг с явно наддаване.

(2) Председателят на тръжната комисия уведомява по реда на ГПК кандидатите по ал. 1 за деня, часа, условията и реда за провеждане на търга с явно наддаване.

(3) В деня и часа, определени за провеждането на търга, председателят на комисията проверява присъствието на членовете на комисията, обявява откриването на търга, неговия предмет, проверява документите на участниците съвместно с членовете на комисията и констатира дали са изпълнени условията за провеждане на търга.

(4) Търгът се провежда между кандидатите, явили се на обявената дата.

(5) В случай че отсъстват повече от един от членовете на комисията или правоспособният юрист, търгът се отлага за същия час и място на следващия ден.

(6) При възникване на обстоятелства, които правят невъзможно откриването или продължаването на отложения при условията на ал. 5 търг, комисията съставя протокол, въз основа на който се насрочва нов търг.

Чл. 56о. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) Председателят на тръжната комисия обявява началната тръжна цена, от която започва наддаването, и определя стъпка на наддаването в размер 100 лв.

(2) Началната тръжна цена е равна на предложената от кандидатите при търга с тайно наддаване цена, увеличена с една стъпка.

(3) Наддаването се извършва чрез обявяване от участниците на последователни суми над началната цена, разграничени от председателя със звуков сигнал, като всяко увеличение трябва да бъде равно на стъпката по ал. 1.

(4) Преди третото обявяване на последното предложение се прави предупреждение, че е последно, и ако няма друго предложение, председателят обявява приключването на наддаването със звуков сигнал. Председателят обявява участника, който се предлага за спечелил търга, и закрива търга.

(5) На първо място в търга се класира кандидатът, предложил най-висока цена за даден имот.

(6) При явяване само на един кандидат за даден имот той се обявява за спечелил търга при обявената от него тръжна цена в търга с тайно наддаване.

(7) Имотите, за които не са се явили кандидати, се включват в предмета на следващия търг.

Чл. 56п. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., доп., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице одобрява протокола от провеждането на явния търг и издава заповед за определяне на спечелилия участник. Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на областната дирекция "Земеделие" при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява участниците в търга по реда на Административнопроцесуалния кодекс за заповедта по ал. 1.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Участниците в търга могат да подадат жалба пред компетентния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от уведомлението по ал. 2.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Когато в 14-дневен срок от влизането в сила на заповедта лицето, спечелило търга, не внесе цената, дължимите данъци, такси, разходи по чл. 56ш, ал. 1 и режийни разноски, директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява по реда на

Административнопроцесуалния кодекс класирания на второ място кандидат.

Чл. 56р. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За прехвърляне правото на собственост върху земите по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице сключва договор в писмена форма с лицата, спечелили търга, след внасяне на сумите по чл. 56п, ал. 4. Договорът подлежи на вписване в службата по вписванията за сметка на купувача.

(2) Въз основа на договорите по ал. 1 се отразяват промените в регистъра на собствениците и на имотите.

(3) Договор не се сключва, когато:

1. спечелилият участник не се яви в областната дирекция "Земеделие" за сключване на договора в срока по чл. 56п, ал. 4;

2. не е извършено плащането за спечеления на търг имот;

3. (доп. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) е подадена жалба по реда на чл. 56м, ал. 7 и чл. 56п, ал. 3.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява лицата по реда на Административнопроцесуалния кодекс за обстоятелствата по ал. 3.

(5) Имотите по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ, за които не са сключени договори, се включват в предмета на следващия търг.

Раздел III

(Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.)

Актове за държавна собственост за земите по чл. 27, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ

Чл. 56с. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 56г. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 56у. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 56ф. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 56х. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Раздел IV

(Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.)

Оцифряване на парцеларни планове и изработване на планове на новообразувани имоти

Чл. 56ц. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) Границите на имоти - предмет на разпоредителни сделки по чл. 27, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ, се определят въз основа на представени в цифров вид парцеларни планове и планове на новообразуваните имоти по чл. 45, ал. 3.

(2) Изпълнението на техническите дейности по оцифряването на парцеларните планове се възлага на изпълнителя на техническите дейности за поддържане на картата на възстановената собственост, както следва:

1. в случаите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ - от заинтересувани лица или от съответната областна дирекция "Земеделие";

2. (доп. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) в случаите по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ и § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ - от съответната областна дирекция "Земеделие".

(3) За землища с одобрена кадастрална карта и регистри областната дирекция "Земеделие" възлага изпълнението на техническите дейности по оцифряването на парцеларни планове на лицензирани лица по чл. 12 ЗКИР по реда на Закона за обществените поръчки.

(4) Изпълнението на техническите дейности по изработването на планове на новообразуваните имоти се възлага по реда на ал. 2 и 3.

(5) Точността на плановете на новообразуваните имоти съответства на изискванията, определени с наредбата по чл. 31 ЗКИР.

(6) Техническите дейности по чл. 45б, ал. 3 се възлагат по реда на ал. 2 и 3.

Чл. 56ч. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) Приемането и одобряването на дейностите по чл. 56ц, ал. 2, 4 и 6 се извършва по реда на чл. 45, ал. 5 и 6.

(2) При служебно възлагане стойността на техническите дейности се заплаща от бюджета на съответната областна дирекция "Земеделие".

(3) Стойността на техническите дейности в случаите по чл. 56ц, ал. 2 и 4 се определя съгласно Тарифата за таксите, събирани от органите по поземлена собственост.

Чл. 56ш. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Лицата, които придобиват имотите по чл. 27, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ и § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, заплащат и:

1. съответната част от разходите, определена в зависимост от площта на имота, в случаите, когато изпълнението на дейностите по чл. 56ц, ал. 2, 4 и 6 е възложено от областната дирекция "Земеделие";

2. разходите по изготвяне и актуализация на оценките на имотите.

(2) Сумите по ал. 1 се посочват в тръжната документация и в договора за прехвърляне правото на собственост върху имотите.

Глава пета

(Предишна глава четвърта - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)

ОРГАНИ ПО ПОЗЕМЛЕНАТА СОБСТВЕНОСТ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., бр. 31 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Органи по поземлената собственост са Министерството на земеделието, храните и горите, областните дирекции "Земеделие" и общинските служби по земеделие.

(2) Органите по поземлената собственост имат правомощия по управление, контрол и регулиране на поземлените отношения.

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., отм., бр. 34 от 1992 г.).

Чл. 59. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., бр. 80 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г., бр. 72 от 1993 г., бр. 48 от 1995 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите:

1. координира дейността по изпълнението на ЗСПЗЗ и на правилника за прилагането му;

2. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., бр. 39 от 2011 г.) ръководи работата на общинските

служби по земеделие и областните дирекции "Земеделие";

3. определя размерите на земите, предоставени по реда на чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ;

4. (изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) утвърждава категориите на земеделските земи и определя условията и реда за предоставяне под наем и под аренда на земи от държавния поземлен фонд;

5. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) определя земите от държавния поземлен фонд, които ще се предоставят за обезщетяване;

6. предоставя право на ползване по чл. 26 ЗСПЗЗ върху земи от държавния поземлен фонд;

7. (отм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.);

8. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) издава методически указания и инструкции в рамките на компетентността си;

9. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 44 от 2001 г.);

10. (отм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.);

11. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 39 от 2011 г.);

12. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 39 от 2011 г.);

13. (нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) създава и поддържа специализирани карти и регистри на земеделските земи;

14. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 31 от 2003 г., предишна т. 13, бр. 39 от 2011 г.) осъществява и други възложени му функции по ЗСПЗЗ или упълномощава за това друго лице.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите отменя актове на ликвидационните съвети, включително и след прекратяване на дейността им.

(3) Заповедта по ал. 2 се съобщава на жалбоподателите по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(4) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Нарушенията по § 29, ал. 9 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се установяват с акт, съставен от лица, упълномощени от съответния областен управител. Актът заедно със събраните доказателства и постъпилите възражения от заинтересуваните лица се изпраща от съставителя на акта на областния управител с предложение за действията, които да се предприемат.

(5) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 59а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 59б. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) Областните дирекции "Земеделие" провеждат държавната аграрна политика на територията на областта и ръководят, контролират и координират дейността на общинските служби по земеделие.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., бр. 80 от 1991 г., бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(2) (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.).

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., отм., бр. 44 от 2001 г.).

(5) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 113 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1997 г., изм., бр. 31 от 2003 г.) Общинските служби по земеделие:

1. възстановяват собствеността върху земи по реда на ЗСПЗЗ и този правилник;

2. (изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) признават правото на обезщетяване с компенсационни бонове и обезщетяват собствениците със земи от общинския поземлен фонд в предвидените от ЗСПЗЗ случаи;

3. (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.);

4. (доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) съхраняват, поддържат и осъвременяват плановете за земеразделяне и другите материали и данни, получени при прилагането на ЗСПЗЗ и този правилник;

5. издават или заверяват скици при извършване на разпоредителни сделки, делби, обезщетяване, оземляване, отчуждаване, промяна на предназначението и оценяване на земеделски земи, както и в други, предвидени от закона, случаи;

6. (отм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.);

7. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) дават становища на областните дирекции "Земеделие" по исканията за отдаване под наем и аренда на земи от държавния поземлен фонд и за замяна с частни земеделски земи;

8. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 39 от 2011 г.) участват в комисии при провеждане на търгове и конкурси за отдаване под наем или аренда на земеделски земи или продажба с поименни компенсационни бонове;

9. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) при установени нарушения по чл. 4, ал. 4 ЗСПЗЗ, както и нарушения, свързани със собствеността и ползването на земеделските земи от държавния поземлен фонд, уведомяват областните дирекции "Земеделие" за санкциониране на нарушителите;

10. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) участват в комисиите за определяне на масивите за ползване на земеделски земи;

11. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) служебно променят начина на трайно ползване на основание чл. 18, ал. 3 ЗСПЗЗ;

12. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) водят регистри за земеделските земи и ползването им;

13. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) осъществяват и други възложени им функции в рамките на ЗСПЗЗ и този правилник.

(7) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1997 г., в сила от 20.09.1996 г., попр., бр. 43 от 1997 г., изм., бр. 122 от 1997 г., бр. 18 от 1999 г., бр. 113 от 1999 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Сумите по ал. 6, т. 4, 5 и 12 постъпват в бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите.

Чл. 60а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Решенията на общинските служби по земеделие във връзка с възстановяването на собствеността и обезщетяване на собствениците по реда на ЗСПЗЗ и Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд, както и във връзка с оземляването на граждани се подписват от началника на общинската служба по земеделие, от служители, определени от директора на областната дирекция "Земеделие", и от длъжностни лица, определени от министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 61. (1) (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Държавните и общинските органи са длъжни да оказват съдействие на общинските служби по земеделие при осъществяване на дейността им.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., изм., бр. 34 от 1992 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 39 от 2011 г.) Ликвидационните съвети и юридическите лица по чл. 15, ал. 5 ЗСПЗЗ са длъжни да предоставят на държавните органи, общините и общинските служби по земеделие необходимата им информация и копия от намиращата се при тях документация в

10-дневен срок от поискването. Предоставянето на информацията е безвъзмездно с изключение на действителните разходи, направени за създаване на копия от документацията.

(3) (Нова - ДВ, бр. 112 от 1997 г., изм., бр. 39 от 2011 г.) Областният управител координира взаимодействието между областните дирекции "Земеделие" и общинските служби по земеделие към тях и общините, кметствата, регионалните браншови съюзи на производителите и стопанските субекти на територията на областта.

(4) (Нова - ДВ, бр. 80 от 1991 г., предишна ал. 3, бр. 112 от 1997 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Средствата, необходими за осигуряване на данните по чл. 18, ал. 1, се предоставят от министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 62. (Изм. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 31 от 2003 г.) Служителите на общинските служби по земеделие и техническите лица по поддръжка на картите на възстановената собственост имат право на достъп до земеделските земи и имотите в границите на урбанизираните територии за поставяне на трайни знаци при означаване на границите на собствеността и ползването им.

Глава шеста **(Предишна глава пета - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)** **ФИНАНСИРАНЕ**

Чл. 63. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) Органите по поземлената собственост са на бюджетна издръжка.

Чл. 64. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 1998 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 1998 г., отм., бр. 31 от 2003 г.).

Чл. 65. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.).

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм., бр. 113 от 1999 г., бр. 31 от 2003 г.) Средствата по § 4а, § 4б и § 4з от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ и лихвите върху тях се набират и изразходват по набирателна сметка, открита на основание § 10, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2002 г. при общината и се използват само за разплащане между бившите собственици и ползватели.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г., бр. 113 от 1999 г.) След приключване на дейността по прилагането на § 4 - § 4л от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ остатъците от депозирани суми се внасят в централния републикански бюджет.

Чл. 67. (Нов - ДВ, бр. 80 от 1991 г., отм., бр. 61 от 1997 г.).

Чл. 68. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г., изм., бр. 122 от 1997 г., отм., бр. 18 от 1999 г.).

Глава седма **(Нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.)** **ПОЛЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ**

Чл. 69. (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Собствениците на земеделски земи декларират в общинската служба по земеделие по местонахождението на имотите формата

на стопанисване и начина на трайно ползване на всеки от имотите. В случай че собствениците не желаят имотите им или някои от тях да се включват в масиви за ползване, те изрично посочват това обстоятелство в декларацията.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Декларацията по ал. 1 се подава за една стопанска година по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г., бр. 62 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Декларацията се подава в срок до 31 юли лично или чрез пълномощник и важи за следващата стопанска година.

(4) Срокът не се смята пропуснат, ако преди изтичането му декларацията е подадена по пощата или до некомпетентен орган, който е длъжен служебно да я препрати на съответната общинска служба по земеделие.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Всеки от съсобствениците може да подаде декларацията по ал. 1. Декларацията ползва всички съсобственици.

Чл. 70. (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 39 от 2011 г.) (1) Ползвателите на земеделски земи могат да подават в общинската служба по земеделие по местонахождението на имотите заявление за участие в споразумение за ползване по чл. 37в ЗСПЗЗ. В заявлението се посочват имотите, ползвани на правно основание съгласно регистрираните в общинската служба по земеделие договори, и/или документи за собственост, с които ползвателят желае да участва в масиви за ползване по споразумение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Заявлението по ал. 1 се подава в срок до 31 юли лично или чрез пълномощник по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, и важи за следващата стопанска година.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Заявлението по ал. 1 се представя и на оптичен носител при възможност.

Чл. 71. (1) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) При промяна на собствеността, формата на стопанисване и начина на трайно ползване собствениците и ползвателите подават декларация, съответно заявление. Новите обстоятелства се вземат предвид при определяне на масивите за ползване за следващата стопанска година, освен в случаите, когато декларациите или заявленията са представени в срока по чл. 72, ал. 5.

(2) Неподаването на декларация по ал. 1 се счита за липса на промяна в първоначално декларираните обстоятелства.

Чл. 72. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г., бр. 62 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Задълженията по чл. 37в, ал. 7 и чл. 34 ЗСПЗЗ за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 се заплащат от участниците в споразумението и/или разпределението в срок до три месеца от публикуване на заповедта по чл. 37в, ал. 4 ЗСПЗЗ.

(2) (Предишна ал. 1, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Общинската служба по земеделие изготвя предварителен регистър на имотите въз основа на:

1. декларациите по чл. 69 и заявленията по чл. 70;

2. регистъра на земеделските производители, включително входящия дневник и копията на заверените анкетни карти с анкетни формуляри съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители (обн., ДВ, бр. 10 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 106 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г., бр. 39 от 2002 г., бр. 1 от 2003 г., бр. 20 от 2005 г., бр. 3, 23 и 48 от 2007 г., бр. 2 от 2008 г. и бр. 3 от 2011 г.);

3. (нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) документи, удостоверяващи плащането на имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ, изискани служебно от съответната община или от областната дирекция "Земеделие";

4. (нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) декларации по чл. 37б, ал. 3 ЗСПЗЗ;

5. (предишна т. 3 – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) други данни, които са й служебно известни.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Регистърът по ал. 2 се изготвя до 1 август и съдържа данни за:

1. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) номерата на имотите по картата на възстановената собственост (кадастралната карта), площта, категорията, начина на трайно ползване, ползвателя и правното основание за ползването, за които са подадени декларации и заявления за участие в споразумение;

2. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., отм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.);

3. имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Общинската служба по земеделие публикува обява за изготвените предварителни регистри в кметството и в сградата на общинската служба по земеделие. Обявата се публикува и на интернет страницата на общината и на съответната областна дирекция "Земеделие". Обявата може да се оповести и чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.) Промени в предварителните регистри могат да се правят в срок до 15 август при промяна в декларациите/заявленията, както и за отстраняване на допуснати грешки и неточности по инициатива на общинската служба по земеделие или въз основа на одобрени заявления на заинтересуваните лица.

(6) (Нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Общинската служба по земеделие предоставя предварителния регистър и картата на границите на масивите заедно с декларациите по чл. 69 и заявленията по чл. 70 на председателя на комисията по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ в срока по ал. 5, включително в цифров вид.

(7) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., предишна ал. 6, изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) В срок до 20 август комисията по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ:

1. определя територията, в която се създават масивите за ползване по реда на § 2ж от допълнителните разпоредби на ЗСПЗЗ;

2. определя границите на масивите за ползване върху копие от картата на възстановената собственост (кадастралната карта), и

3. (изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) изготвя карта на масивите за ползване и регистър, който съдържа данни за имотите, заявени за участие в споразумението и за имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ.

(8) (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., отм., предишна ал. 7, изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) При определяне територията, в която се създават масивите за ползване по реда на § 2ж от допълнителните разпоредби на ЗСПЗЗ, се включват имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ и се изключват имотите, за които собствениците и ползвателите са декларирали, съответно заявили, несъгласие за включване в масиви.

(9) (Предишна ал. 8, изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., отм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Когато само един ползвател в землището е подал заявление по чл. 70, съответно се прилагат правилата по чл. 72. Границите на масивите за ползване се определят съобразно местоположението на имотите, посочени в заявлението.

Чл. 72б. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Заповедта на директора на областната дирекция "Земеделие" за определяне на комисията по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ се обявява в кметството и в сградата на общинската служба по земеделие и се публикува на интернет страницата на общината и на съответната областна дирекция "Земеделие". Когато за землището са одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, в състава на комисията се включва и представител на Службата по геодезия, картография и кадастър.

(2) Комисията по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ:

1. ръководи сключването на споразумение за ползването на масивите;
2. съставя проект за служебно разпределение на ползването на земите по масиви;
3. може да извършва служебно справки и проверки, включително на място, във връзка с изпълнението на функциите по т. 1 и 2.

(3) Заседанията на комисията се свикват по инициатива на нейния председател.

(4) Заседанията на комисията се оповестяват чрез обяви в кметството и в сградата на общинската служба по земеделие, които се публикуват и на интернет страницата на общината и на съответната областна дирекция "Земеделие". Заседанията са публични и на тях могат да присъстват представители на собствениците и на ползвателите и други заинтересувани лица.

(5) За заседанията на комисията се съставя протокол.

Чл. 72в. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) Комисията изготвя доклад до директора на областната дирекция "Земеделие" със съдържанието по чл. 37в, ал. 4 ЗСПЗЗ.

(2) В случаите, когато е постигнато споразумение за общата площ на масивите в съответното землище или за две трети от нея, комисията посочва в доклада включени ли са в споразумението всички заинтересувани лица по данните от декларациите по чл. 69 и от заявленията по чл. 70, определени ли са в партидите на ползвателите по споразумението имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ, които се ползват без правно основание, както и спазени ли са условията и редът на същия закон за формиране и разпределение на масивите за ползване.

(3) Комисията изготвя и прилага към доклада проект за служебно разпределение на масивите за ползване в следните случаи:

1. когато не се постигне споразумение или постигнатото споразумение е за площ, по-малка от две трети от общата площ на масивите в землището, или

2. (изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) за остатъка от масивите за ползване в землището, когато споразумението е сключено при условията на чл. 37в, ал. 2, изречение седмо от ЗСПЗЗ, или

3. (доп. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) когато споразумението не обхваща имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ, включени в масивите за ползване.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Проектът за служебно разпределение се съставя в срок до 15 септември по образец, одобрен от министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 73. (1) (Отм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г., бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Споразумението по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ се съставя по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите и се представя на комисията на хартиен и/или оптичен носител.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г.).

(4) Споразумението се сключва със срок на действие не по-кратък от една стопанска година.

(5) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 74. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2008 г., бр. 62 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г.) (1) Комисията по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ изготвя проект на картата на масивите за ползване и на регистър към нея въз основа на споразумението и/или разпределението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., изм. и доп., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Регистърът съдържа данни за масивите за ползване, за ползвателите и за номерата на имотите по картата на възстановената собственост (идентификаторите по кадастралната карта), за площта, категорията, начина на трайно ползване, правно основание на ползването, съответно за имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Регистърът се прилага към споразумението и/или разпределението, и представлява неразделна част от тях. Регистърът и картата на ползването се оповестяват в срок до 25 август за споразумението и в срок до 20 септември - за разпределението по реда на чл. 72, ал. 3.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Промени в проектите на регистъра и картата могат да се правят в срок до 30 август за споразумението и в срок до 25 септември - за разпределението по инициатива на комисията или на заинтересуваните лица.

Чл. 75. (Отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 75а. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) В срок до 1 октомври директорът на областната дирекция "Земеделие" издава заповед въз основа на доклада на комисията по чл. 72в, с която одобрява:

1. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) споразумението по чл. 72в, ал. 2, включително имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ, разпределени в границите на масивите съобразно споразумението;

2. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) масивите за ползване по чл. 72а, ал. 1, включително имотите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ, разпределени в границите на масивите;

3. служебно разпределените масиви за ползване в случаите по чл. 72в, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се обявява по реда на чл. 37в, ал. 5 ЗСПЗЗ заедно с окончателните регистър и карта на ползването и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., отм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

Чл. 756. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) (1) След влизането в сила на заповедта по чл. 37в, ал. 4 ЗСПЗЗ ползвателят на съответния масив може да подаде заявление до председателя на комисията по чл. 37в, ал. 1 ЗСПЗЗ за предоставяне на:

1. проектираните в плана за земеразделяне полски пътища, които не са необходими за осигуряване на пътен достъп до имотите;

2. напоителни канали, които не функционират.

(2) Въз основа на подадените заявления по ал. 1, т. 1 директорът на областната дирекция "Земеделие" подава искане до общинския съвет за предоставяне на имотите – полски пътища, по реда на чл. 37в, ал. 16 ЗСПЗЗ.

(3) Въз основа на подадените заявления по ал. 1, т. 2 директорът на областната дирекция "Земеделие" подава до собственика на съоръжението искане за предоставяне на напоителни канали, които не функционират, по цена в размер на средното годишно рентно плащане за землището. В едномесечен срок от получаването на искането собственикът на съоръжението:

1. представя на директора на областната дирекция "Земеделие" писмено съгласие, към което прилага документ, удостоверяващ, че напоителните канали не функционират, и

2. отправя предложение до ползвателя на масива за сключване на договор за имота.

(4) В едномесечен срок от получаването на предложението по ал. 3, т. 2 ползвателите сключват договори за съответната стопанска година със собственика на съоръжението и заплащат сумата за ползване на напоителните канали.

(5) Ползвателите на предоставените по реда на ал. 2 и 4 имоти могат да кандидатстват за подпомагане по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители, при условие че е извършено плащане в 3-месечен срок от възникването на правното основание за ползване на имотите.

Чл. 76. (1) (Отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.).

(2) По писмено искане на собственици и ползватели границите на масивите за ползване могат да се трасират частично или изцяло.

Чл. 77. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.).

Чл. 77б. (Нов - ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г., доп., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Размерът на средното годишно рентно плащане по § 2е от ДР на ЗСПЗЗ се определя по начин на трайно ползване на земеделските земи по методика, одобрена от министъра на земеделието, храните и горите, в срок до 31 януари.

Чл. 78. (1) Имоти, които са окрупнени за сметка на поети от държавата разходи за техническите дейности по чл. 37д, ал. 1 ЗСПЗЗ, не могат да се разделят за срок не по-малък от 10 години.

(2) Ограничението по ал. 1 не се прилага, ако се възстанови стойността на разходите

за техническите дейности, определена към датата на исканото раздробяване.

Чл. 78а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Собственикът на земеделска земя или упълномощено от него писмено с нотариална заверка на подписа лице може да подаде заявление до общинската служба по земеделие за промяна на начина на трайно ползване на имота или на части от него за други земеделски нужди. За имоти с начин на трайно ползване – пасища, мери и ливади, към заявлението се прилага документ от Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), в който е посочено, че за имота няма въведени забрани или ограничения за промяна на начина на трайно ползване, произтичащи от заповеди за защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и за защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, или от планове за управление на защитени зони или защитени територии. Промяна на начина на трайно ползване на имоти, включени в обхвата на специализиран слой "Постоянно затревени площи", може да се извършва само след тяхното изключване от слоя със заповед на министъра на земеделието, храните и горите по чл. 33б, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Началникът на общинската служба по земеделие назначава комисия в състав: двама представители на общинската служба по земеделие и представител на изпълнителя на технически дейности за поддържане на картата на възстановената собственост - в случаите по ал. 3, която съвместно със собственика или упълномощеното от него лице извършва проверка на място и установява начина на трайно ползване на имота.

(3) В случай че граничните точки на имота не са означени, проверката на място се извършва след трасиране на границите.

(4) Комисията съставя протокол, в който отразява констатирания начин на трайно ползване на имота. Протоколът на комисията се одобрява от началника на общинската служба по земеделие и се съобщава на лицата по ал. 1.

(5) Подаването на заявлението по ал. 1 и отразяването на промените на начина на трайно ползване се извършва при условията и по реда на Наредба № 49 от 2004 г. за поддържане на картата на възстановената собственост.

(6) Когато за землището са одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, установяването на начина на трайно ползване на имота се извършва по реда на ал. 1 - 4. Промяната на начина на трайно ползване се отразява по реда на Наредба № 3 от 2005 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри.

Глава осма

(Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.)

Чл. 79. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 80. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 81. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 82. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Чл. 83. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 62 от 2009 г.).

Глава девета

(Нова - ДВ, бр. 45 от 2008 г.)

УЕДРЯВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ ПО СПОРАЗУМЕНИЕ НА СОБСТВЕНИЦИТЕ

Чл. 84. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) Картата на възстановената собственост може да се измени по реда на чл. 37е ЗСПЗЗ чрез одобрен план за уедряване.

(2) Уедряването на земеделските земи се подпомага чрез:

1. (изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) оказване на методическо ръководство от Министерството на земеделието, храните и горите;

2. безвъзмездно предоставяне на актуални материали и данни, съхранявани от органите по поземлената собственост и от Агенцията и службите по геодезия, картография и кадастър;

3. (отм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Агенцията по геодезия, картография и кадастър и службите по геодезия, картография и кадастър предоставят необходимите материали и данни за изработване на план за уедряване по искане на Министерството на земеделието, храните и горите.

Чл. 85. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) Планът за уедряване се изработва от лице, правоспособно да извършва дейности по кадастъра, вписано в съответния регистър по чл. 12, т. 8 ЗКИР.

(2) При възникване на необходимост от проектиране на обекти и съоръжения, свързани с ползването на имотите, се привличат правоспособни лица за извършване на съответната дейност.

(3) При изработването на плана за уедряване може да се ползват графични данни и от системата за идентификация на земеделските парцели.

Чл. 86. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Включването на имоти от държавния поземлен фонд и от общинския поземлен фонд в плана за уедряване се извършва след предварително писмено съгласие от министъра на земеделието, храните и горите, съответно от общинския съвет.

(2) Полските пътища - общинска собственост, които попадат в обхвата на плана за уедряване, се проектират отново според нуждите на плана.

Чл. 87. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

Чл. 88. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Предишен текст на чл. 88, доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Имотите на всеки участник в плана за уедряване се проектират така, че да съответстват по площ на имотите му преди уедряването. За постигане на парична равностойност при разлика в категорията на земеделските земи се допуска отклонение в площта на имотите преди и след уедряването в размер до 10 на сто, когато в споразумението по чл. 37е, ал. 1 ЗСПЗЗ не е уговорено друго.

(2) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При разлика в площта или в стойността на имотите преди и след уедряването уравниването може да се извършва в пари, в случай че това е предвидено в споразумението по чл. 37е, ал. 1 ЗСПЗЗ.

Чл. 89. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) Оценка на имотите, включени в плана за уедряване, може да се извърши по решение на собствениците.

(2) Имотите от държавния поземлен фонд и от общинския поземлен фонд се уедряват по парична равностойност. Оценка се изготвя по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(3) Когато собствениците са взели решение по ал. 1 за извършване на оценка, имотите от държавния поземлен фонд и от общинския поземлен фонд се оценяват и по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(4) Разходите по изготвяне на оценката са за сметка на собствениците на имотите.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Оценките се извършват от независим оценител, вписан в регистъра на независимите оценители и притежаващ сертификат за оценителска правоспособност на земеделски земи и трайни насаждения.

Чл. 90. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) Решението за изготвяне на план за уедряване се взема от общото събрание на собствениците с единодушие.

(2) Общото събрание на собствениците:

1. определя имотите, които се включват в плана за уедряване;
2. представя проект на бюджет за разходите и взема решение за финансирането на плана;
3. взема решение за учредяване на местен комитет;
4. в случаите по т. 3 избира членовете на местния комитет и прави промени в състава му;
5. приема доклади от местния комитет за напредъка във връзка с плана за уедряване;
6. приема проекта на плана за уедряване.

(3) За заседанията на общото събрание се съставя протокол, който съдържа данни за:

1. собствениците, които са изявили желание за включване в плана за уедряване, както и за техни пълномощници в случай на упълномощаване;
2. идентификатора, площта, категорията, начина на трайно ползване и ограниченията на ползването за имотите съгласно картата на възстановената собственост или одобрената кадастрална карта, които се предвижда да се включат в плана за уедряване.

(4) Когато не е избран местен комитет, неговите функции се изпълняват от общото събрание на собствениците.

Чл. 91. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) Местният комитет:

1. оповестява намерението за изработване на плана за уедряване и срока за включване на нови участници в него, като поставя обяви в кметството и в общината и разгласява намерението по други подходящи начини, включително чрез средствата за масово осведомяване;
2. определя обхвата на проекта на плана за уедряване;
3. одобрява включването на нови собственици в плана за уедряване;
4. определя окончателната територия за изменение на картата на възстановената собственост или на кадастралната карта;
5. изисква становище от органите на местното самоуправление за наличието на планове за регионално развитие, устройствени схеми и планове и други за територията на плана за уедряване;
6. изисква предварителното съгласие по чл. 86, ал. 1;
7. избира технически изпълнител на плана за уедряване;
8. (отм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.);
9. организира и провежда анкета за уедряване на имотите, включваща три предложения съобразно желанията на собствениците, придружена с разписен списък;
10. избира метод за извършване на оценка в случаите по чл. 89, ал. 1;
11. изготвя доклади за напредък във връзка с плана за уедряване;
12. уведомява приемателната комисия за изготвените етапи и отправя искане за

насрочване на заседания;

13. (изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) определя представители, които могат да присъстват на заседанията на приемателната комисия, назначена от министъра на земеделието, храните и горите;

14. набавя топографски карти и други необходими карти и материали;

15. съхранява:

а) протоколите от заседанията на общото събрание;

б) копията от картата на възстановената собственост или от одобрената кадастрална карта и регистрите към тях.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.).

(3) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Лицата, които желаят да се включат допълнително в плана за уедряване по ал. 1, т. 3, подават до местния комитет заявление за участие.

(4) По преценка на местния комитет във връзка с процедурата по изработване на план за уедряване може да се привличат независими експерти.

(5) Докладите за напредък се изготвят от местния комитет за период, установен с решение на общото събрание. Те съдържат сведения за хода на дейностите във връзка с плана за уедряване.

Чл. 92. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Собствениците на земеделски земи могат да подават заявление до министъра на земеделието, храните и горите за откриване на процедура за изработване на план за уедряване.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа данни за собствениците и за имотите, които се предвижда да се включат в плана за уедряване. Към заявлението се прилага копие от картата на възстановената собственост или от кадастралната карта, върху която собствениците са отразили предложението си за уедряване (схема на желанията).

Чл. 93. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за откриване на процедура за изработване на план за уедряване в двумесечен срок от подаване на заявлението по чл. 92.

(2) В заповедта по ал. 1 се определя лице за координиране на дейностите и се изразява съгласие по чл. 86, ал. 1 за имотите от държавния поземлен фонд, които са включени в плана за уедряване.

Чл. 94. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Собствениците, подали заявление по чл. 92, ал. 1, изготвят споразумение по чл. 37е, ал. 1 ЗСПЗЗ в писмена форма, с нотариална заверка на подписите, което съдържа:

1. данни, индивидуализиращи собствениците на имоти, включени в плана за уедряване, и техните представители;

2. данните за имотите преди уедряването;

3. данните за новообразуваните имоти и за техните собственици по плана за уедряване;

4. данни за уравниване на разликите в площта и стойността на имотите преди и след уедряването.

(2) Планът за уедряване представлява неразделна част от споразумението по ал. 1.

Чл. 95. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за назначаване на постоянна комисия,

която:

1. извършва проверка на данните и обстоятелствата по заявлението;
2. се запознава на място с всички данни и обстоятелства и извършва и служебни проверки по документи в общинската служба по земеделие;
3. приема проекта на плана за уедряване.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В състава на комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на земеделието, храните и горите, на общинската служба по земеделие, на общината, на местния комитет, а за землища с одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри – и представители на Службата по геодезия, картография и кадастър. Председател на комисията е представител на Министерството на земеделието, храните и горите. При необходимост в състава на комисията могат да се привличат и други експерти.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Местният комитет подава заявление до председателя на постоянната приемателна комисия за приемане на плана за уедряване, придружено със споразумението по чл. 94, ал. 1. За работата си комисията съставя протокол, с който предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед за одобряване на плана за уедряване и за изменение на картата на възстановената собственост.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за одобряване на плана за уедряване и за промяна на картата на възстановената собственост в едномесечен срок от издаване на протокола на комисията.

Чл. 96. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) (1) (Отм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

(2) (Отм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.).

(3) (Нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм. и доп., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) За землища с одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри след подаването на заявлението по чл. 95, ал. 3 лицето по чл. 93, ал. 2 предава на Службата по геодезия, картография и кадастър проект за изменение на кадастралната карта, изработен въз основа на проекта на план за уедряване. Службата по геодезия, картография и кадастър отразява проекта на план за уедряване в кадастралната карта и извършва проверка за непълноти и грешки и издава скици-проекти на имотите, които предава служебно на лицето по чл. 93, ал. 2. След одобряването на плана за уедряване Службата по геодезия, картография и кадастър предава служебно на общинската служба по земеделие актуален цифров модел на кадастралната карта – за издаване на решения за уедрените имоти.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., предишна ал. 3, изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) За територии с одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри общинската служба по земеделие предава на съответната служба по геодезия, картография и кадастър одобрения план за уедряване заедно с нотариално заверено копие от споразумението по чл. 37е, ал. 1 ЗСПЗЗ и заверени копия от решенията по чл. 37е, ал. 4 ЗСПЗЗ. Службата по геодезия, картография и кадастър отразява измененията в кадастралната карта и регистри и издава скици за новообразуваните имоти.

(5) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Общинската служба по земеделие издава на собствениците решения и скици на уедрените имоти, които имат силата на констативен нотариален акт за правото на собственост.

Чл. 97. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) Предложението по чл. 37з, ал. 2 ЗСПЗЗ се

придружава от:

1. (изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) съгласие от министъра на земеделието, храните и горите за имоти от държавния поземлен фонд и решение на общинския съвет за имоти от общинския поземлен фонд за включването им в проект на план за уедряване;

2. писмено споразумение с нотариално заверени подписи - за земеделските земи - собственост на физически и юридически лица;

3. проект на план за уедряване.

(2) За имотите от държавния поземлен фонд и от общинския поземлен фонд се прилага разпоредбата на чл. 89, ал. 2.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) Одобряването на проекта на плана за уедряване се извършва по реда на чл. 95, ал. 4.

Глава десета

(Нова - ДВ, бр. 62 от 2009 г.)

ПРЕДОСТАВЯНЕ ПОД НАЕМ ИЛИ АРЕНДА НА ПАСИЩА, МЕРИ И ЛИВАДИ ОТ ДЪРЖАВНИЯ И ОБЩИНСКИЯ ПОЗЕМЛЕН ФОНД

(Загл. изм. – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.)

Чл. 98. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Пасищата, мерите и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 2, т. 6 ЗСПЗЗ, съответно – по реда на чл. 24а, ал. 6, т. 4 ЗСПЗЗ, на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, съобразно броя и вида на регистрираните животни, по цена, определена по пазарен механизъм.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите определя със заповед за всяка област свободните пасища, мерите и ливади от държавния поземлен фонд, които се отдават под наем или аренда по ал. 1, съобразно представените списъци с имоти, подробно описани по общини, землища, номера, начин на трайно ползване и категории, в срок до 1 март.

(3) Одобрените списъци с имоти от държавния поземлен фонд се обявяват в общинските служби по земеделие и в областните дирекции "Земеделие" и се публикуват на интернет страницата на съответната областна дирекция "Земеделие" в срок до 1 март.

(4) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Общинският съвет определя с решение пасищата, мерите и ливадите от общинския поземлен фонд за общо и индивидуално ползване. Решението на общинския съвет, както и списъците на имотите за индивидуално ползване, подробно описани по общини, землища, номера, начин на трайно ползване и категории, се обявяват в общините и кметствата и се публикуват на интернет страницата на общината в срок до 1 март.

Чл. 99. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 93 от 2018 г.) Лицата подават заявление по образец, одобрен от министъра на

земята, храните и горите, до кмета на общината, на територията на която е регистриран животновъдният им обект, в срок до 10 март.

1. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);

2. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);

3. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);

4. (изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., отм., бр. 93 от 2018 г.).

(2) (Нова – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) Информацията за задълженията по чл. 37и, ал. 1 от ЗСПЗЗ се проверява служебно от комисията по чл. 100 чрез справка в съответния публичен регистър, а когато такъв не се поддържа, същата се изисква и получава по служебен път от компетентната администрация.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., предишна ал. 2, бр. 93 от 2018 г.) Министерството на земеделието, храните и горите предоставя служебно на съответната община извлечение от Интегрираната информационна система на БАБХ за животновъдните обекти на територията на общината.

Чл. 100. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Разпределението на пасищата, мерите и ливадите от общинския поземлен фонд се извършва от комисия, назначена от кмета на общината, в състав от трима до петима редовни членове, един от които – правоспособен юрист, и двама резервни членове. Член на комисията не може да бъде лице, което е свързано лице по смисъла на Търговския закон с участник в процедурата или с членове на неговите управителни или контролни органи, за което се представя декларация на председателя на комисията. Решенията на комисията се вземат с мнозинство от броя на членовете ѝ.

(2) Комисията по ал. 1 определя необходимата за всеки кандидат площ съобразно реда и условията на чл. 37и, ал. 4 ЗСПЗЗ.

(3) Пасищата, мерите и ливадите се разпределят на правоимащите лица, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище, съобразно определената по реда на ал. 2 площ. За разпределените имоти комисията съставя протокол в срок до 1 май, който е окончателен само при наличие на необходимата за всяко правоимащо лице площ.

(4) Протоколът за окончателното разпределение на имотите по ал. 3 се обявява в кметството и се публикува на интернет страницата на общината и може да се обжалва по отношение площта на разпределените имоти в 14-дневен срок пред районния съд. Обжалването не спира изпълнението на протокола, освен ако съдът постанови друго.

(5) При недостиг на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд в землището, в което е регистриран животновъдният обект, към разпределените имоти по реда на ал. 3 се извършва допълнително разпределение в съседни землища, които може да се намират и на територията на съседна община или област – при наличие на свободни площи. В случаите, когато допълнителното разпределение на площи се извършва в съседно землище, намиращо се на територията на друга община, разпределението се извършва от общинската комисия по местонахождението на имотите, на която служебно се изпращат копия от документите на заявителя с данни от протокола по ал. 3 за разпределената му площ. Този ред се прилага до изчерпване на имотите от общинския поземлен фонд или до достигане на определената норма, като разпределението се извършва последователно в съседно землище на територията на същата община, на друга съседна община в същата област или на съседна община в друга област. За разпределените имоти съответните комисии съставят протоколи в срок до 1 юни, които са окончателни само при наличие на необходимата за всяко правоимащо лице площ и могат да се обжалват по реда на ал. 4.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) При недостиг на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд в съответното или в съседни землища правоимащото лице подава заявление в срок до 10 юни до комисията по ал. 1, която предоставя служебно на министъра на земеделието, храните и горите или на оправомощено от него лице протоколите по ал. 3 и 5 и копие от заявлението за допълнително разпределение на имоти от държавния поземлен фонд.

(7) Директорът на областната дирекция "Земеделие" назначава комисия, в състава на която се включват представители на общинските служби по земеделие и на областната дирекция "Земеделие". Комисията се състои от трима до петима редовни членове, един от които – правоспособен юрист, и двама резервни членове. Член на комисията не може да бъде лице, което е свързано лице по смисъла на Търговския закон с участник в процедурата или с членове на неговите управителни или контролни органи, за което се представя декларация на председателя на комисията. Решенията на комисията се вземат с мнозинство от броя на членовете ѝ.

(8) Комисията по ал. 7 разпределя допълнително необходимата за всеки кандидат площ съобразно данните от протоколите по ал. 3 и 5 в съответното и/или съседни землища, като разпределението се извършва последователно в съседно землище на територията на същата община, на друга съседна община в същата област или на съседна община в друга област. В случаите, когато разпределението на площите се извършва в съседно землище, намиращо се на територията на друга област, разпределението се извършва от съответната комисия по ал. 7 по местонахождението на имотите, на която служебно се изпращат копия от документите на заявителя с данни от протоколите за разпределената му площ. За разпределените имоти съответните комисии съставят окончателни протоколи в срок до 1 юли, които се обявяват в кметството и в сградата на общинската служба по земеделие, публикуват се на интернет страницата на общината и на съответната областна дирекция "Земеделие" и могат да се обжалват по реда на ал. 4.

(9) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Кметът на общината, съответно директорът на областната дирекция "Земеделие", сключва договори за наем или за аренда за имотите от общинския или държавния поземлен фонд или за части от тях въз основа на протоколите на комисиите. Договорите се сключват по реда и при условията на чл. 37и, ал. 12 ЗСПЗЗ.

(10) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В договорите за предоставяне под наем или аренда на пасища, мери и ливади по реда на чл. 37и ЗСПЗЗ за определяне на дължимата сума за наем или аренда се вписва информация за общата площ на имотите по договора, която попада в обхвата на актуалния към датата на сключване на договора специализиран слой "Площи, допустими за подпомагане". Данните се изготвят от собственика на предоставяните имоти чрез извършване на пространствено сечение между имотите по договора от картата на възстановената собственост или от кадастралната карта и специализиран слой "Площи, допустими за подпомагане", достъпен чрез интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите – неразделна част от договора.

Чл. 101. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Договорите за наем или аренда по чл. 100, ал. 9 могат да се прекратяват или изменят преди изтичането на срока – по искане на ползвателя.

(2) Договорите по чл. 100, ал. 9 се прекратяват преди изтичането на срока – при промяна на условията по чл. 37и, ал. 4 ЗСПЗЗ, освен в случаите на настъпили форсмажорни обстоятелства.

Чл. 102. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) След разпределението на площите останалите свободни пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд се обявяват на търг, на който могат да участват само собственици на регистрирани пасищни селскостопански животни, като чрез търга могат да се наемат допълнителни площи, независимо от площите, които са им разпределени по определената норма.

Чл. 103. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) В случай че са останали ненаети чрез разпределението и търга за животновъди пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд, те могат да се отдават на търг освен на собственици на пасищни селскостопански животни, но и на лица, които поемат задължение да ги поддържат съгласно Приложение II на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ, L 347, 20.12.2013 г.), съответно критериите, посочени в Наредба № 2 от 2015 г. за критериите за допустимост на земеделските площи за подпомагане по схеми и мерки за плащане на площ (ДВ, бр. 15 от 2015 г.).

Чл. 104. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Търговете по чл. 102 и 103 за имотите от държавния поземлен фонд се провеждат по реда на чл. 47в – 47о, а за имотите от общинския поземлен фонд – по реда на Закона за общинската собственост.

(2) Въз основа на търгове по ал. 1 се сключват едногодишни договори за следващата стопанска година.

Глава единадесета

(Нова – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.)

СТОПАНИСВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ И

РАЗПОРЕЖДАНЕ СЪС ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ ПО §

12А ОТ ПРЕХОДНИТЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ

РАЗПОРЕДБИ НА ЗСПЗЗ

Чл. 105. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Земеделските земи по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ могат да се отдават под наем за една стопанска година по чл. 24а, ал. 1 ЗСПЗЗ при условията и по реда на чл. 47в – 47о.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него лице може да се разпорежда със земите по ал. 1 само чрез търг.

(3) Търгове за продажба на земи по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се провеждат за имоти, за които липсват реституционни претенции, не са предадени на общините по реда на чл. 19, ал. 1 ЗСПЗЗ и за които е изготвен парцеларен план в цифров вид или план на новообразуваните имоти на стопанския двор по реда на чл. 45, ал. 3.

(4) Имотите се предлагат на търг в размерите и границите, определени в съответствие с парцеларния план след оцифряването му или с плана на новообразуваните имоти.

(5) Не се допуска участие в търга за част от имот.

(6) Търговете за продажба на земите по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се извършват с тайно наддаване в левове.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., доп., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Началната тръжна цена на имотите е пазарната оценка, изготвена от независим оценител, вписан в регистъра на независимите оценители и притежаващ сертификат за оценителска правоспособност на земеделски земи и трайни насаждения. Оценката се възлага от директора на областната дирекция "Земеделие" по местонахождение на земите от държавния поземлен фонд. Началната тръжна цена не може да бъде по-ниска от данъчната оценка на имота, увеличена с 10 на сто.

(8) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) За имоти, заети с трайни насаждения, към началната тръжна цена, определена по реда на ал. 7, се добавя и пазарната цена на трайните насаждения, определена от независим оценител, притежаващ сертификат за оценителска правоспособност на земеделски земи и трайни насаждения, издаден от Камарата на независимите оценители. Оценката се възлага по реда на ал. 7.

(9) (Отм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.).

Чл. 106. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г., изм., бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г., изм. и доп., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., доп., бр. 93 от 2018 г., изм., бр. 93 от 2018 г., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) (1) Тръжна процедура за продажба на земите по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи се открива със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на упълномощено от него длъжностно лице по предложение на директора на областната дирекция "Земеделие" след предварително изразено писмено съгласие на министъра на земеделието, храните и горите за включването на имотите в предмета на търга. Съгласието е валидно до промяна на обстоятелствата, но не повече от една година от датата на издаването му.

(2) При наличие на основания за провеждане на търг за продажба на имоти по реда на чл. 27, ал. 9 във връзка с ал. 8, изречение второ от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи те се обявяват на първи търг с отделна заповед.

(3) Министърът на земеделието, храните и горите се подпомага от постоянно действаща комисия за даване на съгласието по ал. 1, която разглежда подадените предложения, към които са приложени следните документи:

1. мотивирано становище от директора на областна дирекция "Земеделие", в което изрично са посочени имотите, предложени за търг по чл. 27, ал. 9 във връзка с ал. 8, изречение второ от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, и имотите, за които могат да участват всички заинтересовани лица;

2. акт за държавна собственост;

3. скица на имота от КВС или КККР и регистър на собствениците на съседните имоти, посочени в скицата;

4. актуална данъчна оценка;

5. оценка на имота, определена по реда на чл. 105, ал. 7 или 8;

6. скица и/или извадка от приет парцеларен план или от план на новообразувани имоти по чл. 45, ал. 3;

7. удостоверение за липса на реституционни претенции, издадено от общинската служба по земеделие, със срок на валидност не по-дълъг от 6 месеца от датата на издаването му;

8. удостоверение, че имотът не е предаден на общината по реда на чл. 19, ал. 1 от

Закона за собствеността и ползването на земеделските земи;

9. документ, че имотът не попада в границите на защитена територия, обявена по реда на Закона за защитените територии;

10. протокол за първоначално установяване на действителния начин на трайно ползване на имота по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, и констативен протокол за състоянието и ползването на имота, изготвен по методика, утвърдена от министъра на земеделието, храните и горите;

11. цветна комбинирана извадка от цифровата ортофото карта и КВС/КККР на съответното землище за територията, в която попадат имотите;

12. други документи, необходими за изразяване на съгласие на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) В заповедта за назначаване на комисията по ал. 3 министърът определя поименния състав на членовете ѝ, които са длъжностни лица от Министерството на земеделието, храните и горите, задачите на комисията и други условия.

(5) Комисията по ал. 3 приема правила за работата си, които се одобряват от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) За работата си комисията по ал. 3 съставя протокол, с който предлага на министъра на земеделието, храните и горите да изрази съгласие за включване на имотите в предмета на търга или за отказ.

(7) В заповедите по ал. 1 и 2 се посочват: имотите – обект на търга; срокът за подаване на заявленията; началната тръжна цена; депозитът за участие в търга в размер 10 на сто от началната тръжна цена; указание, че върху депозита не се начислява лихва и не подлежи на връщане при отказ за сключване на договор; разходите по чл. 56ш, ал. 1, т. 1; банковата сметка за плащането и условията за възстановяване на депозита, както и мястото, където се обявява протоколът за резултатите от търга.

(8) Заповедите по ал. 1 и 2 се поставят на видно място в областната дирекция "Земеделие", в общинската служба по земеделие, в общината и в кметството на населеното място по местонахождението на имота в 3-дневен срок от издаването им и се публикуват на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие", на страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и поне в един местен вестник най-късно 30 дни преди крайния срок за подаване на заявленията за участие.

(9) Търгът по чл. 105, ал. 3 се провежда от комисия, назначена със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие", в състав от трима до петима членове, един от които е правоспособен юрист, и двама резервни членове. Решенията на комисията се вземат с мнозинство от броя на членовете ѝ.

(10) Заявителите или писмено упълномощени от тях с нотариална заверка на подписа лица подават в областна дирекция "Земеделие" отделно заявление за всеки имот по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, в което се посочват единен идентификационен код съгласно Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, когато заявлението се подава от юридическо лице или от едноличен търговец, местонахождението, номерът и площта на поземления имот и предлаганата цена за имота в лева. При подаване на заявлението заявителят или упълномощеното лице представят документ за самоличност и прилагат:

1. нотариално заверено пълномощно, когато документите се подават от упълномощено лице;

2. платежен документ за внесен депозит в оригинал, когато плащането не е извършено по електронен път;

3. решение на съответния оправомощен орган за закупуване на държавните имоти – предмет на продажбата, когато заявлението се подава от юридическо лице или от едноличен търговец;

4. декларация за обстоятелствата по ал. 18.

(11) Търгът, на който могат да участват всички заинтересовани лица, може да се проведе само когато най-малко двама кандидати са подали заявление за участие и са допуснати до участие в търга.

(12) Когато на търга по ал. 11 са обявени повече от един имот, при явяване на един кандидат за даден имот той се обявява за спечелил търга при предложената от него тръжна цена с тайно наддаване.

(13) Право на участие в първия търг, открит със заповед по ал. 2, имат само собственици на имоти в границите на стопанския двор, съседни на имота – обект на търга, които не представляват обслужващи пътища, независимо от тяхната собственост. Имоти, които нямат обща граница с предлагания на търга имот, не се считат за съседни.

(14) За участие в търга по ал. 13 правоимащите лица подават заявление по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, към което се прилагат документите по ал. 10 и копие на документ за собственост на имота, съседен на имота – обект на търга.

(15) На търга по ал. 13 могат да бъдат обявени само имоти, за които след служебна проверка от областна дирекция "Земеделие" е установено, че имат най-малко два съседни имота, които са собственост на различни физически, юридически лица или общини. Търгът може да се проведе само когато за всеки обявен имот са подадени повече от едно заявления за участие от лица, собственици на отделни имоти, съседни на имота – обект на търга, допуснати за участие в търга.

(16) Не се допускат за участие в търга по ал. 13 кандидатите, придобили собственост върху имоти в границите на стопанския двор, съседни на имота – обект на търга, образувани в резултат на делба или обединяване след откриването на тръжната процедура.

(17) Имотите, останали след провеждане на търга по ал. 13, се включват в следващи търгове, на които право на участие имат всички заинтересовани лица.

(18) Свързани лица по смисъла на Търговския закон и свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия не могат да бъдат самостоятелни кандидати или участници в тръжната процедура за един и същ имот.

(19) Тръжната комисия може служебно да събира доказателства за обстоятелствата по ал. 18 чрез справка в съответния публичен регистър, а когато такъв не се поддържа, информацията се изисква и получава по служебен път от компетентната администрация.

Чл. 107. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Заявление, представено в незапечатан плик, е недействително.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Получените в областната дирекция "Земеделие" пликове със заявления за участие в търга, без да се разпечатват, се записват с входящ номер, дата и час, отразени върху плика и заведени във входящ регистър, за което на приносителя се издава документ.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Предлаганата цена е цяло число, в лева, и не може да бъде по-ниска от началната тръжна цена.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Не се допускат за участие в търга кандидатите, чиито заявления са подадени след срока по чл. 106, ал. 7, не съдържат документите по чл. 106, ал. 10 и 14 или не отговарят на изискванията по чл. 106.

(5) Директорът на областната дирекция "Земеделие" в 3-дневен срок след изтичане на

крайния срок за подаване на заявленията за участие в търга назначава със заповед тръжната комисия.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) В 14-дневен срок тръжната комисия разглежда заявленията, класира предложенията и определя спечелилия търга кандидат за всеки имот.

(7) Търгът се счита за спечелен от участника, който е предложил най-висока цена за имота.

(8) За резултатите от търга се съставя протокол, който се подписва от членовете на тръжната комисия и съдържа:

1. постъпилите заявления за участие в търга по имоти (брой, имена на заявителите, предложената цена);

2. кандидатите, които не са допуснати за участие в търга и мотивите за това;

3. имотите и имената на класираните на първо и второ място кандидати – за всеки имот;

4. имотите, за които не е определен купувач.

(9) Протоколът се обявява на посоченото в заповедта място, като в 7-дневен срок от обявяването му участниците в търга могат да направят писмени възражения до тръжната комисия. Тръжната комисия се произнася по възраженията в 5-дневен срок, като за разглеждането им се съставя протокол, в който се посочват мотивите за приемането или отхвърлянето им. Протоколът се подписва от членовете на тръжната комисия и се обявява на посоченото в заповедта публично място.

(10) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Председателят на тръжната комисия в 3-дневен срок от произнасянето по възраженията представя протоколите по ал. 8 и 9 заедно със заявленията, приложенията към тях, както и възраженията, за одобряване от министъра на земеделието, храните и горите, който може да одобри протоколите, да ги върне за отстраняване на констатираните нередовности или да откаже одобряването им.

(11) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., доп., бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от одобряване на протоколите със заповед определя класираните на първо и второ място кандидати – за всеки имот. Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на областната дирекция "Земеделие" при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

(12) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) При отказ да одобри протоколите министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за частично или пълно прекратяване на процедурата. При упълномощаване длъжностното лице издава заповедта в 7-дневен срок от постъпване на протоколите, придружени с мотивирано писмо на министъра на земеделието, храните и горите за неодобряването им. Заповедта се публикува по реда на ал. 11.

(13) (Предишна ал. 12, изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява участниците в търга по реда на Административнопроцесуалния кодекс за заповедите по ал. 11 и 12 в 3-дневен срок. Участниците в търга могат да подадат жалба пред компетентния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от уведомяването.

Чл. 108. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) Когато кандидатите за един и същ имот са предложили една и съща цена, между тях се провежда търг с явно наддаване.

(2) Председателят на тръжната комисия уведомява по реда на ГПК кандидатите по ал. 1 за деня, часа, условията и реда за провеждане на търга с явно наддаване.

(3) В деня и часа, определени за провеждането на търга, председателят на комисията проверява присъствието на членовете на комисията, обявява откриването на търга, неговия предмет, проверява документите на участниците съвместно с членовете на комисията и констатира дали са изпълнени условията за провеждане на търга.

(4) Търгът се провежда между кандидатите, явили се на обявената дата.

(5) В случай че отсъстват повече от един от членовете на комисията или правоспособният юрист, търгът се отлага за същия час и място на следващия ден.

(6) При възникване на обстоятелства, които правят невъзможно откриването или продължаването на отложения при условията на ал. 5 търг, комисията съставя протокол, въз основа на който се насрочва нов търг.

(7) Председателят на тръжната комисия обявява началната тръжна цена, от която започва наддаването, и определя стъпка на наддаването в размер 100 лева.

(8) Началната тръжна цена е равна на предложената от кандидатите при търга с тайно наддаване цена, увеличена с една стъпка.

(9) Наддаването се извършва чрез обявяване от участниците на последователни суми над началната цена, разграничени от председателя със звуков сигнал, като всяко увеличение трябва да бъде равно на стъпката по ал. 7.

(10) Преди третото обявяване на последното предложение се прави предупреждение, че е последно, и ако няма друго предложение, председателят обявява приключването на наддаването със звуков сигнал. Председателят обявява спечелилия участник и закрива търга, като на първо място се класира кандидатът, предложил най-висока цена за даден имот.

(11) При явяване само на един кандидат за даден имот той се обявява за спечелил търга при обявената от него тръжна цена в търга с тайно наддаване. Имотите, за които не са се явили кандидати, се включват в предмета на следващия търг.

(12) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице одобрява протокола от провеждането на явния търг и издава заповед за определяне на спечелилия участник. Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

(13) Директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява участниците в търга по реда на ГПК за заповедта по ал. 12, като участниците в търга могат да подадат жалба по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от уведомлението.

(14) Когато в 14-дневен срок от влизането в сила на заповедта лицето, спечелило търга с тайно или с явно наддаване, не внесе цената, дължимите данъци, такси, разходи по чл. 56ш, ал. 1, т. 1 и режийните разноски, директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява по реда на ГПК класирания на второ място кандидат.

Чл. 109. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За прехвърляне правото на собственост върху земеделските земи по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице сключва договор с лицата, спечелили търга, след внасяне на сумите по чл. 108, ал. 14. Договорът подлежи на вписване в Службата по вписванията за сметка на купувача.

(2) Въз основа на договорите по ал. 1 се отразяват промените в регистъра на собствениците и на имотите.

(3) Договор не се сключва, когато:

1. спечелилият участник не се яви в областната дирекция "Земеделие" за сключване на договор в определения срок;

2. не е извършено плащане за спечеления на търга имот;

3. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) е подадена жалба по реда на чл. 107, ал. 13 и чл. 108, ал. 13.

(4) Директорът на областната дирекция "Земеделие" уведомява лицата по реда на ГПК за обстоятелствата по ал. 3.

(5) Имотите по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, за които не са сключени договори, могат да се отдават под наем по реда на чл. 105, ал. 1 и да се включват в предмета на следващия търг.

Глава дванадесета

(Нова - ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.)

РАЗПОРЕЖДАНЕ СЪС ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ ОТ ДЪРЖАВНИЯ И ОБЩИНСКИЯ ПОЗЕМЛЕН ФОНД, ЗАЕТИ С ОВОЩНИ НАСАЖДЕНИЯ

Чл. 110. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Собствениците на овощни насаждения, създадени върху земеделски земи от държавния или общинския поземлен фонд, могат да придобият право на собственост върху земите при условията на чл. 24д, ал. 1 ЗСПЗЗ по определената пазарна цена на имота и след заплащане на сума за ползване на имота през периода на създаване на насаждението. Размерът на дължимата сума за периода на създаване на насаждението се определя съобразно арендната вноска, дължима за периода на плододаване.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Лицата по ал. 1 подават заявления по образец за придобиване право на собственост върху земите, заети с овощни насаждения, до министъра на земеделието, храните и горите чрез областната дирекция "Земеделие" по местонахождението на държавния имот – за земите от държавния поземлен фонд, и до кмета на съответната община – за земите от общинския поземлен фонд.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В случаите по чл. 24д, ал. 1, т. 1 ЗСПЗЗ заявленията за придобиване право на собственост върху заетите с овощни насаждения земи могат да се подават след 5 години от създаване на насаждението, установено с протокол на комисия, назначена от директора на областната дирекция "Земеделие", по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.) В заявлението по ал. 2 задължително се посочват землището, номер на имота по КВС или идентификатор по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР), вида на насаждението, както и единен идентификационен код на юридическото лице или едноличния търговец съгласно Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. При подаване на заявлението се представя документ за самоличност на заявителя или на упълномощено

лице. Към заявлението се прилагат:

1. (отм. – ДВ, бр. 93 от 2018 г.);

2. протокол от заседание на съответния оправомощен орган на юридическото лице, съдържащ решение за закупуване на имота;

3. копие от документ, удостоверяващ начина на придобиване на собствеността върху овощните насаждения върху имота;

4. (изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., отм., бр. 93 от 2018 г.);

5. нотариално заверено пълномощно, когато документите се подават от упълномощено лице.

Чл. 111. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) (1) Заявленията по чл. 110, ал. 2 се разглеждат от комисия, назначена от директора на областната дирекция "Земеделие", съответно – от кмета на общината, в едномесечен срок от извършване на теренна проверка. В състава на комисията участват представители на областната дирекция "Земеделие", съответно на общината, общинската служба по земеделие, агрономи и други специалисти в областта на овощарството. За резултатите от работата на комисията се изготвя протокол, който се одобрява от директора на областната дирекция "Земеделие", съответно – от кмета на общината.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Комисията извършва теренна проверка за състоянието на овощните насаждения в имота – обект на заявлението, в периода от 1 април до 1 ноември и изготвя констативен протокол. За земите от държавния поземлен фонд констативният протокол се изготвя по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Въз основа на одобрения протокол на комисията по ал. 1 директорът на областната дирекция "Земеделие", съответно – кметът на общината, връща заявлението с мотивирано писмо, когато:

1. при теренната проверка по ал. 2 се установи, че имотът – обект на заявлението, не представлява овощна градина, или

2. не са спазени изискванията по чл. 24д, ал. 1 ЗСПЗЗ.

Чл. 112. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) (1) Комисиите по чл. 111, ал. 1 комплектуват преписки със заявлението и документите по чл. 110, ал. 4, към които се прилагат и:

1. документ, удостоверяващ правото на собственост върху земеделските земи – предмет на разпореждане, и скица на имота от КВС или КККР;

2. пазарна оценка, изготвена от независим оценител, вписан в регистъра на независимите оценители и притежаващ сертификат за оценителска правоспособност на земеделски земи и трайни насаждения, която се възлага от директора на областната

дирекция "Земеделие", съответно – от кмета на общината;

3. данъчна оценка на имота;

4. констативен протокол, изготвен по реда на чл. 111, ал. 2;

5. цветна извадка от цифровата ортофото карта и геореферирани снимки на имота;

6. за земите от държавния поземлен фонд – документ, удостоверяващ липсата на задължения към Държавен фонд "Земеделие", към държавния поземлен фонд по сключени договори, както и по чл. 34, ал. 6 и 8 и по чл. 37в, ал. 7 и 10 ЗСПЗЗ за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ;

7. за земите от общинския поземлен фонд – документ, удостоверяващ липсата на задължения към Държавен фонд "Земеделие", към общинския поземлен фонд по сключени договори, както и по чл. 34, ал. 6 и по чл. 37в, ал. 7 ЗСПЗЗ за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 ЗСПЗЗ;

8. удостоверение за липса на реституционни претенции за имота, издадено от общинската служба по земеделие;

9. други документи за изпълнението на специалните изисквания на ЗСПЗЗ.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Информация за обстоятелствата по ал. 1, т. 6 – 8, включително за липса на данъчни задължения на заявителя, се събира служебно от областната дирекция "Земеделие" или от съответната общинска администрация.

Чл. 113. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Комплектуваната с необходимите документи преписка за закупуване на земи от държавния поземлен фонд, придружена със становище относно наличието на условията по чл. 24д, ал. 1 ЗСПЗЗ, в 3-дневен срок се изпраща от областната дирекция "Земеделие" в Министерството на земеделието, храните и горите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите назначава със заповед постоянно действаща комисия, която разглежда преписките, комплектувани по реда на чл. 112.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Комисията по ал. 2 приема правила за работата си, които се одобряват от министъра на земеделието, храните и горите.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За решенията на комисията по ал. 2 се съставя протокол, който се одобрява от министъра на земеделието, храните и горите. Протоколът съдържа решение, с което се предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед за продажба на имота/имотите, когато преписката отговоря на изискванията на ЗСПЗЗ и този правилник, или при констатирани нередовности – преписката да се върне в областната дирекция "Земеделие".

(5) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) В едномесечен срок от одобряването на протокола по ал. 4 министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за разрешаване продажбата на имота или преписката се връща с мотивирано писмо в областната дирекция "Земеделие".

(6) Заповедта за разрешаване на продажбата на имота по ал. 5 се изпраща в областната дирекция "Земеделие" за сключване на договор по пазарната оценка, изготвена от независим оценител.

(7) (Доп. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Областната дирекция "Земеделие" уведомява писмено заявителя по реда на ГПК за стойността на имота, за сумата за ползване на имота през периода за създаване на насаждението и други такси и разноски, сроковете за плащане и за сключване на договора и за последиците при неспазването им.

(8) Определените суми по ал. 7 се заплащат от заявителя в едномесечен срок от съобщението, като при неплащане в срок или неявяване на лицето за сключване на договора заповедта се счита за обезсилена.

Чл. 114. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице сключва писмен договор за покупко-продажба в едномесечен срок от заплащане на дължимите суми по чл. 113, ал. 7. Договорът за покупко-продажба се вписва от купувача в службата по вписванията по местонахождението на имота за негова сметка.

(2) Със сключването на договора за покупко-продажба договорите по чл. 24д, ал. 1, т. 1 ЗСПЗЗ се прекратяват, като прекратяването им се вписва в службата по вписванията едновременно с вписването на договора по ал. 1.

Чл. 115. (Нов – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 3.05.2016 г.) Продажбата на земеделски земи от общинския поземлен фонд, заети с овощни насаждения, се извършва по реда на Закона за общинската собственост при спазване на изискванията на ЗСПЗЗ и този правилник.

Глава тринадесета

(Нова – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.)

РАЗПОРЕЖДАНЕ СЪС ЗЕМИ ПО § 8 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 61 от 2016 г.)

Чл. 116. (Нов – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., изм. и доп., бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице може да се разпорежда с имотите по § 8 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 61 от 2016 г.), определени до влизането му в сила с приети парцеларни планове

или с планове на новообразуваните имоти като земи по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ или като земеделски земи по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, върху които са изградени сгради и/или съоръжения от физически или юридически лица след влизането в сила на ЗСПЗЗ (1 март 1991 г.), чрез търг, на който могат да участват всички заинтересовани лица.

Чл. 117. (Нов – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) (1) Откриването на тръжна процедура за продажба на имотите по чл. 116 се извършва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на оправомощено от него длъжностно лице по предложение на директора на областната дирекция "Земеделие" и след предварително изразено съгласие на министъра за включване на имотите в предмета на търга.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Министърът на земеделието, храните и горите се подпомага от постоянно действащите комисии по чл. 56з, ал. 4, съответно – по чл. 106, ал. 3, за даване на съгласието по ал. 1, които разглеждат предложенията по ал. 1, комплектувани с изискващите се документи, към които се прилага и констативен протокол по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, от извършена теренна проверка относно застрояването в имотите, изготвен от комисия, назначена от директора на областната дирекция "Земеделие".

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Решенията на комисиите по ал. 2 се отразяват в протоколите по чл. 56з, ал. 7, съответно – по чл. 106, ал. 6.

(4) (Отм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.).

(5) (Отм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.).

(6) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) В заповедта по ал. 1 се посочват срокът за подаване на заявления, началната тръжна цена, депозитът за участие в търга в размер 20 на сто от началната тръжна цена, указание, че върху депозита не се начислява лихва и не подлежи на връщане при отказ за сключване на договор, разходите по чл. 56ш, ал. 1, банковата сметка за плащането и условията за възстановяване на депозита, както и мястото, на което се обявява протоколът за резултатите от търга. В заповедта се посочват имотите – предмет на търга, както и описание на направените констатации в протокола по ал. 2 относно извършеното застрояване във всеки имот.

(7) Заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие" и на страницата на Министерството на земеделието, храните и горите, в един местен и в един централен вестник най-малко 30 дни преди крайния срок за подаване на заявленията за участие и се поставя в 3-дневен срок от издаването ѝ на видно място в областната дирекция "Земеделие", в общинската служба по земеделие, в общината и в кметството на населеното място по местонахождението на имота.

Чл. 118. (Нов – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Търгове за имотите по чл. 116, определени като земи по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ, се провеждат при условията и по реда на чл. 56е – 56р само в частта на разпоредбите относно търговете, в които право на участие имат всички заинтересовани лица.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2019 г. , в сила от 20.12.2019 г.) Търгове за имотите по чл. 116, определени като земи по § 12а от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, се провеждат при условията и по реда на чл. 105 – 109 само в частта на разпоредбите относно търговете, в които право на участие имат всички заинтересовани лица.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.)

§ 1. Малоимотни граждани по смисъла на този правилник са лицата, които се занимават основно със земеделско производство и притежават земеделска земя:

1. в планинските и полупланинските райони - до 10 дка, или общо за домакинството - до 15 дка, когато то се състои от повече от един член;

2. (изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) в равнинни райони - до 8 дка или общо за домакинството до 10 дка, когато то се състои от повече от един член;

3. (отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.).

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) По смисъла на този правилник "домакинство" са съпрузите, невстъпилите в брак деца и родителите на единия или на двамата съпрузи, които живеят заедно с тях.

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 48 от 1995 г.) (1) Под "масив с трайни насаждения" се разбират земеделски земи над 50 дка, заети с дървесни овощни видове, лозя, хмел и многогодишни маслено-етерични култури, които не са раздадени от трудовокооперативните земеделски стопанства, държавните земеделски стопанства и други, образувани въз основа на тях, селскостопански организации за лично ползване.

(2) Под "територии с оризови полета и хидромелиоративно съоръжение" се разбират земеделските земи, заети с изградени оризови клетки, канална мрежа и необходимите съоръжения за осигуряване на поливане.

§ 1в. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 72 от 1993 г., отм., бр. 48 от 1995 г., нов, бр. 28 от 1997 г.) (1) Строителни дейности, които не позволяват възстановяване на собствеността, са: наземни, подземни и подводни сгради, постройки, пристройки, съоръжения, пътища, жп линии и др.

(2) Съоръжения, които не позволяват възстановяване на собствеността, са: канали, мостове, корекции на реки, язовири, диги, помпени станции, резервоари, пречиствателни станции, открити рудници, хвостохранилища, водоеми, открити паропроводи, нефтопроводи и др.

(3) (Нова - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Не са сгради по смисъла на § 4а ЗСПЗЗ:

1. изградените стопански постройки за подслон и съхраняване на инвентар и селскостопанска продукция независимо от площта им и вида на конструкцията;

2. строежи, направени от фургони, вагони, контейнери, каросерии, гаражи, независимо от начина на закрепването им на терена;

3. предназначаващите за постоянно, сезонно или временно обитаване обемно-сглобяеми елементи, независимо от начина на закрепването им на терена;

4. незавършени строежи до покрива включително.

§ 1г. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Площта на язовири и водоеми се определя с котата от очертаванията на чашката им при максимално водно ниво - преливник.

§ 1д. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) Спазването на всички нормативни изисквания при построяването на сградите по смисъла на чл. 10, ал. 7 ЗСПЗЗ се удостоверява от органите, компетентни да одобряват проекта и да разрешават строителството на сградата.

§ 1е. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) По смисъла на чл. 10, ал. 10 ЗСПЗЗ "блокиране на опасните замърсители" представлява комплекс от мероприятия, които целят ограничаването или премахването на вредното въздействие на опасните замърсители.

§ 1ж. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) (1) Имущество, което лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ не желаят да получат по смисъла на чл. 30 ЗСПЗЗ, се счита това имущество, което не е получено в едномесечен срок след уведомяването по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(2) За имущество, което не може да бъде продадено по смисъла на чл. 30 ЗСПЗЗ, се счита това имущество, за което на три поредни търга не се е явил купувач.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 1999 г., изм., бр. 113 от 1999 г.) Общото събрание упълномощава лица, които да го представляват след 31 декември 1997 г. Тези лица предават на определено от кмета лице безвъзмездно непредаденото и неразпределеното имущество. След изтичане на 5-годишен срок от предаването на имуществото по ал. 1 то става общинска собственост.

§ 1з. (Нов - ДВ, бр. 122 от 1997 г.) По смисъла на чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ учебни заведения са училища и обслужващи звена в системата на народната просвета и висшите училища.

§ 1и. (Нов - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Площта на земята в декари в случаите по чл. 10в, ал. 2, т. 2 ЗСПЗЗ се определя, като стойността на паричното обезщетение по глава III от Закона за уреждане на собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа се умножи с коефициент 0,72, отчитащ неизплатената част на заема от 1942 г. за Южна Добруджа, и получената сума се раздели на 1500.

(2) Сумата на обезщетението чрез поименни компенсационни бонове по чл. 10в ЗСПЗЗ се определя, като площта на земята, за която се дължи обезщетението, се умножи с цената по чл. 6, ал. 1 от наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) В случаите, когато като доказателства за отнетата третина по чл. 10в, ал. 2, т. 2 ЗСПЗЗ са представени само облигации, издадени по реда на ЗУСНИЮД, дължимото обезщетение е равностойно на облигациите, но за не повече от половината от земеделските земи, които са признати за възстановяване на собственика на отнетата третина или на наследниците му, като се изключат по-късно придобитите (закупени, подарени, наследени и пр.) земеделски земи.

§ 1к. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) Равностойни земеделски земи са тези, чиито стойности за декар, определени по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ са равни.

§ 1л. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 45 от 2008 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

§ 1м. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2008 г.) Обработваеми земи по смисъла на чл. 36в, ал. 1, т. 3 са ниви, които се използват по предназначение.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 1991 г., отм., бр. 34 от 1992 г.).

§ 3. (Отм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.).

§ 4. (Отм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г.).

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1991 г., бр. 34 от 1992 г., бр. 48 от 1995 г., бр. 95 от 1995 г.)

(1) Отстоянието на земеделските земи до градовете с население над 300 хиляди жители се измерва по въздушна линия с начална точка центърът на населеното място до външната граница на зоната за земеделско ползване.

(2) Отстоянието на земеделските земи до крайбрежната морска ивица е най-късото

разстояние, измерено по въздушна линия от бреговата линия на Черно море, увеличена с широчината на съществуващите плажни ивици, до външната граница на зоната за земеделско ползване.

§ 5а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 48 от 1995 г., бр. 95 от 1995 г.) В случаите по чл. 18з, ал. 1 се счита, че строежът е започнал, когато до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 28 от 1992 г.) върху конкретния парцел (терен) законно са извършени строително-монтажни работи до изграждането на нулев цикъл.

§ 5б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 48 от 1995 г., отм., бр. 95 от 1995 г.)

§ 6. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Не подлежат на облагане с данък върху общия доход физическите лица, които са реализирали доход от произведена растителна и животинска продукция, за срок от пет години от въвеждането им във владение.

(2) От данък върху общия доход за приходите от производство на растителна и животинска продукция се освобождават за срок от осем години младите семейства, когато към момента на въвода във владение съпрузите не са навършили 35-годишна възраст за съпруга и 30-годишна възраст за съпругата и не са изминали 10 години от сключване на брака.

§ 6а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 1992 г.) (1) Ликвидационният съвет на организацията, прекратена по силата на § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ:

1. вписва прекратяването и обявяването ѝ в ликвидация в съответния регистър на окръжния съд. От деня на обнародване в "Държавен вестник" на решението за вписване към наименованието на организацията се добавя "в ликвидация";

2. организира, ръководи и управлява дейността на организацията до нейното заличаване, като има правата и задълженията на управителния съвет, а председателят на ликвидационния съвет има правата и задълженията на ръководител на организацията;

3. (доп. - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) определя дяловете съгласно чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ и разпределя имуществото в натура и в пари между лицата, имащи право на дял в съответствие с притежаваните от тях дялове;

4. довършва текущите работи на организацията;

5. събира вземанията и изпълнява задълженията ѝ;

6. може да прекрати договорите, сключени от организацията до момента на обявяването ѝ в ликвидация, като заплати обезщетение за вреди;

7. поканва кредиторите да предявят вземанията си. Поканата се отправя писмено до известните кредитори и се обнародва;

8. прекратява трудовите правоотношения с работниците и служителите при условията на пълна ликвидация, но не по-късно от заличаването на организацията;

9. извършва действията, предвидени в глава седемнадесета "Ликвидация" от Търговския закон, доколкото друго не е предвидено в този правилник;

10. (изм. - ДВ, бр. 72 от 1993 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) дава отчет пред министъра на земеделието, храните и горите или пред упълномощени от него длъжностни лица и предявява пред съответния окръжен съд искане за заличаване на организацията незабавно след приключване на дейността по ликвидацията.

(2) (Нова - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) Членовете на ликвидационните съвети носят солидарно имуществена отговорност за вредите, които са причинили на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, включително и за стопанисваното от тях държавно имущество, както и на лицата, имащи право на дял от имуществото.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) От назначаването на ликвидационните

съвети областните управители прекратяват по реда на чл. 328, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда трудовите правоотношения с ръководителите и техните заместници на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

§ 6б. (Нов - ДВ, бр. 72 от 1993 г., попр., бр. 103 от 1994 г.) Държавата встъпва в правата на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи до размера на преобразуваните в държавен дълг техни задължения съгласно ал. 1 на § 14 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

§ 6в. (Нов - ДВ, бр. 100 от 1994 г., попр., бр. 103 от 1994 г.) Върху недвижимото и движимото имущество на прекратените трудовокооперативни земеделски стопанства, което е необходимо за тяхната дейност, не може да се насочи принудително изпълнение освен за събиране на държавни вземания.

§ 6г. (Нов - ДВ, бр. 48 от 1995 г., попр., бр. 17 от 2007 г.) Нищожността на сделките по § 11, ал. 1 и 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се прогласява от областния управител в заповедта му за изземването на имуществото - предмет на нищожната сделка по реда на чл. 16 от Закона за собствеността. Заповедта на областния управител може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

§ 6д. (Нов - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) (1) Разпределението в дял на имуществото на прекратените и заличени организации по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ на правоимащите лица по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ се извършва с писмен договор с нотариална заверка на подписите на определените лица по § 29 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.) и на приобретателите.

(2) Образуваните по реда на отменените чл. 48, ал. 3, т. 3, чл. 53, ал. 2 и чл. 54, ал. 2 еднолични търговски дружества с държавно имущество не са правоприменици на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

§ 7. Този правилник се издава на основание § 10 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 65

на Министерския съвет от 21 април 1992 г.

за изменение и допълнение на Правилника за прилагане

на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 34 от 1992 г., изм., бр. 72 от 1993 г., доп., бр. 28 от 1997 г.)

.....

§ 63. Навсякъде в текста думите "Националния поземлен съвет", "общинският народен съвет", "общинския народен съвет", "общинските народни съвети", "министъра на земеделието и хранителната промишленост" и "министърът на земеделието и хранителната промишленост" се заменят съответно с "министъра на земеделието", "общинският съвет", "общинския съвет", "общинските съвети" и "министърът на земеделието".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 64. (1) Заявленията, подадени до влизане в сила на това постановление, могат да бъдат изменени и допълвани на основание Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 28 от 1992 г.) от заявителя с допълнително искане в срока по чл. 11 ЗСПЗЗ.

(2) Когато, за да упражни правата си по Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 28 от 1992 г.), заявителят трябва да подаде ново заявление до друга общинска поземлена комисия, той в срока по чл. 11 ЗСПЗЗ:

1. подава новото заявление до компетентната общинска поземлена комисия;
2. оттегля изрично заявлението си от първата общинска поземлена комисия.

§ 65. Влезлите в сила решения по отменения чл. 17, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗСПЗЗ (ППЗСПЗЗ) до влизане в сила на това постановление се счита за решение по чл. 18ж, ал. 2, ако на заявителя не бъде възстановено правото на собственост върху имоти в съществуващи или възстановими стари реални граници.

§ 66. Фонд "Земя" по чл. 67 ЗСПЗЗ се прехвърля към Министерството на земеделието.

§ 67. Правата на ползвателите, придобити на основание отменения § 2 от преходните и заключителните разпоредби на ППЗСПЗЗ, се уреждат по досегашния ред.

§ 68. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1997 г.) Организациите, които са прекратени по силата на § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, до тяхното заличаване не подлежат на облагане с данък върху печалбата, реализирана от производството на растителна и животинска продукция. След заличаването на прекратените организации по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ техните задължения спрямо държавния и общинския бюджет се отписват.

§ 69. Извършените до влизане в сила на това постановление оценки на имуществото на ТКЗС и организациите, образувани въз основа на тях, се приемат с решение на ликвидационния съвет съгласно чл. 49, ал. 5 ППЗСПЗЗ.

§ 70. Издръжката на ликвидационните съвети до заличаване на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ е за сметка на прекратените организации.

§ 71. (Изм. - ДВ, бр. 72 от 1993 г.) На основание чл. 161 от Кодекса на труда на лицата, включени в ликвидационните съвети на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, следва да се разрешава неплатен служебен отпуск след представяне на заповедта за назначение.

§ 72. Ликвидационните съвети встъпват в правата на прекратените по силата на § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ организации по висящи дела.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 6 на Министерския съвет от 22 януари 1993 г.

за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
(ДВ, бр. 8 от 1993 г.)

.....
§ 4. Обявените и несъстояли се търгове преди влизане в сила на това постановление не се провеждат, а внесените депозити се освобождават.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 161

на Министерския съвет от 12 август 1993 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
(ДВ, бр. 72 от 1993 г., изм., бр. 87 от 1993 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 21. (Отм. - ДВ, бр. 87 от 1993 г.)

Преходни и заключителни разпоредби

§ 22. Ликвидационният съвет прехвърля вещните права върху земята в размер, определен по реда на чл. 45, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, на лицата, спечелили търговете при продажба на

недвижим имот без прилежащата земя.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 250 на Министерския съвет от 27 декември 1993 г.
за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за
собствеността и ползването на земеделските земи
(ДВ, бр. 2 от 1994 г.)

§ 4. Въз основа на влезлите в сила решения на общинска поземлена комисия по чл. 18ж, ал. 1 и чл. 27 собствениците се снабдяват с нотариални актове по реда на чл. 483, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс.

.....
§ 6. Таксите по чл. 32, ал. 4 се внасят във фонд "Земя" към Министерството на земеделието.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 103 на Министерския съвет от 23 май 1995 г.
за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона
за собствеността и ползването на земеделските земи
(ДВ, бр. 48 от 1995 г., в сила от 26.05.1995 г.)

.....
§ 49. Навсякъде думите "Министерството на земеделието" и "министъра на земеделието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и хранителната промишленост" и "министъра на земеделието и хранителната промишленост".

§ 50. Планове за земеразделяне, които не са влезли в сила към деня на влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.), се преработват съобразно неговите изисквания. Преработеният план за земеразделяне се обявява и одобрява по реда на чл. 25.

§ 51. Заявленията, подадени по Наредбата за реда за подаване на заявления за обезщетяване чрез инвестиционни бонове от лицата по § 6, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия могат да бъдат допълнени за начина на обезщетение от лицата по чл. 10в, ал. 2 ЗСПЗЗ на основание § 30 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ в срок една година от влизането му в сила.

§ 52. (1) Срокът за подаване на заявленията от лицата по § 6, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия се продължава до 31 декември 1996 г.

(2) Лицата, имащи право на обезщетение с инвестиционни бонове по чл. 10б, чл. 15, ал. 2 и чл. 24, ал. 5 ЗСПЗЗ, подават заявление в общинските поземлени комисии, а по чл. 10в, ал. 2 - в Министерството на земеделието и хранителната промишленост.

(3) Подадените заявления в Министерството на земеделието и хранителната промишленост по § 6, ал. 4 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия от лицата, имащи право на обезщетение по чл. 10б, чл. 15, ал. 2 и чл. 24, ал. 5 ЗСПЗЗ, се препращат служебно в общинските поземлени комисии.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 121 на Министерския съвет от 25 март 1997 г.
за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на

Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
(ДВ, бр. 28 от 1997 г., попр., бр. 43 от 1997 г.,
изм., бр. 57 от 1997 г., в сила от 13.03.1997 г.)

§ 29. (1) В едногодишен срок от влизането в сила на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 79 от 1996 г.) лицата по чл. 10б, ал. 1 и 3, чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 и по чл. 15, ал. 2 ЗСПЗЗ, които не са заявили предпочитанията си за обезщетяване в сроковете по чл. 18д, ал. 3, чл. 19, ал. 10 и чл. 19а, ал. 1, могат с допълнително заявление да посочат начин на обезщетяване, както следва:

1. лицата по чл. 10б, ал. 1 и 3 и по чл. 15, ал. 2 ЗСПЗЗ - пред поземлената комисия;
2. лицата по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 ЗСПЗЗ - пред Министерството на земеделието и хранителната промишленост.

(2) Лицата, които не са посочили начин на обезщетяване в срока по ал. 1, се обезщетяват чрез инвестиционни бонове.

§ 30. (1) Въз основа на молби на гражданите, на които е било предоставено право на ползване, на основание на нормативните актове, посочени в § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, общината по местонахождението на имота определя:

1. оценката на предоставения за ползване имот съобразно изискванията на § 4а, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;

2. размера на таксата в случаите на § 4а, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ;

3. вида на имота - лозе, овощна градина, или дали имотът е засят с етеричномаслени култури, както и дали земята е държавна, общинска или подлежи на възстановяване на граждани в съществуващи или възстановими стари реални граници по данни от поземлената комисия;

4. отстоянията до градовете с население над 300 хил. жители или до крайбрежната морска ивица.

(2) Общината определя оценката на сградата и подобренията в имота по молба на собственика на земята в случаите, когато ползвателят на земята не е заплатил цената ѝ. Към молбата се прилага решението на поземлената комисия за възстановяване правото на собственост.

(3) Оценителните протоколи по ал. 1 и 2 могат да се обжалват по реда на Закона за административното производство.

(4) Определените въз основа на оценителните протоколи по ал. 1 и 2 суми се внасят в депозитна извънбюджетна сметка на съответната община.

(5) За придобитото право на собственост лицата се снабдяват с нотариален акт въз основа на документ, удостоверяващ извършеното плащане, и скица.

(6) Когато стойността на земята и на сградата не бъдат заплатени, ползвателят, построил сградата, придобива право на собственост само върху нея, отделно от мястото, след като заплати таксата в случаите на § 4а, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ.

§ 31. (1) Преведените суми по депозитната сметка на общината се изплащат на собственика на земята след представянето на решение на поземлената комисия. При висящ спор за материално право изплащането на сумата се извършва след предоставяне на влязло в сила решение на съда.

(2) В случаите, когато собствеността върху имота се възстановява на наследниците на починал собственик, сумите по депозитната сметка се изплащат общо на всички

наследници.

(3) В случаите, когато земите, върху които ползвателят има право да придобие собственост, и неговата собствена земя се намират на територията на различни общини, равностойната по количество и качество земя се внася в държавния поземлен фонд.

§ 32. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1997 г.) (1) Параграфи 30 и 31 се прилагат и по производства, образувани въз основа на молби на граждани по отменения § 30, ал. 2, изречение второ ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 45 от 1995 г.).

(2) Нотариалните актове за придобито право на собственост по § 30, ал. 5 могат да се издават и преди изготвянето на плановете по § 26 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 79 от 1996 г.).

§ 33. Подадените въз основа на отменения чл. 37, ал. 3 ППЗСПЗЗ заявления за оземляване със земи от общинския поземлен фонд се препращат от кмета на общината на поземлената комисия в едномесечен срок от влизането в сила на постановлението, за което заявителят писмено се уведомява.

§ 34. (Отм. - ДВ, бр. 57 от 1997 г.).

.....
§ 38. Навсякъде в правилника думите "общинска поземлена комисия" и "общинската поземлена комисия" се заменят съответно с "поземлена комисия" и с "поземлената комисия".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 456 на Министерския съвет от 11 декември 1997 г.

за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 122 от 1997 г., изм. и доп., бр. 18 от 1999 г., бр. 113 от 1999 г., доп., бр. 44 от 2001 г.)

§ 61. (1) Ползвателите, които имат права по § 4а и 4б от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, но не са ги заявили, подават заявление до кмета на общината по местонахождението на имота, а за градовете с районни деления - до кметовете на районите, в срок до 31 януари 1998 г., в което посочват:

1. местонахождението, площта и съседите на имота;
2. описание на имота съгласно § 4б, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ - лозе или овощна градина;
3. застроена площ с етажност на сградата, изградена в имота;
4. отстоянието до градовете с население над 300 хил. жители - в границите на съответната община.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. скица на имота, ако има такава;
2. документ, удостоверяващ предоставеното право на ползване;
3. декларация, че посоченият имот е единствено жилище или единствена земеделска земя на семейството, включващо съпрузите и ненавършилите пълнолетие техни деца, които не са встъпили в брак. За неверни данни в декларацията лицата носят наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

§ 62. (1) Комисия, назначена от кмета на общината, в състав: главният архитект и главният юрисконсулт на общината, председателят на поземлената комисия и по възможност един представител на заинтересуваните собственици и ползватели, разглежда постъпилите заявления по § 61 в едномесечен срок считано от 31 януари 1998 г.

(2) Комисията дава становище относно спазването на изискванията на актовете на

държавните органи, посочени в § 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, както и дали са налице другите условия съгласно § 4а и 4б от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, които дават основание на ползвателите да придобият право на собственост върху предоставените им за ползване земи. За решението си комисията съставя протокол.

(3) Въз основа на протокола по ал. 2 кметът на общината издава заповед, с която отказва или признава правото да се придобие собственост от ползвателите. В случай че се признава правото да се придобие собствеността, със заповедта се възлага извършването на оценка на имота. Заповедта се съобщава по реда на ГПК на собствениците на земите и на ползвателите, които могат да я обжалват по реда на Закона за административното производство (ЗАП).

(4) След влизането в сила на заповедта по ал. 3 оценката за предоставената за ползване земя, извършена от техническата служба на общината съгласно изискванията на чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ, и за размера на прогресивно нарастващата такса по § 4а, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, се утвърждава със заповед на кмета на общината или на упълномощено от него длъжностно лице.

(5) Заповедта се съобщава по реда на ГПК на ползвателите и на собствениците, които могат да я обжалват по реда на ЗАП.

(6) Сумите по влязлата в сила оценка се внасят от ползвателя по извънбюджетната депозитна сметка по § 4ж от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ в тримесечен срок и се изплащат на собственика заедно с лихвите.

(7) В случаите, когато ползвателят на земята не заплати цената ѝ в предвидения срок, собственикът на земята подава в едномесечен срок молба до техническата служба на общината за оценка на сградата и за подобренията в имота. Към молбата се прилага решението на поземлената комисия за възстановяване правото на собственост по чл. 14, ал. 1, т. 3 ЗСПЗЗ.

(8) Оценката по ал. 7 се одобрява със заповед на кмета на общината и се съобщава на ползвателя и на собственика по реда на ГПК. Заповедта подлежи на обжалване по реда на ЗАП.

(9) Сумите по влязлата в сила оценка се внасят от собственика на земята по извънбюджетната депозитна сметка по § 4ж от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ в 3-месечен срок и се изплащат на ползвателя на земята заедно с лихвите.

(10) Когато собственикът не внесе стойността на сградата или на подобренията в срока по ал. 9, имотът се изнася на публична продажба по искане на кмета на общината, на собственика или на ползвателя. Кметът отправя искането до съдия-изпълнителя в едномесечен срок от изтичането на срока за заплащане на сградата и подобренията от собственика. Съдия-изпълнителят определя съотношението между стойността на сградата и подобренията към стойността на земята в началната тръжна цена. Сумите се внасят в депозитната сметка по § 4ж от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ и се разпределят между собственика и ползвателя въз основа на съотношението между стойността на земята и стойността на сградите и подобренията.

(11) Оценката по § 4з от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ се извършва от лицензирани оценители.

§ 63. Права по § 4а и 4б от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ имат гражданите, на които е предоставено право на ползване по силата на Указ № 596 на Президиума на Народното събрание от 1967 г., Указ № 922 на Държавния съвет от 1989 г., постановления на Министерския съвет № 21 и 23 от 1963 г., № 12 от 1971 г., № 76 от 1977

г., № 1 от 1981 г., № 11 от 1982 г., № 30 от 1985 г., № 26, 58 и 67 от 1987 г. и № 34 от 1989 г.

§ 64. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.).

§ 65. Пропусналите да регистрират облигации по Българския държавен заем - 1923 г., по спогодбата "Моллов - Кафандарис" по реда на Решение № 202 на Министерския съвет от 1994 г. извършват това в 12-месечен срок от влизането в сила на постановлението по същия ред.

§ 66. (Доп. - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) По смисъла на чл. 10в, ал. 1, т. 2 ЗСПЗЗ българските граждани или техните наследници, неполучили облигации, са тези лица, чиито имоти са посочени като неликвидирани имоти по опис № 12 на архивен фонд 719к "Българо-гръцка смесена комисия по спогодбата "Моллов - Кафандарис" на Централния държавен архив, и:

1. не са оценени и ликвидирани по спогодбата "Моллов - Кафандарис";

2. не са били прехвърлени от собствениците им и не са били стопанисвани, владени или управлявани от тях или от техни пълномощници до сключването на Спогодбата за уреждане на висящите финансови въпроси и развитие на икономическото сътрудничество между Народна република България и Кралство Гърция (ДВ, бр. 87 от 1964 г.);

3. са били изоставени от правоимащите поради каквато и да било причина на гръцка територия.

§ 67. (1) В срок до 31 март 1998 г. съгласно § 30 ЗИДЗСПЗЗ подалите заявление лица по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 ЗСПЗЗ могат да посочат с допълнително заявление предпочитания от тях начин на обезщетяване - със земя от държавния и/или общинския поземлен фонд или с поименни компенсационни бонове.

(2) Когато наследниците имат различни предпочитания за начина на обезщетяване, те могат да ги изразят чрез определени помежду им пълномощници, упълномощени с пълномощни с нотариална заверка на подписа.

(3) Допълнителни заявления по ал. 1 и 2, които не съдържат входящия номер на първоначалното заявление, не се приемат.

(4) Правоимащите, които не са посочили предпочитан начин на обезщетяване, се обезщетяват с поименни компенсационни бонове.

§ 68. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) (1) (Предишен текст на § 68, доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Петгодишният срок, в който собственикът на земеделски земи се освобождава от държавни, държавни нотариални такси и местни данъци и такси при доброволни делби и разпоредителни сделки, започва да тече от датата на влизането в сила на решението на поземлената комисия за възстановено право на собственост.

(2) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) В случаите по чл. 17, ал. 8 ЗСПЗЗ срокът по ал. 1 започва да тече от влизането в сила на новите решения на поземлената комисия за възстановено право на собственост.

(3) (Нова - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Когато решението на поземлената комисия за възстановено право на собственост е влязло в сила към 30 юли 1999 г. - денят на обнародването на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 68 от 1999 г.), срокът, в който собствениците се освобождават от заплащането на държавни, държавни нотариални такси и местни данъци и такси при разпоредителни сделки със земеделски земи, започва да тече от тази дата.

§ 69. Лицата, спазили срока по чл. 11, ал. 1 ЗСПЗЗ, но пропуснали да заявят отделни имоти, които не са били включени в ТКЗС, ДЗС или в други, образувани въз основа на тях селскостопански организации, могат да подадат за тях допълнително заявление пред поземлената комисия, придружено с доказателства, съгласно чл. 12, ал. 1 ЗСПЗЗ, в

3-месечен срок от влизането в сила на постановлението.

§ 70. (1) Трайните насаждения в земеделските земи с възстановено право на собственост не се заплащат от собствениците на земите. Дяловете на лицата, които не получават трайни насаждения, се изравняват с друго имущество от резерва за разпределение или по решение на общото събрание. Платените суми не се връщат.

(2) Съоръженията - държавна собственост, необходими за съществуване на трайни насаждения, се поддържат с грижата на добър стопанин от собствениците на земята до изтичането на амортизационния срок на трайните насаждения. За неспазване на това задължение собственикът заплаща на държавата равностойността на унищоженото съоръжение.

(3) Собствениците на земи, върху които са разположени съоръжения за трайни насаждения, изградени с държавни средства, ги заплащат по остатъчната им стойност. В случай че стойността им не бъде заплатена, съоръженията се ползват въз основа на договор за наем, аренда или съвместна дейност. Въводът във владение на земите се извършва след заплащане на съоръженията или сключване на договора.

§ 71. (1) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Наемът по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, се дължи от влизането в сила на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 98 от 1997 г.) и се внася по сметката на Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа.

(2) Когато купувачът декларира, че заплащането на земята ще се извърши с компенсационни бонове, наемът се дължи от предоставянето им.

(3) За времето след изтичане на едногодишния срок по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, съответно след датата по ал. 2, ползвателят заплаща обезщетение в размер на наема, определен по пазарни цени от областния управител.

(4) Обезщетение в размер по ал. 3 се заплаща и от лицата, дали невярна декларация по ал. 2, за целия период на ползване от влизането в сила на ЗИДЗСПЗЗ.

§ 72. Лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ, внесли дял в кооперация по отменената ал. 4 на чл. 52, при напускане на кооперацията имат право да получат дял от имуществото, което кооперацията е получила от организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, съответстващ на дяловете им, по актуализирани цени към момента на напускането.

§ 73. (Доп. - ДВ, бр. 18 от 1999 г.) Общото събрание на лицата по чл. 27, ал. 1 ЗСПЗЗ може да вземе решение при присъствие на собственици с общо над 50 на сто дялово участие. Ако в определения ден и час за провеждане на събранието не се явят лица, притежаващи общо над 50 на сто дялово участие, общото събрание се отлага с един час и може да вземе решение при присъствието на лица, притежаващи не по-малко от 30 на сто дялово участие. Всяко лице има толкова гласа в общото събрание, колкото е дяловото му участие.

§ 74. Навсякъде в правилника думите "инвестиционни бонове" се заменят с "поименни компенсационни бонове", а думите "министърът (министъра) на земеделието и хранителната промишленост" и "Министерството на земеделието и хранителната промишленост" се заменят съответно с "министърът (министъра) на земеделието, горите и аграрната реформа" и "Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа".

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 234 на Министерския съвет от 16 декември 1999 г.

за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм., бр. 44 от 2001 г., бр. 62 от 2009 г.)

Допълнителна разпоредба

§ 30. Навсякъде в правилника думите "Регионална служба "Поземлена собственост" се заменят с "Регионална служба "Поземлена реформа".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 31. (1) Правоимащите по § 4а, 4б, 4в и 4з от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ в 30-дневен срок от влизането в сила на плана на новообразуваните имоти могат да подадат молба за оценка. Молбата се подава до кмета на общината и съдържа данни за имота и за подобренията, които ще се оценяват, както и данни за собственика и за ползвателя.

(2) Оценката се извършва от техническата служба на общината в 3-месечен срок от влизането в сила на плана на новообразуваните имоти, както следва:

1. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2001 г., бр. 62 от 2009 г.) в случаите по § 4а, ал. 1 и 5, § 4б, ал. 1 и § 4з, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ - съгласно чл. 90 от Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, приет с Постановление № 254 на Министерския съвет от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 78 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 26 и 51 от 2007 г., бр. 64, 80 и 91 от 2008 г., бр. 7 и 25 от 2009 г.), когато земите са разположени в селищни образувания или са включени в строителните граници на населените места, а в останалите случаи - съгласно Наредбата за реда за определяне на цени на земеделските земи, приета с Постановление № 118 на Министерския съвет от 1998 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 63 от 1999 г., бр. 98 от 2000 г., бр. 41 и 44 от 2001 г., бр. 96 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 59 от 2005 г., бр. 75 и 78 от 2006 г., бр. 62 от 2007 г. и бр. 45 от 2008 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2001 г., бр. 62 от 2009 г.) в случаите по § 4а, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ - съгласно нормите на приложение № 2 към чл. 20 от Закона за местните данъци и такси, като получената стойност се удвоява;

3. в случаите по § 4в от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ - по пазарни цени.

(3) Оценката се одобрява със заповед на кмета на общината или на упълномощено от него длъжностно лице. Заповедта се съобщава на заинтересуваните лица по реда на Гражданския процесуален кодекс, които могат да я обжалват по реда на Закона за административното производство.

(4) В тримесечен срок от влизането в сила на оценката сумата се внася в извънбюджетна сметка на общината и заедно с лихвите се използва за обезщетяване на бивши собственици и ползватели. Общината уведомява правоимащия за възможността за получаване на дължимото обезщетение в едномесечен срок от внасянето на сумите.

(5) В случаите по чл. 28, ал. 5, изречение трето след изтичането на срока по ал. 1 бившият собственик може да поиска оценка на разликата над 600 кв. м, съответно над 1000 кв. м, която се придава към имота на ползвателя. Оценката се извършва и се одобрява по реда на ал. 2, т. 1 и ал. 3. Правоимащият се снабдява с изпълнителен лист срещу длъжника въз основа на влязлата в сила оценка.

(6) В случаите по § 4а, ал. 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ кметът отправя искане до съдия-изпълнителя в едномесечен срок от изтичането на срока за заплащане на сградата и подобренията от собственика. Сумите се внасят в сметката по § 4ж от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ и се разпределят между собственика и ползвателя въз основа на съотношението между стойността на земята и стойността на сградите и подобренията.

§ 32. Лицата по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 и 4 ЗСПЗЗ могат да подадат заявления пред органите по чл. 19а, ал. 1 до 31 октомври 1999 г. Незаявилите предпочитанията си

могат с допълнително заявление да уточнят начина на обезщетяване в същия срок. Лицата, които в определения срок не са посочили начин на обезщетяване, се обезщетяват чрез поименни компенсационни бонове.

§ 33. (1) Кметовете на общини определят по реда на чл. 105 от Правилника за прилагане на Закона за териториално и селищно устройство, приет с Постановление № 31 на Министерския съвет от 1973 г. (обн., ДВ, бр. 62 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 24 от 1975 г., бр. 87 от 1976 г., бр. 37 от 1978 г., бр. 7 и 44 от 1980 г., бр. 38 от 1983 г., бр. 48 от 1985 г., бр. 53 от 1987 г., бр. 2 от 1996 г., бр. 6, 14 и 140 от 1998 г. и бр. 21 и 51 от 1999 г.), околоръстни полигони на териториите по § 4, ал. 2 и 3 и в срока по § 4, ал. 4 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ ги предлагат за одобряване от общинските съвети. При определянето на околоръстните полигони за застроени се считат имотите, в които има построени сгради, предназначени за постоянно, сезонно или временно обитаване.

(2) Околоръстните полигони по ал. 1 заедно с техническото задание по чл. 28, ал. 8 се изпращат от кмета на общината на областния управител за възлагане изработването на кадастрални планове и планове на новообразуваните имоти съгласно § 4к, ал. 10 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ. Възлагането се извършва по реда на Закона за обществените поръчки.

§ 34. Поземлените комисии изготвят проекти на нотариални актове на основание на отменената т. 6 от ал. 4 на чл. 60, ако молбите за издаването им са подадени в поземлените комисии или проектите на нотариални актове са представени на нотариусите до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 68 от 1999 г.).

§ 35. В едногодишен срок от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 68 от 1999 г.) областният управител осведомява Министерския съвет с мотивирано предложение за отчужденията, извършени за държавни нужди, когато отчуждените земеделски земи не са използвани по предназначение. Отчужденията могат да бъдат отменени по преценка на Министерския съвет.

§ 36. (1) При наличие на неразпределено имущество, ако общото събрание на лицата по чл. 27 ЗСПЗЗ не е свикано, то се свиква от лица с право на дял или от областния управител по предложение на кмета на общината или на лица с право на дял.

(2) Общото събрание определя лица с правомощията по § 29, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 45 от 1995 г.; изм., бр. 79 от 1996 г. и бр. 98 от 1997 г.), които да разпределят окончателно имуществото.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 109

на Министерския съвет от 27 април 2001 г. за изменение и допълнение

на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 44 от 2001 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 13. Навсякъде в правилника:

1. думите "министърът на земеделието, горите и аграрната реформа", "министъра на земеделието, горите и аграрната реформа" и "Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа" се заменят съответно с "министърът на земеделието и горите",

"министъра на земеделието и горите" и "Министерството на земеделието и горите";

2. думите "областните земеделски служби", "Регионална/и служба/и "Поземлена реформа" се заменят съответно с "областната дирекция "Земеделие и гори" и "областните дирекции "Земеделие и гори";

3. думите "лицензиран изпълнител" и "лицензирани изпълнители" се заменят съответно с "изпълнител" и "изпълнители".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 14. Договорите за наем на земеделски земи по чл. 37, ал. 3, сключени от общината преди влизането в сила на постановлението за срок до 3 години, запазват действието си до изтичането на срока, за който са сключени.

.....
ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 70

на Министерския съвет от 26 март 2003 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм., бр. 86 от 2004 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 47. (1) В чл. 18д, ал. 1, изречение второ, в чл. 19, ал. 13, изречение второ и в чл. 25, ал. 5, изречение второ думата "комисията" се заменя с "общинската служба по земеделие и гори".

(2) Навсякъде в правилника и в другите подзаконовни нормативни актове, приети от Министерския съвет, думите "поземлена комисия", "поземлената комисия", "общинските поземлени комисии", "поземлени комисии" и "поземлените комисии" се заменят съответно с "общинска служба по земеделие и гори", "общинската служба по земеделие и гори", "общински служби по земеделие и гори" и "общинските служби по земеделие и гори".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 48. (1) Започнатите процедури по преработване на влезлите в сила планове за земеразделяне и на одобрената карта на съществуващи или възстановими стари реални граници на земеделски земи се довършват по досегашния ред.

(2) Съдебните решения по отменената ал. 6 на чл. 26 от правилника се изпълняват, като собствениците се обезщетяват по реда на чл. 10б, ал. 1 и чл. 15, ал. 3 ЗСПЗЗ.

§ 49. Формулярите на удостоверенията за притежаване на поименни компенсационни бонове, отпечатани по реда на отменената ал. 10 на чл. 27б от правилника, които не са използвани до влизането в сила на ЗСКИ, се считат за невалидни и подлежат на унищожаване по ред, определен от министъра на земеделието и горите и от министъра на финансите.

§ 50. (1) Договорите за наем или за аренда на земите от държавния поземлен фонд, сключени от търговските дружества по чл. 24а, ал. 2, т. 4 ЗСПЗЗ, се считат сключени за срок до изтичането на срока на задължението им за запазване предмета на дейност по приватизационния договор.

(2) Когато срокът на задължението за запазване предмета на дейност по договора за приватизация на дружествата по ал. 1 е изтекъл, договорите за наем или за аренда на земи от държавния поземлен фонд се считат за безсрочно сключени от деня на влизането в сила на постановлението. При прекратяване на договорите на наемателите и на арендаторите се дава подходящ срок за приключване на започнатата дейност, който не може да бъде по-кратък от края на стопанската година.

(3) Договори за ползване на земите по ал. 1 и 2 под наем или аренда се сключват след провеждане на конкурс.

§ 51. (1) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2004 г.) Когато до 26 октомври 2005 г. собствениците на сгради и съоръжения придобият право на собственост върху земите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, сумите за ползването на прилежащите и застроените земи не се дължат.

(2) След изтичането на срока по ал. 1 придобиването на правото на собственост върху земите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ се извършва при условията и по реда на Закона за държавната собственост. Сумите за ползване на земите се определят от областните управители и са дължими от датата на придобиване правото на собственост върху сградите и съоръженията, но не по-рано от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 98 от 1997 г.). Плащането може да се извърши и с поименни компенсационни бонове.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2004 г.) След 26 октомври 2005 г. областният управител:

1. назначава комисията по чл. 45, ал. 5 от правилника за приемане на плановете по чл. 45, ал. 3;

2. одобрява плановете по чл. 45, ал. 3 от правилника.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2004 г.) Недовършените производства по приемането или одобряването на плановете по чл. 45, ал. 3 от правилника към 26 октомври 2005 г. се довършват по реда на ал. 3.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2004 г.) Замяната със земи по чл. 27, ал. 6, т. 3 ЗСПЗЗ след 26 октомври 2005 г. се извършва от областния управител след съгласуване с министъра на земеделието и горите.

§ 52. В срок до 26 април 2003 г. всеки собственик и ползвател подава в общинската служба по земеделие и гори декларация по образец, утвърден от министъра на земеделието и горите.

§ 53. От 1 януари 2003 г. общините преустановяват финансирането на общинските служби по земеделие и гори от общинските бюджети.

§ 54. (1) Започнатите до влизането в сила на ЗКИР (31 декември 2000 г.) производства по изработване, приемане и съобщаване на заинтересуваните на плановете по § 4к, ал. 1 ЗСПЗЗ и чл. 13а, ал. 1 от правилника се приключват по реда на § 6 и 7 от Наредба № 14 от 2001 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри (ДВ, бр. 71 от 2001 г.).

(2) Започнатите производства след датата по ал. 1 се довършват по реда на правилника.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 234 на Министерския съвет от 4 септември 2006 г.
за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за
установяване на текущи пазарни цени на земеделските земи
(ДВ, бр. 75 от 2006 г., в сила от 12.09.2006 г.)

.....
§ 11. В Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, приет с Постановление № 74 на Министерския съвет от 1991 г. (обн., ДВ, бр. 34 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 60 и 80 от 1991 г., бр. 34 от 1992 г., бр. 8, 72 и 87 от 1993 г., бр. 2 и 100 от 1994 г.; попр., бр. 103 от 1994 г.; изм. и доп., бр. 5, 48 и 95 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г.; попр., бр., 43 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 57, 61, 112 и 122 от 1997 г., бр. 18 от 1998 г., бр. 18 и 113 от 1999 г., бр. 41 и 44 от 2001 г., бр. 31 от 2003 г. и бр. 69 и 86 от

2004 г.), навсякъде думите "Наредбата за условията и реда за установяване на текущи пазарни цени на земеделските земи" се заменят с "наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗСПЗЗ".

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 168 на Министерския съвет от 23 юли 2007 г.

за преобразуване на Националното управление по горите в Държавна агенция по горите

(ДВ, бр. 62 от 2007 г., в сила от 19.07.2007 г.)

.....
§ 6. В нормативните актове на Министерския съвет:

1. Думите "министърът на земеделието и горите" и "министъра на земеделието и горите" се заменят съответно с "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието".

2. Думите "Министерството на земеделието и горите" и "Министерство на земеделието и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и продоволствието" и "Министерство на земеделието и продоволствието".

3. Думите "Националното управление по горите" и "Национално управление по горите" се заменят съответно с "Държавната агенция по горите" и "Държавна агенция по горите".

4. Думите "ръководителят на Националното управление по горите" и "началникът на Националното управление по горите" и думите "ръководителя на Националното управление по горите" и "началника на Националното управление по горите" се заменят съответно с "председателят на Държавната агенция по горите" и "председателя на Държавната агенция по горите".

§ 7. Министърът на финансите да извърши необходимите корекции по бюджетите на Министерството на земеделието и продоволствието и на Министерския съвет.

§ 8. Постановлението се приема на основание на Решение на Народното събрание от 18 юли 2007 г. за промяна в структурата на Министерския съвет и чл. 47, ал. 1 от Закона за администрацията.

§ 9. Постановлението влиза в сила от 19 юли 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 8 на Министерския съвет от 30 април 2008 г.

за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 45 от 2008 г., доп., бр. 62 от 2009 г.)

§ 31. Когато коефициентът по чл. 19а, ал. 5 ЗСПЗЗ не е определен към 13 февруари 2007 г., той се определя след предоставянето на земите по чл. 19, ал. 11 и 12 и по чл. 45д, ал. 3 ППЗСПЗЗ.

§ 32. (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) За изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, включително за еднократно издаване на скици въз основа на одобрения план за уедряване се заплащат само действително направените разходи при условията на чл. 8, ал. 4 ЗКИР.

§ 33. За изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, отнасящи се до причисляване на имоти към държавния поземлен фонд и към общинския поземлен фонд, се заплащат само действително направените разходи за създаване на копия от документацията при условията на чл. 8, ал. 4 ЗКИР.

§ 34. (1) Комисията по чл. 45в, ал. 1 ППЗСПЗЗ се назначава в едномесечен срок от

влизането в сила на това постановление.

(2) В едномесечен срок от съобщаването на протоколното решение по реда на чл. 45в, ал. 7 обстоятелствата по чл. 45г, ал. 2 се отбелязват в издадените преди влизането в сила на постановлението актове за общинска собственост.

§ 35. Сроковете по чл. 69, ал. 3, чл. 72, ал. 1, чл. 74, ал. 3 и чл. 77, ал. 4, т. 3 за 2008 г. са съответно 15 май, 20 май и 31 май 2008 г.

§ 36. (1) Когато до 26 октомври 2007 г. собствениците на сгради и съоръжения са подали искане до министъра на земеделието и храните за придобиване право на собственост върху земите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, сумите за ползването на прилежащите и застроените земи не се дължат.

(2) Лицата, които не са подали искания в срока по ал. 1, могат да придобият право на собственост върху земите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ при условията и по реда на Закона за държавната собственост. Сумите за ползване на земите се определят от областните управители и са дължими от датата на придобиване правото на собственост върху сградите и съоръженията от селскостопанската организация по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ, но не по-рано от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 98 от 1997 г.). Плащането може да се извърши и с поименни компенсационни бонове.

(3) Към искането до областния управител за придобиване право на собственост по ал. 2 заинтересуваните лица прилагат скица от одобрен план на стопанския двор (парцеларен план), а в случаите, когато такъв план не е бил изготвен - от одобрените планове по чл. 45а, ал. 4 и 5, както и други документи, удостоверяващи факти и обстоятелства, които са от значение за придобиване правото на собственост. Актът за държавна собственост се съставя служебно от областния управител.

(4) Областният управител не извършва замяна на земеделски земи в случаите по чл. 27, ал. 6, т. 3 ЗСПЗЗ, когато земеделските земи - частна собственост, са обременени с ипотeki или други тежести, отдадени са под наем или под аренда, намират се в санитарно-охранителни зони, до тях няма пряк пътен достъп и не представляват обработваеми земи по смисъла на § 1м от допълнителните разпоредби.

(5) Предложението за замяна със земи по чл. 27, ал. 6, т. 3 ЗСПЗЗ се отправя до областния управител по местонахождението на имота - държавна собственост. Областният управител изисква становище от министъра на земеделието и храните. Към искането за становище се прилагат документ за собственост и скица на земеделските земи - частна собственост, удостоверение от службата по вписванията, че имотите не са обременени с ипотeki или други тежести, както и други документи, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 4.

(6) Сумите от продажбата на земите по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, както и за тяхното ползване, се внасят по бюджета на Министерството на земеделието и храните.

(7) Фактическото приемане на имотите, придобити от държавата чрез замяната по реда на чл. 27, ал. 6, т. 3 ЗСПЗЗ, се извършва от министъра на земеделието и храните или от упълномощено от него длъжностно лице. Имотите се причисляват към държавния поземлен фонд по реда на чл. 36е, ал. 3.

(8) Областният управител изпраща в 7-дневен срок копие от вписаните в службата по вписванията договори за замяна и за продажба в Министерството на земеделието и храните.

(9) За възлагането, изработването, приемането и одобряването на планове на новообразуваните имоти и за определяне на застроените и прилежащите площи към

сградите и съоръженията от имуществото на организациите по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПЗЗ по чл. 45, ал. 3 и 4 се прилага досегашният ред.

(10) Длъжностно лице, което не изпълни задължението си по ал. 7, се наказва по реда на чл. 32 от Закона за административните нарушения и наказания.

§ 37. Навсякъде в правилника:

1. Думите "Министерството на земеделието и продоволствието", "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните".

2. Думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....
ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 188

на Министерския съвет от 24 юли 2009 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 62 от 2009 г., изм., бр. 41 от 2010 г. в сила от 1.06.2010 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 22. (В сила от 4.08.2009 г. - ДВ, бр. 62 от 2009 г., отм., бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.).

Преходни и заключителни разпоредби

§ 23. (1) Оземлените лица чрез отдаването под наем на земеделски земи от държавния и от общинския поземлен фонд могат в тримесечен срок от влизането в сила на постановлението да поискат от общинските служби по земеделие да придобият правото на собственост преди изтичането срока на договора за наем. Изплатеният наем за срока на договора се приспада от стойността на земята за оземляване.

(2) Оземлените лица със земеделски земи от държавния поземлен фонд или от общинския поземлен фонд чрез прехвърляне право на собственост или чрез отдаване под наем могат да изплатят изцяло стойността на земята в срок до 31 декември 2009 г.

§ 24. (1) Неприключените преписки по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, за които към момента на влизането в сила на постановлението министърът на земеделието и храните не е издал заповед за прехвърляне правото на собственост върху застроените и прилежащите площи, се довършват при условията и по реда на постановлението.

(2) Вписването на актовете за държавна собственост, които са били издадени за земите по чл. 27, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ до 15 февруари 2009 г., се извършва от областния управител.

(3) Поправката на явна фактическа грешка или промяна на акт за частна държавна собственост за имотите по ал. 2, както и отписването им от актовете книги се извършват от областния управител по реда на Закона за държавната собственост и правилника за прилагането му.

.....
§ 34. Навсякъде в правилника и в другите нормативни актове на Министерския съвет по това постановление:

1. Думите "общинска служба по земеделие и гори", "общинската служба по земеделие и гори", "общински служби по земеделие и гори" и "общинските служби по земеделие и гори" се заменят съответно с "общинска служба по земеделие", "общинската

служба по земеделие", "общински служби по земеделие" и "общинските служби по земеделие".

2. Думите "областна дирекция "Земеделие и гори", "областната дирекция "Земеделие и гори", "областни дирекции "Земеделие и гори" и "областните дирекции "Земеделие и гори" се заменят съответно с "областна дирекция "Земеделие", "областната дирекция "Земеделие", "областни дирекции "Земеделие" и "областните дирекции "Земеделие".

§ 35. Параграф 22 влиза в сила от деня на обнародване на постановлението в "Държавен вестник", с изключение на ал. 5, която се прилага след приключването на стопанската 2009 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 139 на Министерския съвет от 13 май 2011 г. за изменение и допълнение

на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

(ДВ, бр. 39 от 2011 г.)

§ 46. В случаите, когато към 16 август 2010 г. (датата на влизане в сила на ЗИДЗСПЗЗ - ДВ, бр. 62 от 2010 г.) общинската служба по земеделие или заинтересуваните лица са направили мотивирано предложение по реда на чл. 10б ЗСПЗЗ пред общинския съвет за определяне на вида, размера и местонахождението на земите от общинския поземлен фонд за обезщетяване, включително в случаите по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 и 4, обезщетяването се извършва по досегашния ред със земи от общинския поземлен фонд.

§ 47. Лицата по § 24, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 62 от 2010 г.) не дължат такси за вписването в регистъра по чл. 15 от Закона за независимите оценители.

§ 48. Недовършените производства по чл. 5бз се довършват по досегашния ред.

§ 49. В случаите, когато решенията за признаване правото на оземляване на безимотни и малоимотни граждани са постановени преди 31 декември 2009 г., преписките се приключват по досегашния ред.

.....
§ 55. (1) Недовършените производства по чл. 59б от Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи се довършват по реда на постановлението.

(2) В случаите, когато срокът на разрешението за временно ползване на земеделска земя не е изтекъл към момента на влизане в сила на постановлението, титулярите на разрешението могат да подадат искане за удължаване на срока му до 10 години считано от датата на предоставяне на разрешението.

(3) В случаите, когато към датата на влизане в сила на постановлението срокът на разрешението за временно ползване на земеделска земя е изтекъл, титулярите на разрешението могат да поискат ново разрешение за срок до 5 години считано от датата на изтичане на разрешението.

§ 56. По започналите и незавършили към влизането в сила на постановлението производства такси се заплащат в размерите, определени с Тарифата за таксите, събирани от органите по поземлена собственост, приета с Постановление № 286 на Министерския съвет от 1997 г. (обн., ДВ, бр. 57 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 20 от 1998 г., бр. 3 от 1999 г., бр. 28 от 2000 г., бр. 42 и 99 от 2001 г., бр. 96 от 2002 г., бр. 31 и 81 от 2003 г., бр. 34 от 2005 г., бр. 45 от 2008 г. и бр. 62 от 2009 г.).

ЗАКОН за изменение и допълнение

на Административнопроцесуалния кодекс

(ДВ, бр. 39 от 2011 г.)

.....
§ 19. (1) Индивидуалните административни актове по Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи и правилника за прилагането му и отказите за издаването им, с изключение на тези, издадени от министъра на земеделието и храните, могат да се обжалват пред районния съд по местонахождение на имота по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Постановените по този ред актове на районния съд подлежат на касационно обжалване пред административния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, който разглежда жалбата в състав от трима съдии.

(2) Образуваните дела до влизане в сила на този закон пред административните съдилища и Върховния административен съд се довършват по досегашния ред.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 127 на Министерския съвет от 25 юни 2012 г.
за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона
за собствеността и ползуването на земеделските земи

(ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 3.07.2012 г.)

§ 24. (1) Недовършените производства по чл. 27, ал. 8 ЗСПЗЗ до влизането в сила на постановлението се довършват по досегашния ред.

(2) Недовършени производства са тези, за които има издадена заповед или изразено съгласие на министъра на земеделието и храните за включване на имотите в предмета на търга по реда на чл. 56з, ал. 1 от правилника.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 60 на Министерския съвет от 17 март 2015 г.
за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на
Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи

(ДВ, бр. 21 от 2015 г., в сила от 20.03.2015 г.)

§ 34. Сроковете по чл. 45в, ал. 9 се възстановяват от датата на влизане в сила на постановлението.

.....
ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 209

на Министерския съвет от 28 септември 2017 г. за изменение и допълнение
на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползуването на земеделските
земи

(ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 19. Навсякъде в правилника думите "министъра на земеделието и храните", "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "Министърът на земеделието и храните" се заменят съответно с "министъра на земеделието, храните и горите", "Министерството на земеделието, храните и горите", "министърът на земеделието, храните и горите" и "Министърът на земеделието, храните и горите".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 20. Преписките по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, постъпили в Министерството на земеделието, храните и горите до оправомощаване на директорите на областните дирекции за

провеждане на процедурата, се довършват по досегашния ред.

.....
§ 23. В 2-месечен срок от влизането в сила на постановлението министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице одобрява образците на документи съобразно компетенциите си по Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча и Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи и ги публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието, храните и горите и на областните дирекции "Земеделие".

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 337 на Министерския съвет от 17 декември 2019 г.
за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за
собствеността и ползването на земеделските земи
(ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 20.12.2019 г.)

§ 17. Предложенията за имоти, по които е дадено съгласие по чл. 56з, ал. 3 и чл. 10б, ал. 1, но имотите не са обявявани на търг или за тях на проведен търг не са определени купувачи, се внасят повторно в Министерството на земеделието, храните и горите, когато към датата на влизането в сила на това постановление е изминала повече от една година от даването на съгласието.

§ 18. Производствата по чл. 27, ал. 8 и 9 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, за които до влизането в сила на това постановление има издадени заповеди за откриване на търгове, се довършват по досегашния ред.

§ 19. Преписките по чл. 27, ал. 6 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, придружени с документите по чл. 56а, които са постъпили в Министерството на земеделието, храните и горите преди влизането в сила на това постановление, се разглеждат по досегашния ред.

.....